[illegible]
[illegible]

[illegible] ౧

నారాయణమః॥ లక్ష్మీపాదయుగం ప్రణమ్య పితరం శ్రీ బాలకృష్ణాభిధం భారద్వాజకులాంబుధా వి
ధుమివ [illegible] గారక [illegible] సర్వం ఖ్యాతం [illegible] తాత్పర్య [illegible] మతం మిత్రే [illegible] సాంఖ్య [illegible] త్రయము [illegible] వర్ణ [illegible]
[illegible] తే యద్దామ తి [illegible] ప్రకటనః పక్షాంశ్చ తే। తత్ర తా [illegible] యాప్ర [illegible] వాన్య [illegible] బిభ్రశః [illegible] విశ్వ
[illegible] పం [illegible] ని వి [illegible] పరి [illegible] యత్ర [illegible] రసవిద్వ [illegible] మంగళ [illegible] అప్రపం [illegible]
రితి [illegible] ని బం [illegible] వర్ణ [illegible] దర్శ [illegible] తేతి అతత్తి [illegible] దంచ [illegible]
తః సమానం [illegible] త్వం దోషః వస్తుతస్తు విషయః [illegible] మితి [illegible] మదర్శం [illegible]
[illegible] లయారం [illegible] రణాం ఇతర్వా [illegible] యానాం [illegible] ప్రతిపత్తి [illegible] పతితి త తైత్తర్వాది [illegible]
విభక్తి తార్క్య [illegible] మత్రదోషః [illegible] ఏవ తత్ర [illegible]
తాంబితి త్రియాతాం [illegible] తస్య [illegible] తాం [illegible] త్వర్ణః అన [illegible] త్వవి [illegible] తంతూ [illegible] తి [illegible]
తంగాస్తాంధి [illegible] తాః అర్థాః [illegible] త్రై [illegible] తం [illegible] రహిం [illegible] త్వంత [illegible]
తాంపు [illegible] తేతి అ [illegible] తాంపు [illegible] తాంపు [illegible] పద్య [illegible] తః [illegible]
తాంపు [illegible] తాంవి [illegible] సః తద్విత్వ ర్థః వలయా [illegible] తేతి అవలంతిరాం [illegible] తి వలయాం
[illegible] తాంవాం [illegible] స తద్ధి త్వర్థః [illegible] నాం యత్ప్రతి జానీతే నిజ నిర్ణి తేతి నిజ [illegible] తాంరవి

ಮುಹ್ಸದಿ ೧

ತಾಂ ಯಾಂ ಕಾರಿಕಾವಳ್ಯಾಂ ಅತಿ ಅತ್ಯಂತಂ ಖಂಡ್ಯಃ ಶ್ವ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಾಂ ರಾಂ ಸು ತಾ ಅತಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಾ ಸಾ ಶ್ಚ ಶಕ್ತತಾಂ ತಿರಂ
ತನಾಂ ನಾಂ ಕನ್ಯ ಪ್ರಸ್ಫೂರ್ತಿ ನಾಂ ಕೃ ಯಾಂ ವಹಾಂ ಮನ ವ ಕ್ಷುಃ ಪ್ರತಿಪಾ ದ್ಯಾಂ ಯ ಕೃಯಃ ತ್ರಾಂ ಶ್ಚಿಃ ಶ್ವ ತಾ ಪಹಾಂ ಣಿ
ನ ಬ್ರೆ ರ ವಾ ಣಿ ಪ್ರಕ ಚಿ ಕ ಕರಾಂ ಮೋಂ ತ್ಯರ್ಥಃ ಸ್ವ ತಿ ಲಾಂ ವ ತಾಂ ದಿ ಪ್ರಾ ಪಿ ಗ್ರ ಬಂ ಧಾಂ ಶ್ವ ಯ ಲೈ ವ ಕಾರಿಕಾವ ಳಿ ಪ್ರತಿಪಾ
ದಿತಾ ಕಾರ್ಗಬೋಧ ಸ್ವ ತಿ ಕ್ಷಿ ಪಕ್ಷೈಕ ಶ್ವತ್ರಾ ತವಿಶ ದನಿ ಬಂಧ [illegible] ತ ಕ ಕ್ಸಂ ಸಂ ಕ್ಷಿಪ್ತ ತಿ ತ ಧ ರ ತಿ ಲಾಂ ವ ತಾಂ ದಿ ಪ್ರಾ
ಮೈಕನಿ ಬಂಧ ಕೈ ಪ್ಸ ಗ್ರಂ ಥ ಬಾಂ ಡು ಶ್ವೈಕ ಬ ಹು ತರ ದು ಖ ಡಾಂ ತು ಪ್ರತಿ ಪತ್ತಿ ಸ್ತ ತಂ ಯ ಹಾಂ ಬಾಂ ಲಾಂ ಗಾಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ರ್ತಿ ಬಾಂ ಧಃ
ಸ್ಯಾತ್ಪ್ರತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಾ ವಯಾಂ ಲ ಕ ತಾಂ ಪ್ರಯು ಕ್ತಾ ನಾಂ ದ ರ ಣಿ ಯ ತಾಂ [illegible] ತುಂ ಬಿ ರಂ ತ ತ್ರ ಕ್ರಂ ಶ್ಯ ತ್ವ ವ ಧಾ ರ ತ್ರಿತ
ಧಾ ರ ಕ್ಷಾ ಂ ತ ಮಾಂ ಹಾಂ ಲಾಂ ದಿ ಪಿ ತ್ಯರ್ಥಃ ಏ ತೈ ಸ್ವ ಸ್ವ ಗ್ರಂ ಥ ಕರ [illegible] ಸಾಂ ಭಾಂ ವಃ ಸ್ವ ರಾಂ ಬಿ ತಃ ಸ್ವ ಸ್ವ ಗ್ರಂ ಥ ಕ ರ ಣ ಪ್ರವ
ತ್ರಿ ನಿ ಮಿ ತ್ತ ವಂ ಹಾ ರಾಂ ಜಿ ಪಿ ತ್ರಿ ರಾಂ ಜ ಪೆಂ ಯಾಂ ದ ಯಾಂ ತ್ವ ಪಾಂ ತ ಯಾಂ ವ ಸ್ತಂ ವ ದ ಃ ತ ದ ಣಿ ಕ ತ ಥಃ ಸ್ವ ಪ್ರಲ
ಧಾ ದಾ ಸ್ಯಾಂ ತ್ರಿ ತ್ರಿ ವೃ ತ್ತ ಯ ತ್ರ ಯಾಂ ಜ ನಾಂ ದಿ ಕ ಂ ವ ಕ್ಷ್ಯ ಪಂ ಭ ವ ತಿ ತ ಸ್ಯ ಚ ಹಾಂ ಸ ಕ ತಾ ದ್ವ ದೀ ಷ್ಟ ಕೃ ಯ ತ್ರಿತ
ಗ್ರಂ ಥ ಸ್ವ ಸ್ವ ವಿ ತಾ ಸ್ವ ಕಂ ಕ್ಸ ವಿ ಷ ಯ ತ್ರ ಯಾಂ ಜ ಸಂ ಬಂ ಧಾ ಧಿ ಕಾ ರಿ ಣಃ ಸ್ವ ರಾಂ ಚೆ ಯ ಗ್ರ ತಿ ಸಂ ಕ್ಷಿ ಪ್ತ ತಾ ವಿ ತ್ರ
ಧ ಸ್ವ ಸ್ವ ಕ ಲ ಪ ದಾ ಪ್ರತಿ ಪಾ ದ ಕ ತಂ ತ್ರಾಂ ಕ ಥಂ ಬಾಂ ಲ ಪ್ರ ವೃ ತ್ತಿ ರಿ ತಾ ಸ್ವ ಕಂ ಕಾ ಂ ಚೆ ತ ದ್ಗ್ರಂ ಥ ಸ್ವ ಸ್ವ ಕ ಲ ಪ ದಾ
ಥ ಪ್ರತಿ ಪಾ ದ ಕ ತ್ವ ಪ್ರ ದ ಸ್ನ ನೈ ಕ ವ ಶಿ ಹಾಂ ರ ಣಂ ಯ ತ್ರ ರಾಂ ಕ್ಷಿ ಯ ದ ಸ್ಯಾ ಸ ಯ ಕ್ಷ ಪಾ ಜ್ಞಿ ದ ದಾಂ ಸಿ ಯ ತ ಯ ತ್ತ ಪ
ಸ್ಯ ಸ ಕಾಂ ತೆಂ ಯ ತ ತ್ತ್ವ ದ ಜ ವ ಮ ದ ಪ ಣಾಂ ಮಿ ತಿ ಘ ಗ ವೆ ಡು ಕ್ಕೆ ಃ ಮು ಕ್ತಾ ವ ಳಿ ಸ ಮಂ ಸ್ವ ಗ್ರಂ ಥಂ ತ್ರಿ ಘ ಗ ವ ತಿ ಹಾಂ ಷ ಣ ಯ

ತತಿ

ರ್ಯೂ

ప్పశి త్సగలవృత్తయుగ్రం భస్ప్పస్సపనారమస్సిపద్మాతిన [illegible] తాంయుక్తాం [illegible]
[illegible] రబగుంభితాం యుక్తాం సతాంపయుక్తప సదినాంపం [illegible]
[illegible] విశ్వాః [illegible] సమవాం [illegible] తాం [illegible]
[illegible] త్సంబంధః అభావ [illegible] ప్రాగభావ [illegible]
[illegible] తమ [illegible] తాం [illegible]
[illegible] తాం [illegible]
[illegible] తాం విస్తార [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ೨

ಲಪದಾರ್ಥವತ್ತ್ವ ತದಾ ಅಂಶಂ [illegible] ಘಟಾಂ ಬತಿ ಅತ್ರ ಘಮುಕ್ತಾವ ಳಿ [illegible] ಘೋಂ ಕ್ಷತ್ರಂ ಘಟಾಂ ಶಿತಂ ಅತ್ರ [illegible]
ಪಾ ದಿಪದಾರ್ಥ [illegible] ತಿ ಪಾಂದ [illegible] ದ [illegible] ವಿಷಯತಾ [illegible] ಪದಾರ್ಥ [illegible] ತಾಪ್ಯವ ಧಾರ [illegible]
[illegible] ಸಂಬಂಧ [illegible] ತಿ ಪಾಂದ [illegible] ವ: ಪದಾರ್ಥ ತತ್ವಾವ ಧಾರ [illegible] ಅ [illegible]
[illegible] ಧಾರಂ [illegible] ಸಮಂ [illegible] ತ [illegible] ಗ [illegible] ಬಂಧ [illegible] ಲಂ ದ [illegible] ತಿ [illegible]
ವಿ [illegible] ತಾಂ [illegible] ತಿ [illegible] ಪದ [illegible] ತ [illegible] ಮ ದ [illegible] ವಪರ ತ [illegible]
ವಿ ಪ ದ [illegible] ತಿ [illegible] ಬವಿ [illegible] ಪ್ರತಿ [illegible]
ಬ ದ [illegible] ವಧಾಂ ವಿ [illegible] ತಾಂ [illegible] ತ [illegible] ತ್ರ [illegible]
[illegible] ತಾಂ [illegible] ತಿ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ಮುಪ್ಪದಿ
೮

ಗ॥ ಏವೇಷ್ಟಂ ಕಲ್ಪಿತಾಮತ ಆಹ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

೪ ತತ್ರ ಪುತ್ರಮಾತ್ರ [illegible] ವಿಶಿಷ್ಟ [illegible] ಸಮಾಪ್ತಿಶ್ಚ ಮಂಗಳ ಫಲತಾವ [illegible]

೪ [illegible] ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕತ್ವ [illegible] ಸಂಬಂಧೇನ ಮಂಗಳ [illegible] ವಿಶಿಷ್ಟ [illegible]

ಧ್ವಂಸಸಂಬಂಧೇನ ಮಂಗಳ [illegible] ಸಮಾಪ್ತಿರಿತಿ ಭಾವಃ [illegible]

[illegible] ಮಂಗಳ [illegible] ತು [illegible]

[illegible] ತಾದಾತ್ಮ್ಯ ಸಂಬಂಧೇನ ಸಮಾಪ್ತಿ [illegible] ಸಂಬಂಧೇನ [illegible]

[illegible] ಪ್ರತಿಯೋಗಿ [illegible] ಸಂಬಂಧೇನ ಸಮಾಪ್ತಿ [illegible]

[illegible] ಸಂಬಂಧೇನ ಮಂಗಳ [illegible] ತು [illegible]

[illegible] ಮಂಗಳ [illegible] ಪ್ರತಿಯೋಗಿ [illegible]

[illegible] ತಾದಾತ್ಮ್ಯ ಸಂಬಂಧೇನ [illegible] ಪ್ರತಿ [illegible] ಜಾತಿ [illegible] ಸಂಬಂಧೇನ ಮಂಗಳ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ತು [illegible]

[illegible] ಪ್ರತಿ [illegible]

[illegible]

ಮಹಾಶ್ವದಿ

ಶ

ದಿ ತಂತ್ರಪ್ರಕಾಶಿ ಮಕರಣಾನ್ಯ ಸಮಾಪ್ತಿಹೇತುತ್ವೇನ ಸಂಭವತಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀ ಮಕರಣಾದೇಃ ಸಮಾಪ್ತಿತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೇ ಸನ್ನಿಧಿ ಪಾರಾವ
ತ್ತಿಃ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮಕರಣಾನ್ಯೇ ಸಮಾಪ್ತಿಜನಕತ್ವಂ ಅಪಿ ತು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೇ ದ್ವಾರಾ ಸಮಾಪ್ತಿರಿತಿ ಚೇನ್ನ ತ್ರಿವಿಧವಿಘ್ನಧ್ವಂಸ ಪ್ರತಿ ತಾವತ್
ತ್ರ ಪಂಚಮಹಾಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವ ಪರತ್ವಾದ್ಯಪ್ರಮಾಣಕತ್ವಾತ್ ಕಾರಣಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯತಾ ವ ಕ ದ ಕ ತಾ ವ ತ ತ್ರ ಧ್ವಂಸ ವ ನಿ
ಮಿತಿ ಚೇದನ್ಯ ಕಾರಣಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವ ಸ್ವ ಸ್ವ ಪ್ರಾಗಭಾವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಸಂಗಲೇ ವಿಘ್ನಧ್ವಂಸ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಮಾ
ಪ್ತಿತ್ವಸ್ಯ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವೇ ಗೌರವಂ ಕಶ್ಚಿತ್ ವಿಘ್ನ ವಾರಣಂ ಏವ ಮಂಗಲಾದಿನಾ ವಿಘ್ನ ಧ್ವಂಸ ಪ್ರ
ಸ್ಯ ಕಸ್ಯ ಸಮಾಪ್ತಿ ಕ್ಲೃಪ್ತ್ಯಾ ಯತ್ ಪ್ರಾಪ್ತ ಪತತಿ ತ್ರಾಣ ಶ್ರವಣ ಸಮಂಗಲಸ್ಯ ಅನ್ಯಸಮಾಪ್ತಿ ವಪತ್ತೇಃ ಮಂಗಲ
ಅನ್ಯಥಾ ಲಕ್ಷಿತ್ವಂ ಹು ಕಾರ್ಯ ಶಬ್ದವಾಚ್ಯ ಪಾಠ ಶಬ್ದವಾಚ್ಯ ಪಾಠ ಶಿ ಸ್ತೋತ್ರ ನಾಶ ಧಾನ್ಯಕ್ಷಿತಿ ತಿ ವಾ ಚ್ಯಂ ಯತ್ರ ಪಾಠ
ನಾಃ ಪ್ರಮಾಣಂ ಬೋಧಿತ ಕಾರಣತಾ ನ ಕಾರ್ಯ ಹಾನಿಯ ವಾಚ್ಯ ಪಾಠ ಕಸ್ಯ ಕಾರಣತ್ವಂ ಕಲ್ಪನತೇ ಯದ್ಧಾ ಯತ್ಸ
ಸ್ಯಗ ಹೇತು ತಾನಿ ಕಾರ್ಯ ಹಾನಿಯ ಅಕ್ಷರ್ಯಂ ತತ್ರ ವಾಚ್ಯ ಪಾಠ ಶಬ್ದವಾಚ್ಯ ಪಾಠ ಸ್ತೋತ್ರ ನಾಶ ಧಾನ್ಯ ಕ್ಷಿಃ ಅತ ಏವ
ಮಂಗಲಾನ್ಯತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೇ ಸಮಾಪ್ತಿ ಪ್ರತಿ ಕಾರಣ ತಾ ವೃತ್ತಿ ಯೋ ಜನಕತ್ವ ಪ್ರಕಾರತಯಾ ಶ್ರುತಿ ಸಮರ್ಥ ನೇ ಕಾರಣಂ ಗಚ್ಛತಿ ಪ್ರ

ಶೃ

ತ್ರ ತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಾಭಾವಸ್ಯ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರತಿ ಹೇತುತ್ವಂ ಇತಿ ಮಂಗಲಸ್ಯ ಕಾರಣತಾಂ ವಿನಾ ಕ್ಲೃಪ್ತ ತಯಾ
ಮಂಗಲಸ್ಯ ಸಮಾಪ್ತ್ಯಂಗತ್ವಂ ಹು ಪ್ರತಿ ಹಾರಕಮಿತಿ ವಿಘ್ನಧ್ವಂಸ ಕಾರ್ಯತ್ವ ಮಿಶ್ರತಾಂ ಪ್ರಮಾಣಂ ಪತ್ತಿ ವಿಘ್ನಧ್ವಂಸ

[illegible]

అతఏవనాశంప్రతిప్రతియోగినః కారణత్వమేవ ౧

వ్యాధి
౬

తద్వ్యాపకత్వవిరహాత్ప్రాచీనోక్తవ్యాప్తిత్వప్రాయత్వేన తద్వ్యాపకత్వవిరహాత్ప్రాచీనోక్తవ్యాప్తిత్వప్రసంగః పరమతే
విశిష్టత్వనిరూపకత్వవిరోధినో హేత్వవచ్ఛేదకత్వవిశిష్టవ్యాప్యత్వాభావాత్ విరోధినో హేత్వవచ్ఛేదకత్వవిశిష్టత్వాభావాత్
స్వాలక్షణ్యాత్ప్రాప్తిశూన్యతత్వపక్షతత్ప్రాప్తితత్వ పరమతే తత్ప్రాచ్యానాం వచనే తత్సంబంధవిరోధినో
హేత్వవచ్ఛేదకత్వ విశిష్టత్వ నిరూపకత్వవిరోధినో హేత్వభావేన పక్షత్వవిశిష్టవ్యాప్యత్వ తత్ప్రాచీనోక్తస్య
విశిష్టస్య తత్త్వప్రాచీనోక్తప్రాయత్వ విశిష్టత్వ హేత్వభావే తత్ర తద్వ్యాప్తి లక్షణే పరమతే తస్య
తత్ప్రాచీనోక్తప్రాయత్వేన సంగ్రహః తత్ర పక్షత్వ విశిష్టత్వస్య హేతుత్వేన తత్సంబంధ
పరమతే విశిష్టవ్యాప్యత్వసత్త్వం విజాతీయవ్యాప్యత్వసత్త్వం తాదృశ తదవచ్ఛేదకం ఏవం విరోధినో హేత్వవచ్ఛే
దకః తత్ర తత్సంబంధేన విరోధినో హేత్వవచ్ఛేదకత్వ విశిష్టవ్యాప్యత్వసత్త్వం విజాతీయవ్యాప్యత్వసత్త్వం తాదృశ
తదవచ్ఛేదకమితి వ్యాప్తి లక్షణమితి భావః విశిష్టవ్యాప్యత్వ ఏవం విరోధి పరమతే తత్ప్రాచీనోక్త
స్వరూపసంబంధ ప్రవృత్తిః తత్ర హేతుః స్వరూప సంబంధ విశిష్టవ్యాప్యత్వ సంబంధ తత్సంబంధ ప్రవృత్తి తత్ప్రా
చీనసంబంధ వ్యాప్తి విశిష్ట విరహాత్ తద్వ్యాప్తి లక్షణే విశిష్టత్వ సంబంధ స్వరూప సంబంధ తత్ప్రాచీనోక్త
తాదృశ వ్యాప్తి విశిష్ట ప్రతిబంధకేతి స్వరూప సంబంధ సంగ్రహ సంబంధ [illegible] తత్ర విశిష్ట
సంబంధ తత్ర తత్ప్రాచీనోక్త వ్యాప్తి లక్షణ ఇతి భావః అత్ర తత్ర వ్యాప్తి భావ తత్ర తు తాదృశ

౭ సంసర్గాభావత్వ

ವಿಷ್ಣೋರ್ಜ್ಞಾನ ಸ್ವತ್ವೇನ ವಿಷ್ಣು ಪ್ರಾಂಗಣಾಂ ಪಾರತಂತ್ರ್ಯಾಸಂಭವೇನ ಪಾರಿಭಾಷಿಕತ್ವಮಿತಿ ಚೇನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯಂ ಯತ್ರ ಮಂಗಲ
ವಿನಾಂಶತ್ವ ಪರಾಧೀನಃ ತತ್ರ ವಿಷ್ಣು ತ್ವಂ ಸರ್ವಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸ್ವಪರಾಧೀನತ್ವ ಕಾರ್ಯ ಸ್ವಗತಿ ಶೇಷ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಪರಮಾಣ್ವಂ ತ್ವನೇಷು ಧರ್ಮಿ ಜ್ಞಾನಂ
ಪತಿ ಪುರಿತ ಧರ್ಮ ಸಹ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ತಜ್ಞೇಷು ಶೇಷಾಂ ತಸ್ಮಂಗ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸ್ವೇನ ಕಾರಣಂ ದಾ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ತದ್ವಿಷ್ಣು ತಿಂ ಯತ್ರ ಪಂಗ ಲಕ್ಷ್ಮಸ್ತತ್ವ
ಸ ಪರಾಧೀನ ಸ್ವತ್ವೇತಿ ತತ್ರ ಮಂಗಲಾಕ್ಷ್ಯ ವಿಷ್ಣು ತ್ವಂ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಸ್ವತ್ವ ಸ ಪರಾಧೀನ ಸ್ವಾಧೀನ ವಿಷ್ಣು ಸ್ವಾಂಯ ಸ್ವತ್ವಾತ್ರ ತ್ವಂ
ಗಳಾಂಶಂ ತಸ್ಯಾಂ ತ್ವಮ್ಯ ವಿಷ್ಣೋ ಜ್ಞ ತ್ವೇ ಪತ್ನ್ಯಾಯಂ ಅಧಃ ಪರಾಧೀನ ವಿಷ್ಣು ತ್ವಂ ಸಂಯೋಗಃ ಅಕಾರಸ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಯೋಗ ಕೃತಂ
ಸಾಂಖ್ಯಕಾರ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಪತ್ನೀ ಮುಸ್ತೇ ಸ್ವಪ್ರತಿಯೋಗಿ ಪ್ರಯೋಜಕ ತ್ವಸ್ಯಂ ಬಂಧೇ ಪರತಂತ್ರ ಕಾರ್ಯ ತ್ವಂ ಸರ್ವಾಪತ್ತ
ಪರಾಧೀನಂ ಪ್ರತಿ ವಿನಿಕ್ಷಣಾ ತಾಸಂ ಬಂಧೀಸ ವಿಷ್ಣು ಸಂಸಾರ ಕಾರ್ಯ ಪತ್ನ್ಯಾ ತು ತ್ವಮಿತಿ ವಸ್ತುತಸ್ತು ಆಧೇಯ ರಿತ್ಯಾ
ಸ್ವಾಂಬಿತಾ ಪಂಚ ಕಾಂಕ್ಷಿಂ ಪ್ರಕೃತಿಯುತಿ ಸ್ವಬಿಂಬೇ ತಿ ವಿಷ್ಣೋ ತ್ವಂ ತರಭಾವ ಏವಿತ್ವ ಕಾರ್ಯ ಗಾ ವಿಷ್ಣು ತ್ವಂ ಸ್ವ
ತಪ್ಯತ್ವ ರಸ ಮಂಗಲ ಸ್ವ ಬಿಂಬ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಃ ಸ ಪರಾಧೀನ ಸ್ವೇನ ಸ ಪರಾಧೀನ ವ್ಯವಹಿತ ತಸ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ತಯಾಂ ನಿಶ್ಚಿತಃ ತತ್ರ
ಪತ್ನೀ ವ ಪಂಗಲ ಕ್ಷ ತಂ ಯೋಗ್ಯ ಪರಾಧೀನ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರೇರ ಪಂಗಲ ಸ್ವ ತಜ್ಞೇ ವಿಷ್ಣು ತ್ವಂ ಸ ಸ್ವ ಅಸ್ವಾಧೀನ ಕ್ಷಿತಿ ತ್ವಂ ಸತ್ತಾ
ಕಾಭಾವ ಯೋಗ ಕರ್ತೃಂ ತಾಭಾವೇ ವಿಶೇಷಿ ರಾಜ ಕ್ಷಮಾ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪಾತ್ರ ತ್ವಂ ಸತ್ತ ವಿ ಅತ್ಯಂತರಾಭಾವ ಪಕ್ಷ ತಾಪ ವಿತಿ
ವಃ ಅಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರತಿಯೋಗಿ ಪರಾಧೀನ ಷಷ್ಠೀ ತು ತಾತ್ಪರ್ಯತ ಆಹ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಸಂಸರ್ಗೇತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಸತ್ವ
ಬಿಸಂಬಂಧಾಂ ತರಾಪತ್ತಿ ಪ್ರತಿಯೋಗಿ ತಾವಚ್ಛೇದಕ ಸ್ವರೂಪ ಸಂಬಂಧ ತಾಪತ್ತಾ ಕಾರ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿ ಪಾರ ತಯಾ ತತ್ರ ತ್ವಂ ಸಗ

೬೫

అత్ర కేచిత్ ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible]

దురితధ్వంస

... ప్రతియోగితాకాభావత్వేన ... [illegible] ... దురితధ్వంసః ... [illegible] ... దురితకా ... [illegible]

... [illegible] ... ప్రతిబంధకాభావ ... [illegible]

... [illegible] ... ప్రతిబంధకాభావ ... [illegible]

... [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౭వ రోజు౨

[illegible]

[illegible]

[illegible]

రితాస్పదు

[illegible]

విరహం

౨ తీయప్రశ్న

ముహ్వాది ౧౦

[illegible]

బుద్ధి

వాక్యార్థ

= సముదాయస్య ... త్రిషు ... [illegible] ... తత్త్వసంబంధ ... [illegible]

అర్థాప్రాప్తం

త్రివక్షనతే యద్యపి ... [illegible] ... సంబంధ ... [illegible] ... తథాపి ...
... [illegible] ... పదార్థాః ... ఇత్యత ... ఇతి తథాపి ... పదార్థాః ...
... [illegible] ... అనుక్తత్వాదితి భావః ... [illegible] ... పదార్థాః ఇతరత్ర ... ఇతి ...
... [illegible] ... ముక్తావ ... అత్ర సమవాయ ... సమవాయ
... సంబంధ ... సత్తావత్త్వం ... త్వం తదభావ ... అభావ ... [illegible] ... ఇతి
... [illegible] ... ఇత్యర్థః ... [illegible] ... పదార్థాః ... [illegible] ... పదార్థ ... [illegible]
... [illegible] ... పదార్థా ఇత్యపి ... [illegible] ... పదార్థానాం ... పదార్థ ... [illegible]
... [illegible] ... ప్రతిపాదితం ... ఏవమితి ... [illegible]
... సమవాయాభావాః ... పదార్థాః ... [illegible] ... పదార్థానాం ... ప్రతిపాదితే
... ఇత్యర్థః ... ఇతి ... ప్రమాణ ... [illegible] ... ప్రమేయ ...
... [illegible] ... రూప ... [illegible] ... రూప ... [illegible] ... గుణ ...
... [illegible] ... గుణ ... [illegible] ... ప్రతిపాద ...
... [illegible] ... ప్రవృత్తి ... [illegible] ...
... [illegible] ... [illegible] ...

... [illegible] ... ప్రమేయం = ౧

ಮುಕ್ತಿ ೧೧

ವರತರ್ಕಂ ತತ ತಾಂದ್ವೃಶಂಯೋಂಗರಲಾಂ ಪಸ್ವಗಸು ನಾಶಸ್ತು ದುಃಖಸಂಪದಸ್ವರೂಪಸ್ಯ ಮುಖ್ಯಫಲಸ್ಯ ಗುಣೇನಾಂತ
ಶ್ಯಸಾಂದಾರ ನಾಜಕ್ಯಮಾತ್ರಸ್ವರೂಪಸ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಫಲತ್ವಾಲ್ಲಕ್ಷಣಾಂತ್ಯ ದುಃಖಸ್ವಗಸ್ಯಾಂತರ್ಭಾವಃ ಅಪವರ್ಗಸ್ತು
ಆತ್ಯಂತಿಕೀ ದುಃಖನಿವೃತ್ತಿಃ ದುಃಖಾನಿ ಶರೀರಂ ಷಡಿಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಷಡ್ವಿಷಯಾಃ ಷಡ್ಬುದ್ಧಯಃ ಸುಖಂ ದುಃಖಂ ಚೇತ್ಯೇಕವಿಂಶತಿಃ
ತತ್ರ ದುಃಖತ್ವಂ ಶರೀರಾದೀನಾಂ ದುಃಖಸಂಬಂಧಿತಯಾ ಗೌಣಂ ದುಃಖತ್ವಂ ಸ್ವಗಾದಿಸುಖಸ್ಯಾಪಿ ತತ್ರ
ಶರೀರಾದೇರ್ದುಃಖಸಂಬಂಧಿತ್ವಮಪ್ಯಸ್ತೀತ್ಯೇಕವಿಂಶತಿದುಃಖಾಂತರ್ಗತತಯಾ ಮನಸ್ತ್ವವನಾಂಯೋಗಿತ್ವ
ತದ್ವತ್ತತ್ವಂ ನಾಂಶಸ್ಯ ಯದ್ದುಃಖಾಂಪವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯತ್ವ ನಾಂಸ್ಯಜ್ಞಾನದ್ವಾರಾ ದುಃಖಜನಕತಯಾ ದುಃಖತ್ವಂ ತದ್ವಾ
ಪದಸ್ಯ ಸ್ವಗಾಂಶಸ್ಯ ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ನಾಂಸ್ವೇ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ಸಾಂದ್ರಿಯರೂಪದುಃಖಸಾಧನತ್ವ ಏವಂ ಆತ್ಮನಃ ಸ್ವಂ ಯೋಗರೂ
ಪವಸ್ಯ ಶರೀರವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ವಮನಸ್ಸಾಂ ಜ್ಞಾನದ್ವಾರಾ ದುಃಖಸ್ಯ ರೂಪತಯಾ ವಾಸ್ಯಪರಸಾಂಶಕ ತದ್ವಿಶಿಷ್ಟಮನಸಾರೂ
ಪದುಃಖನಾಶನಂ ಭವಾಂದಿತಿ ದುಃಖನಿವೃತ್ತಾವಾತ್ಯಂತಿಕತ್ವಂ ಚ ಸ್ವಸಮಾನಾಧಿಕರಣ ದುಃಖಾಸಮಾನಕಾಲ
ತ್ವಂ ಪ್ರತಾಂದ್ವಸ್ಯ ದುಃಖಧ್ವಂಸಸ್ಯ ಮುಕ್ತಿತ್ವೇ ಧಂ ತತ್ವಜ್ಞಾನಂ ಸಾಧ್ಯತಾ ತತ್ಸತಿ ಚೇದಿದ್ಧಂ ತತ್ವಜ್ಞಾನೇ ವಿದ್ಯಾ
ಜ್ಞಾನಂ ಜನ್ಯಪಾಸನಾರ್ಶಃ ಪಾಸನಾಂ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯಾಂ ಸಾಕ್ಷಿಶಿಷ್ಟರಾಗಾದೇರಭಾವಃ ವಿಶೇಷಣಾಭಾವೇ ವಿಶಿ
ಷ್ಟಾಭಾವಾತ್ ತಾದೃಶರಾಗರೂಪದೋಷಾಭಾವೇ ಚ ಪ್ರವೃತ್ತಿಃ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮರೂಪಾಯಾ ಅಭಾವಾಶು ತತ್ವತ್ತೀಃ
ತದಜಾತಾಪ್ಯದೃಷ್ಟಾರಬ್ಧ ಶರೀರಾದಿ ದೇಹಸಂಬಂಧರೂಪ ಜನ್ಮಾಭಾವಃ ಭೋಗ ತತ್ವಜ್ಞಾನಾದ್ವಾ
ಪ್ರಾರಬ್ಧತತ್ವಕರ್ಮ ... ನಿವೃತ್ತಿರಿತಿ ಜನ್ಮಾಭಾವೇ ದುಃಖಾತ್ಯಂತಾಭಾವಃ ತದ್ವಾ ಲಸ್ವಸಮಾನಾಧಿಕರಣ ದುಃಖಾ

ಸಮಾಂಗತ್ವಾತ್ [illegible] ವಿಶೇಷಣಂ [illegible] ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪ್ರಯೋಜಕ [illegible] ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಸಾಧ್ಯತ್ವಂ ತದ್ಧಾವ [illegible]
ದುಃಖಜನ್ಮಪ್ರವೃತ್ತಿದೋಷಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಾನಾಂ ಉತ್ತರೋತ್ತರಾಪಾಯೇ ತದನಂತರಾಭಾವಾದಪವರ್ಗ ಇತಿ ಅ
ಸ್ಯಾರ್ಥಃ ಪರಿಶಿಷ್ಟೇಷು ಜನ್ಮಾದಿಷು ಮಧ್ಯೇ ಉತ್ತರೋತ್ತರಾಣಾಂ ಅಪಾಯೇ ತದನಂತರಾಭಾವಾದಪವರ್ಗ [illegible]
[illegible] ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೇನ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಸ್ಯ ನಾಶಃ ತೇನ ದೋಷಾಣಾಂ ನಾಶಃ ತೇನ ಪ್ರವೃತ್ತೇರಭಾವಃ ತೇನ ಜನ್ಮಾಭಾವಃ
[illegible] ತೇನ ದುಃಖಾನಾಂ [illegible] ಏವಾರ್ಥಃ ಪರ್ಯವಸಿತಃ ಏಕವಿಂಶತಿದುಃಖಾನಾಂ [illegible] ತತ್ರ
ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪ್ರಯೋಜಕ [illegible] ವಿಶೇಷಗುಣಾನಾಂ [illegible]
[illegible] ಮುಕ್ತಿಸಂಭವೇ ತತ್ರ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಾಪೇಕ್ಷೇತಿ ದುಃಖ [illegible]
ದುಃಖಸಾಧನ [illegible] ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಸಾಧ್ಯತ್ವ [illegible] ಅಪವರ್ಗ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ಗುಣೋ ಅನುಮಿತಿ [illegible] ಜ್ಞಾನ [illegible]
[illegible] ಅಭಿಪ್ರಾಯಾಂತರ [illegible]

[illegible] ಅನಮತ್ರ [illegible]
[illegible] ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ [illegible] ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂತರಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ [illegible]
[illegible] ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ [illegible]
[illegible] ಪ್ರತಿ [illegible]
[illegible]
[illegible] ತತ್ರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ [illegible] ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ [illegible]
[illegible] ವಿಶಿಷ್ಟ [illegible] ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ [illegible] ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂತರ [illegible]
[illegible] ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ [illegible]
[illegible] ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
సతి [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಮುಕ್ತಾವಳಿ
೧೪

[illegible]

ಭಾವ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ಮಹಾಪ್ರಭಿ
೧೨

ರಾ

ಗಾವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನವಿ೭ಗವುಗಾವಿರಹೇಣ ಪ್ರಕಾರತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಪ್ರಕಾರತಾಕಂ ಜ್ಞಾನಂ ಜ್ಞಾನತ್ವಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಪ್ರಾ
ಕಾರತಾವಚ್ಛೇದಕಾನಂಗವು [illegible] ಯತಾಕಾಂಕ್ಷಾ ಪ್ರಸ್ತೇ ಪ್ರಕಾರತಾವಚ್ಛೇದಕ ಸಂಬಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನ
ಗಾಂ ಸ್ವರೂಪಾವಚ್ಛಿನ್ನದಕತಾಪ್ರಸಂಗಾತ್ ಪ್ರಕಾರಾತ್ ಪ್ರಕಾರಂ ಯೋಗ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರ ತಾದೃಶ ಸಂಬಂಧ
ಚ್ಛೇದವಿಶಿಷ್ಟಮ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಬಂಧಾಭಾವಚ್ಛಿನ್ನಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾಕಾಚ್ಛೇದತ್ವಾಗಾ ಅವಚ್ಛೇದಕತ್ವಂ ವ್ಯಕ್ತ
ತ್ವಾಭಾವಚ್ಛೇದಕತಾವಚ್ಛೇದಕಾಭಾವಚ್ಛೇದತ್ವ ಪ್ರಕಾರತಾಭಾವ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಸ್ವರೂಪಸಂಬಂ
ಧರೂಪಾ ಯೋಗ್ಯ ಅತಿರಿಕ್ತ ಯೋಗ್ಯಾಕಾಂಕ್ಷಾ ಪ್ರಕಾರತಾಯಾಂ ಅವಚ್ಛೇದಕಾ ಭಿನ್ನ ದಾನಿತ್ಯತ್ವ ವಿಶೇಷ ಕಃ ಪರೇತು (೮)
ಸಾದಿ ಸಂಬಂಧ ಪ್ರಕಾರ ಆಕಾಂಕ್ಷಾ ಯೋಗ್ಯತಾದಿಕಂ ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ವ ಯುತಾಪಾದಾಯ ವಿಗ್ರಹಾವಿಶೇಷ ವೃತ್ತಿ
ತ್ವ ಪ್ರಕಾರ ಯದಾಶಂಕಿತಂ ಸಾದೃಶ್ಯಪರಿಅತಿರಿಕ್ತಃ ಪದಾರ್ಥ ಇತಿ ತದಬಿ೭ರಾತ್ ಕಾಂತಿ ಸಾದೃಶ್ಯ ಪರಿ ತದ್ವಿಶಿಷ್ಟ ನತಿ
ತ್ ಇದಂ ಚ ಸಾದೃಶ್ಯರೂಪವತ್ ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿವಾರಣಾಯ ಅನುಯೋಗಿತಾ ಸಂಬಂಧ [illegible] ವಿವಕ್ಷಿತ ತದ್ವಿಯ ವಿಷಯ
ತದ ತತ್ಪರ್ಯಾಯೇ ಪ್ರಕೃತಿತ್ವಮಿತಿ ತತ್ರ ಸಾಧಾರಣ್ಯೇ ವಿದ್ಯಮಾನಃ ಯೋಗ್ಯಾಯಾಂ ಪ್ರಕಾರಃ ತದ್ವತ್ವಮಿತ್ವ
ಕ್ರಗಃ ಸ್ವದಂ ಗಗಗಂ ಗಗನ ಕಾರಣಂ ಸಂಗರಃ ಸದ್ಭಿಗಳಿ ಪ್ರವರ್ತ ಕಾರಣರಾವ ಯೋಗಾರ್ಥಕಂ ಕಾರಣ ರಾವಣಾಯಾ
ತವಿತದ್ದಾ ಅವ್ಯಾಪ್ತ ಮಿತಿ ಚೇನ್ನ ತತ್ಪ್ರಾತ್ತಿಕ ಪರಮಾತ್ರಸ್ಯ ತತ್ರ ವಿಶಿಷ್ಟ ತತ್ಸ್ಯ ಪಠಿತ್ವ ಘಟ ವಿಶಿಷ್ಟ ಯೋಗ್ಯ ಚ್ಛೇದಕ ತಾವದಾ
ಅತ ಏವ ಯುಗಚ್ಛೇದವಿಷಯಾ ಯೋಗ್ಯಪಾದಾಲಂಕಾರಃ ಅನ್ಯಥಾ ಸ್ವಯಂ ಅಲಂಕಾರ ಇತಿ ಉಕ್ತ [illegible] ಲಂಕಾ
ತಿ ಕ್ಷಿಃ ಸಾದೃಶ್ಯ ಘಟ ಶ ಧರ್ಮ ಪ್ರಶ್ನ ವಿಜ್ಞಾತಿ ರೂಪಃ ಯಥಾ ಕುಚಸ್ಯ ಪ್ರಶಃ ಪಟಇತಾವದಾ ಪ್ರಚಿ ದುಪಾ ಕಿರಾಂಶಃ ಯದ

ಸಿಜಿ೮

[illegible]

४ दिक्शब्दस्य दिशाविसर्जनेऽत धातुनादानार्थकता तदि

[illegible]

ಪಾಂಶೋಕ್ಕೆ ಲಂಪ್ರತಿ ಸಾಭಪ್ರಯುಕ್ತಮವಚ್ಛಿನ್ನಪ್ರತ್ಯಸಂಬಂಧೇಕ್ಕೆ ಲಜೋತುತಂತ್ರೋತದಾಭ್ಯರತ್ವತಾರ್ಥತ್ವಸ್ಯ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇ
ದಕತ್ವೇನಾಂಶಪಾತ್ಕಾತಕಸಂಬಂಧೇಷು ಉತಾವಚ್ಛೇದಕಪ್ರಾಂಶಾಂಯುವಿಶೇಗಮಕಾಂವಿಶಜನ್ಯತ್ವತತ್ ಆಹ ಸಂಯೋಗ
ತ್ವೇತಿ ಅತ್ರಚಶಬ್ದಾಂಪಾದಿ ... ಸಾಂಸಕಲದ್ರವ್ಯಸಾಧಾರಣತ್ವಾಭಾವೇನ ದ್ರವ್ಯಕಾರ್ಯತಯಾ ಪರಿತ್ಯಾಗಃ ಸಕಲದ್ರ
ವ್ಯವೃತ್ತಿಸಂಖ್ಯಾದಿತ್ರಯಸ್ಯ ಚ ಗಗನಾದಿವೃತ್ತಿಸಂಖ್ಯಾದಿತ್ರಯಸ್ಯೇತ್ಯತ್ರಾವ್ಯಾಪ್ತೇ ... ಸಂಯೋಗತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ ಪ್ರತಿ
ದ್ರವ್ಯತ್ವೇನ ಸಮವಾಯಿಕಾರಣತ್ವೇ ಸಾಂಸಾಭಾವಃ ತತ್ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೇನ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿವ್ಯವಹಾರಾಂಶಂ ಪ್ರತಿ ತತ್ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೇನ
ಸಮವಾಯಿಕಾರಣತ್ವಸ್ಯ ವಕ್ತವ್ಯತಯಾ ಗುರುತ್ವಾಂತ ಉತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ಇವ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಕಾರ್ಯಮಾತ್ರವೃತ್ತಿ
ಜಾತಿಃ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವೇನ ಯುಕ್ತ ... ತಾ ಪ್ರತಿಕಾರಣತ್ವಸ್ಯ ಅವಶ್ಯಕತಾಪತ್ತೇಃ ತತ್ಸಂಯೋಗಾಸಂಭವಾತ್
ತ್ವೇ ಮತಸಂಧಾರಣತ್ವೇ ಸಂಸಾರವಿಭಾಗನ್ಯವಚ್ಛಿನ್ನಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಬುದ್ಧೇಃ ಜಾತಿಕಾರ್ಯಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಬುದ್ಧೇಃ ಸ್ಪಷ್ಟಿತ್ವಾದಿವಪಾತಃ ಅತ್ರ
ಯಾದ್ರವ್ಯಗುಣತ್ವೇನಾನ್ಯಥಾಸಿದ್ಧಿಸ್ಸಂಭವತಿ ತಥಾ ಬಸಾಂಸ್ಪರ್ಶತ್ವಂ ಚಂದ್ರದ್ವ್ಯಾದಿಸತ್ವೇನಾನುಮಿತೇಃ ಪರಂಪರಾ
ಸಂಬಂಧವಿಷಯತ್ವಂ ವಿಂತಿಭಾವಃ ಇದಮುಪಲಕ್ಷಣಂ ದ್ರವ್ಯವತಿ ದ್ರವ್ಯಾನ್ಯತರಾವೃತ್ತಿತ್ವಸಮವಾಯಿತ್ವದ್ರವ್ಯ
ಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಂ ಕಲ್ಪ್ಯಮಿತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತಾವಚ್ಛೇದಕತಯಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಬುದ್ಧೇಃ ಪ್ರತಿಬಧ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕ
ವ್ಯಪ್ರವೃತ್ತ್ಯಾದೌ ಶಕ್ತಿಯುಸಾಂಪ್ರವೃತ್ತಿಭಾಂತತ್ವೇನ ವಕ್ತವ್ಯತಯಾ ... ತಾವತ್ ಭಾಂತತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತಾ
ವಚ್ಛೇದಕತ್ವೇ ತು ಸ್ವಾಂತಕತ್ವಸ್ಯ ತಥಾತ್ವಸಾಂಪಾಯುವಿಶೇಷಣಸ್ಯಾವಿರಹಾತ್ಪತ್ತೇಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪ್ರತಿಬಂಧಕತಾವಚ್ಛೇದ

పుటాన్తర
౧౨

౫

[illegible]

౩౦

[illegible]

తస్యాస్తు ప్రత్యక్షత్వం [illegible] గంధేతి గంధాం [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ముహూర్తది

౧౮

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

ಏಕವ್ಯಕ್ತಿಕತ್ವ [illegible] ಜಾತಿತ್ವ [illegible] ತುಲ್ಯತ್ವಂ ತುಲ್ಯವ್ಯಕ್ತಿ [illegible]

[illegible] ಜಾತಿ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] ౨౦

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

సమవాయస్య [illegible] ప్రత్యక్షత్వే [illegible] తత్ [illegible] ఇతి [illegible] తద్విషయం [illegible]
[illegible] అత్ర సమవాయసంబం[illegible]
[illegible] ప్రతి [illegible] సంబంధ [illegible]
సమవాయ [illegible] సమవాయ [illegible] సంబంధ [illegible]
[illegible] సమవాయ [illegible]
[illegible] సమవాయ [illegible] సంప్రతి [illegible]
[illegible] సమవాయ [illegible] అయుత [illegible] ఇతి [illegible]
[illegible] సమవాయ [illegible] ఇతి [illegible]
[illegible] సమవాయ [illegible] ప్రత్యక్ష [illegible]
[illegible] సమవాయ [illegible] ప్రత్య [illegible]
[illegible] సమవాయ [illegible]
[illegible] సమవాయ [illegible] సంబంధ [illegible]
[illegible] సమవాయ [illegible]
[illegible] సమవాయ [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

స్మృతి

[illegible]

= సమవాయైకసత్త్వాత్త్రిషు సామాన్యం త్రికరణస్యేత్రిషు। అన్యతరసంబంధేన సత్తాభావస్య అభావమాత్రసత్త్వాదితి భావః =

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ము వాన్నది
౨౪

ప

తదశరూంజనే తత్త్వదా [illegible] తత్త్వదా [illegible] తస్యాం [illegible] తివ్యావేః॥ [illegible]
[illegible] తత్ప్రావేః [illegible] మతన్త్రా [illegible] ప్రమవా [illegible]
[illegible] మితి॥ [illegible] తత్త్వది॥ విషయ [illegible] విషయ వాయూం॥ [illegible] విషయతా [illegible]
[illegible] త్వమ [illegible] తిభావః॥ ఏవమ [illegible] త్వత్త్వాది [illegible] త్వమి

౫ తి [illegible] త్వం [illegible] విషయత్వం [illegible] తత్రా [illegible] ఇతిమీమాంసకాః॥ [illegible]
[illegible] ప్రమయతా [illegible]
[illegible] అన్యత్వం [illegible] ప్రవా [illegible] భావత్వ [illegible]
తత్ప్ర [illegible] ప్రవా [illegible] తత్ప్ర [illegible] ప్రవా [illegible] త్వేనతి [illegible]

౬ వత్వమితి ఏవం [illegible] త ప్రవా [illegible] ఇతి [illegible] తి [illegible]
అత ఏవ [illegible] మితి [illegible] వృత్తిత్వాది [illegible]
[illegible] వృత్తిత్వం [illegible] వృత్తిత్వ [illegible] త్వేన తి [illegible]
[illegible] వృత్తిత్వం [illegible] త్వం [illegible] తిః॥ భావత్వ [illegible]
[illegible] అతి [illegible] ఇతి [illegible]

౫౯

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
౨౦ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

పు వాన్యవి ||

౨౭

కాంశత్వరూపం ప్రింపాం త్రిప తృకాండ్రి అత్రి వాన్య బ్రాంరణయుత త్రిపదమితి భావః చాం తాన్యవి రాం పప్పిష్కా ...
పవాం యిలషం బంధీర సాంపూర్ణ వ తాన్య తార్న్య వర్గాంశ్య పరి పిరాం ఇతి పయూం ...
[illegible]

తా

తి

త్వం

త్వ

త్వే ఇహం విశేషణీభూతయోరిత్యత్ర త్వత్రే సారీరమాంసభ్యస్యవివిషయవిషయరూపాకరణత్వాత్తాద్యరిమాంసభ్య జిజ్ఞాసా
మిత్యాద్యయుక్తమత ఆహం [illegible] యథాయోగజ దృశ్య సత్రీతవిషయ సంత్రత్వ [illegible] తథా విద్యమానవిషయ సత్రత్వ
[illegible] జ్ఞాయమానసామాన్య ప్రత్యాసత్తిత్వే జ్ఞాయమాన [illegible] అనుమితి [illegible]
[illegible] సామాన్యలక్షణ [illegible] అనుమితౌ [illegible] తత్త్వాత్ సారీరమాంసభ్య జిజ్ఞాసా [illegible]
[illegible] జ్ఞాయమాన [illegible] విషయత [illegible] ప్రత్యక్ష [illegible]
[illegible] తాద్వదితి [illegible] అత్ర [illegible] సత్త్వ [illegible]
[illegible] ప్రత్యక్షం [illegible] ప్రత్యక్ష [illegible] సారీరమాంస [illegible]
[illegible] ప్రత్యక్ష [illegible] ఇతి [illegible]
[illegible]
[illegible] ప్రత్యక్ష [illegible] సారీరమాంస [illegible]
[illegible] జ్ఞాన [illegible]
ప్రతిబంధక [illegible] సారీరమాంసభ్య [illegible]
[illegible] సారీరమాంసభ్య [illegible] జ్ఞాతిత్వం

ప్ర

ము పాన్లవి

౨౬

ప్రతి కారణత్వం కతు కారణత్వసం [illegible] ఇతి భావః అత్ర [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

తాద్వశావయవి [illegible] తంతుత్వస్య [illegible] అన్యథాసిద్ధత్వ [illegible] పూర్వవర్తితాయాః
అథావయవత్వేన [illegible] ప్రసంగః [illegible] అత్ర యద్యపి [illegible] ప్రతి [illegible] సమ
వాయికారణత్వమితి [illegible] తంతుసంయోగ [illegible] పట [illegible] అసమవాయికారణ
[illegible] సమవాయికారణ [illegible] ఇతి [illegible]
[illegible] తంతుషు [illegible]
[illegible] ఇత్యాపత్తేః [illegible] సమవాయి [illegible]
[illegible] తంతు [illegible] ఇతి [illegible] ప్రతియోగి [illegible] ప్రతియో
గి సమవాయి [illegible] విశేష [illegible] ఇతి [illegible]
[illegible] ప్రతియోగి సమవాయి [illegible] విశేషః [illegible] ప్రతి
యోగి [illegible] అతిప్రసంగ [illegible]
[illegible] సంయోగ [illegible]
[illegible] ప్రతియోగి [illegible] ప్రతియోగి సమవాయి [illegible] విశేష [illegible]
[illegible] తంతుసంయోగ [illegible] తంతుసంయో

ఘటస్య పటం ప్రతి కారణత్వే పటత్వం తుత్వావచ్ఛిన్నం తంతుసంయోగసంబంధేన తంతుః ఉత్పత్తి పటజనకేతి తత్ర అతిప్రసంగా
భావాత్ ఏవం విశిష్టలక్షణే తు ఏతం తుసంయోగావచ్ఛేదకం సమవాయి [illegible] లాఘవమపి [illegible] వస్తుతః
స్వప్రతియోగిక [illegible] సమవాయికారణతా [illegible] అవచ్ఛేదకత్వ [illegible] సంబంధేన [illegible]
తంతుతం తురీతం తుసంయోగస్య [illegible] సమవాయిత్వం [illegible] పటం ప్రతి ఇత్యత్ర విస్తరః [illegible]
[illegible] పరిగ్రహః [illegible]
పరిగ్రహః [illegible] వృత్తేః పరిగ్రహః తంతుసమవేతత్వే సతి తంతుసంయోగాద్యన్యత్వే సతి
పటకారణత్వే పటాసమవాయికారణత్వమితి విశిష్టలక్షణం [illegible] వస్తుతస్తు
తంతుసంయోగత్వావచ్ఛిన్న ప్రతియోగితాకభేదః పటాసమవాయికారణలక్షణే [illegible]
[illegible] తంతువృత్తిసమవేతత్వావచ్ఛిన్నభేద ఏవ [illegible] తంతుసంయోగాది
భేదానాం [illegible] విశేషణ [illegible] తంతుమాత్ర సమవేతత్వ విశి
ష్ట [illegible] తంతుసంయోగాన్యత్వే [illegible] మాత్ర [illegible]
[illegible] సమవాయికారణలక్షణే [illegible] మాత్రసమవేతత్వావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకభేద ఏవ [illegible]
[illegible] త్వావచ్ఛిన్నభేద ఇతి [illegible] ఇతి [illegible]

ఇతి శేషః సత్యన్తరసమవాయికారణలక్షణమాహ యేనేతి కార్యేణ కార్యత్రతాదాత్మ్యేన సమవాయిసంబంధః
కారణస్య కార్యత్రతాదాత్మ్యేన సమవాయిసమవేతత్వసంబంధః తదాశ్రయసమవాయిత్వం సమవాయిసమవేతత్వా
న్తరసంబంధేన కారణత్వమితి ఆత్మవిశేషగుణేష్వతివ్యాప్తిః అసమవాయికారణత్వమిత్యర్థః అ
త్రాపటే సమవాయికారణస్య తంతుసంయోగస్య పటరూపాసమవాయికారణస్య తంతురూపస్య
స్వసంగ్రహః సమవాయిసమవేతత్వమితి ప్రవేశః పటరూపం ప్రతి పట సాక్షాత్సమవా
యికారణతాదాత్మ్యేన కార్యత్రతాదాత్మ్యేన సమవాయికారణప్రత్యాసత్త్యా కారణత్వం
పరిత్యజ్య తాదాత్మ్యేన కార్యత్రతాదాత్మ్యేన కారణత్వాపత్తిం వారయితుం ఆత్మవిశేషగుణేష్వతివ్యాప్తివారణాయ విశేష
ణం యత్ర కార్యేణ సహైకస్మిన్ ప్రత్యాసన్నం తత్త్వమితి తద్ద్వయోః ప్రత్యాసత్తిద్వయం ప్రతి
నిష్పత్తిః అవయవసంయోగత్వం ప్రత్యాసన్నసమవాయికారణత్వమితి
విశేషలక్షణం అవయవసంయోగస్య ద్రవ్యత్వేన కారణమితి అత్ర దండాద్యన్యసమవాయి
కారణతాదాత్మ్యేన సమవాయికారణతాదాత్మ్యేన కారణత్వమిత్యత్ర కారణత్వం తత్ర పటసంయోగం ప్రతి
తంతుసంయోగస్య సమవాయికారణత్వమితి తత్ర ప్రతి మిత్రకారణత్వమితి యత్ర
ప్రతియోగితావచ్ఛిన్నత్వం తత్సంబంధేన ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వం తత్ర ప్రతియోగితావచ్ఛిన్న
ప్రవృత్తిత్వం ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వం తత్ర ప్రతియోగితావచ్ఛిన్నత్వం ప్రతియోగితావచ్ఛిన్నత్వం తద్ధర్మావచ్ఛిన్నం

[illegible] ౨౫

ప్ర[illegible] ప్రథమమిత్యర్థః ద్వితీయా[illegible] పాదివాక్యం [illegible] తత్త్వం తదాహ [illegible]
[illegible] పూర్వవృత్తి [illegible] విశేష్య [illegible] తాత్పర్యం [illegible]
[illegible] విశేష్య [illegible] తన్త్రేణ [illegible]
[illegible] వ్యతిరేక [illegible] పూర్వ[illegible] వృత్తి [illegible]
[illegible] విశేష [illegible] ప్రత్యక్షాదిబాధ [illegible] మిత్యర్థః [illegible] పూర్వవృత్తి [illegible]
[illegible] వృత్తి [illegible] విశేష [illegible] అతి
[illegible] వాక్య [illegible] తత్త్వం [illegible] విశేష్య [illegible] అత్ర [illegible] వ్యతిరేక [illegible]
[illegible] ప్రథమ [illegible] ప్రత్యక్ష [illegible]
[illegible] మితి [illegible] ప్రతి [illegible] మిత్యర్థః [illegible]
[illegible] ప్రతి [illegible] తృతీయా [illegible]
[illegible] పూర్వ [illegible] మిత్యర్థః [illegible]
[illegible] వృత్తి [illegible]
[illegible] పూర్వవృత్తి [illegible]

[illegible]

ಜು ಪಾದಿ
೨೯

[illegible]

ರ [illegible]

ನ [illegible]

ಅವಶ್ಯ [illegible]

ತ್ಯ

[illegible] యత్పదత్వే [illegible] తత్పూర్వవృత్తిత్వం [illegible]
అవ్యవహిత [illegible] తత్పూర్వవృత్తిత్వం [illegible] అవ్యవహిత తత్పూర్వవృత్తి [illegible] అత ఏవ [illegible]
[illegible] అపూర్వకల్పనయా [illegible] అపూర్వ [illegible] అవ్యవహిత తత్పూర్వవృత్తి [illegible]
[illegible] యత్ తత్పూర్వవృత్తి [illegible] అపూర్వ [illegible]
[illegible]
[illegible] అవశ్యక్లృప్త [illegible]
[illegible] తత్పూర్వవృత్తి [illegible]
[illegible] తత్పూర్వవృత్తి [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] కార్యపూర్వ [illegible] పూర్వవృత్తి [illegible]
[illegible]

[illegible] ౧౦

అత్ర [illegible] ప్రతియోగి [illegible] అవ్యాప్తిః [illegible] వృత్తి [illegible] అభావీయ
కారణత్వమిత్యుక్తం [illegible] అవ్యాప్తిః అత్రాపి [illegible] అభావీయ
కారణత్వమితి [illegible]
[illegible] అతివ్యాప్తి [illegible] వృత్త్యంతం [illegible] అతివ్యాప్తి [illegible] తత్రైవ [illegible]
[illegible] అతివ్యాప్తి [illegible] వృత్తిత్వం [illegible] వివక్షితం [illegible]
[illegible] వృత్తి [illegible] అవ్యాప్తిః [illegible]
[illegible] ఇతి మూలముక్తం [illegible] ఇతి [illegible]
[illegible] సంబంధావచ్ఛిన్న [illegible] విశేష [illegible]
[illegible] అత్ర [illegible] అతిరిక్తత్వం [illegible] వృత్తిః [illegible] అతివ్యాప్తిః ।
[illegible] ఇతి మూలం [illegible]
[illegible] ఇతి [illegible] త్వం [illegible]
[illegible] హేతు [illegible] త్వం [illegible]
[illegible] ఇత్యపేక్షా [illegible] తత్ర [illegible] అవ్యాప్తి [illegible]
[illegible] ఇతి అవ్యాప్తి [illegible] తత్రైవ [illegible] అవ్యాప్తి [illegible] అవ్యాప్తి [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] అపర్యాప్తి [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ఇతి [illegible]
[illegible]
౧ [illegible]
[illegible]
[illegible] ఇతి [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ఇతి [illegible] తత్ర [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ಶ್ರೀಃ

ಸ್ವಪದಾರ್ಥಕಾರಣೀಭೂತಜ್ಞಾನಪಟಲಂ

ಮು ಪಾನ್ವಿ
೩೧

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

೨ ತ್ವಂ ಕಾರಣಂ

೧ (= ಸ್ವವ್ಯವಹಿತಪೂರ್ವವೃತ್ತಿತ್ವಂ ... ಸ್ವವ್ಯವಹಿತಪೂರ್ವಕ್ಷಣವೃತ್ತಿತ್ವಂ ... ಇತಿ =)

౧ యోగ్యవిభువిశేష

తేనాపేక్షాయామప్యుక్తలక్షణే సామాన్యే సామగ్రీసత్త్వవిరోధః ౧

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

వృత్తి

[illegible]

పతత్రం

తిహాంయాద్యవతిహ్యత్తిహారణయిత్తాక్షి [illegible] గుణత్వవత్వమితి గుణత్వం [illegible] హ్యాంష్ట తాలక్షతాద్యవి ఇద్దయుదల
త్వాం [illegible] త్వమిత్వవిజోంత్వ [illegible] త్వంగుణతాద్యవమహాయికారణా కృత్వం [illegible] పత్రంతి తాద్యవిప్రయో
గస్య లాంఛనికః [illegible] తత్తుగుణతాద్యవమహాయికారణాకృత్తి పతత్వం జాతివిశేషవత్వ [illegible] సాం
త్వం [illegible] తత్వస్యైకత్వవితాద్యకంకాయిలామాహ [illegible] యితాద్యవిశమితిహాయిఅగప్ర [illegible] తేజ
గుణః జలత్వేతిప్రాణాతాం చతుర్దశ [illegible] పంచేషచివహాంబరివహ్యంత్వతిత్వేవ [illegible] తిప్రా
[illegible] గుణత్వహాయిస్తావ [illegible] తిష్వశాణదయోషత్తి [illegible] సంఖ్యాదరిమాణ
పృథక్త్వసంయోగవిభాగపరత్వాపరత్వ [illegible] గురుత్వ [illegible] ఇత్యర్థః [illegible]
[illegible] అహాంగు [illegible] తిపృథివ్యాంగు [illegible]
అప్సవహింతవుంశిర్యాత్త్వా [illegible] మితి [illegible] సంఖ్యాది
[illegible] సంఖ్యాపరిమాణపృథక్త్వసంయోగవిభాగ [illegible] సంఖ్యాది
పంచకమితి [illegible] సంఖ్యాదయః [illegible]
[illegible] సంఖ్యాదిపంచకమితి [illegible]
[illegible] మితి [illegible] అత్రయో [illegible] ఏవ తత్రసంయోగవిభా

ಮುಕ್ತಾವಳಿ
೧೧

ನಯೋಃ ನ ತ್ವಬಿವಾ [illegible] ಭಾವಃ ಪೃಥಕ್ತ್ವವಸ್ತ್ವಚ ಗುಣತ್ವಮಿವ [illegible] ಯುಧಾರಃ [illegible] ತ [illegible] ಇತಿ ಏವಂ ಚ ಸಂ [illegible]
[illegible] ತ್ರಿಪಂಕ್ತಿ [illegible] ಇತ್ಯಾಹ [illegible] ॥ ಇತಿ [illegible]
[illegible] ॥ ಗಂಧವತ್ತ್ವಂ [illegible] ತತ್ತ್ವ [illegible] ಗಂ [illegible] ವೃತ್ತಿ [illegible] ಗಂ
[illegible] ಗಂ [illegible] ತ್ವಂ [illegible] ಜಲಂ [illegible]
[illegible]
[illegible] ಗಂಧವತೀ [illegible] ಸಮವಾಯ [illegible] ಪೃಥಿವೀ [illegible]
[illegible] ವೃತ್ತಿ [illegible] ಜಲಂ [illegible]
[illegible] ತಯೋಃ [illegible]
[illegible] ಪೃಥಿವೀತ್ವ [illegible] ಇತಿ [illegible] ತ್ವಂ [illegible] ತ್ವ
[illegible] ವೃತ್ತಿ [illegible]
[illegible] ಪೃಥಿವೀ [illegible] ತಯೋಃ ಪೃಥಿವೀ
[illegible]
[illegible]
[illegible]

೨೮

[illegible] వ్యాప్యవృత్తి [illegible] జాతిమత్త్వ [illegible] సంబంధ [illegible]
[illegible] సంబంధేన [illegible] వ్యాప్యవృత్తి [illegible] తత్ర [illegible] పృథివీత్వ [illegible]
[illegible] సంబంధేన [illegible] వ్యాప్యవృత్తి [illegible] గంధ
[illegible] సంబంధ [illegible] వ్యాప్యవృత్తి [illegible]
[illegible] సమవాయ [illegible] సంబంధ [illegible]
[illegible] గంధ [illegible] గంధ [illegible]
గంధత్వ పృథివీత్వ [illegible] పృథివీత్వం [illegible] గంధవత్త్వస్య పృథివీలక్షణ
[illegible] గంధ [illegible] పృథివీత్వ
[illegible] గంధ [illegible] గంధవత్త్వ [illegible]
[illegible] పృథివీత్వ [illegible] గంధవత్త్వ [illegible] తత్ర
[illegible] పృథివీత్వ [illegible]
[illegible] పృథివీత్వ [illegible] తత్ర గంధవత్త్వలక్షణం [illegible] ఇతి [illegible] తత్ర గంధ
[illegible] గంధ [illegible] తత్ర
పృథివీత్వ [illegible] పృథివీత్వ [illegible]

౧ శుద్ధిః తతః [illegible] పృథివీత్వ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

రణో సంజ్ఞాపాత్ పదిత్వపక్షత్వం తేషాం; పరమాణో జాంతి గంధత్వ సంగాంధితి చేన్న భిన్నేషాం ధూమ ధర్మం కృష్ణార్త్త తమోవం కృష్ణం
శ్వేత మితి పయాం తద్రూపం రూపవత్త్వం లక్షణం తత్ర యుక్తం తల్లక్షణ ప్రతిపాదయతి శుక్లేత్యాదినా అలక్ష్యే లక్షణ గత్వం ప్రతిపా
దయతి త్వతి రూపవత్త్వం తి రూపవత్త్వ యోరవ త్రి త్రే రూపవజ్జాతిమతి గుణ రూపవతి చేన్న భిన్న పాక రూపం ప్రత్యక్షత్వాన్న
ప్రతి ప్రత్యక్షత్వాన్న జాతిమతి జలం రూపవతీ చేన్న భిన్న పాక రూపం రూపవత్త్వయోర్వ్యాప్తి జల పృథివ్యన్యతరత్వాదినా
పక్షత్వ పాదాయ జలం రూపవతి చేన్న భిన్న పాక రూపం జాతి అపేక్షా బుద్ధి విశేష విషయ రూపవత్త్వాదిషు ఖత త్వేన సాధవా
దాంకం రూపసంక్షేత్ర తత్రాపి ప్రతి పదార్థ వృత్తి: ప్రాంశు వస్త్రాంతరా విశిష్ట వస్తు రసత్వ త్రితి పయాంతి అంత్యం రసవత్ త్వ త్వం
ప్రకాశయతి ... దిత్యాది ... యత్ర రూప రసాః ... త్వ ... తత్రాపి న్యాయ త్వత అపేక్ష ... పయాం
తి గంధ త్వ ద్వివిధాం పాత ఇత్యర్థే ద్వివిధ గంధవత్త్వం పృథివ్యాః లక్షణం ప్రదర్శితం తత్ర యుక్తం ద్వివిధం గంధ త్వ న గత్వ
ది త్వత తాదాం వస్తు క్షతి తివ స్తు గత్వాత్ గంధాం ద్వివిధత్వ క్షతి సాంచయితు యుక్తం తల్లక్షణే ద్వివిధత్వ సాన్న ప్రవేశ ఇత్యర్థః
న్యాయమతి పాక జన్య గంధవతి పరమాణో పాక జన్య శరన్య పరమాణు ద్వ్యవ వి న్యాయం తాత్ పదవయవి పాక
పరమాణు సంక్రాంత ప్రత్యక్షత్వం పాక జన్య తి పదాదాపి తాద్వి పదే దై దేశే మతే అవయవి మాత్ర పర గ్రాహః తత్రారూ
ప జాంతి మాదాయ గగనాదాపతి చేన్న భిన్న పాక రూప ప్రత్యక్షత్వాన్న వ్యాప్తి ప్రత్యక్ష నాంగవిశేష సత్రా పాదాయ
తి చేన్న భిన్న పాక నయ చేన్న ద్వ గంధ: స్వ పాక నాంగా విశేష గాజలత్వాదిసమాదాయ జలం దావతి చేన్న భిన్న పాక నయ
పాక తి పాక జన్య త్వ గంధాం విశేష గాతే జన్య పాదాయ తే జన్య తి చేన్న భిన్న పాక నయ జన్య స్నే జలపృథివ్య న్యతరత్వ

గంధస్తు ద్వివిధః ప్రకాశ్యం ... ద్వివిధం ... తైలం ... మాత్ర ... ధర్మః

మహాభాష్యం
౩౫

మాం ఛాంయభలాం జావత్రివాన్నబ్రువార ణయ భాంతీతి అత్ర పృథివీత్వస్య లక్షణతావచ్ఛేదకతావ్యక్షణత్వం ఘటత్వ ...త్త్వ
తాన్యగః వస్తుతస్తు పృథివీత్వజాతి ... పృథివ్యాః లక్షణం ... ఇత్యాద్య
... [illegible]

అ

... [illegible]

తద్వస్తాయాం అ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

వెునాప్పద
౧౮

దశంయిల్ల న్తాత్వత్తులవెను శు ఇష్టాన జయింశవయవగత [illegible]

[illegible]

ప్రచయిం శ్వశ్వ హంశోంగవిశేషాంత్త్వశేషఇతివాంజ్ఞం ప్రచయవిశేషస్యాన్నభింశాన్నవిశేషశయిముష్టత్వేన నంజ్ఞాన్నవిశేషా
ఖాంవేన తత్వశేషాంలవవత్త్రరితినులతధ్భాంవిప్రాణమంత్రయిస్యశత్వత్వమాంనా జ్ఞావ ఇత్య తత్రహంయత్రత్వతి
అథవెనువెతథాంశాంన్యత్వత్త్రిప్రసంగ ఇతి అసవెవితజ్ఞావసాంశాంన్యత్త్రిప్రసంగఇత్యర్థః [illegible] తస్యశత్వత్వశి
జ్ఞానప్యనయత్వరింవాంశమిత్యతత్రహంవెుహంత్వరివెుం ననవాంత్తుథత్రవ్యతావదితితత్రాం త్త్వవ్యజ్ఞానాంరవాం
రనయిలవాంక్షుషవదంషుపాంజ్ఞావివ్వశ్చి వాంశవాంశ నయప్రవ్యపరంతదవయవిజ్ఞానవితిత్ర్యసశేన్వవయిల
నుజ్ఞావిత్యర్థఃతదనుక్లైరితిలవయవధాంరాంయాం అనుక్లైరిత్యర్థః అత్రనవాంత్ర్యసశేనయాంశవయవాంః స్యాన్న
వయవాం ఇతాన్యప్యనుమాంనంయాం రుక్తంయాం శప్రయోం ఖశత్వేనత్వపాంవవవిప్రాణమః [illegible] వాంక్షుషంప్రతివెుహం
త్వంశాంరనాంతద్భాంవత్వశ్చావెుహంత్వవెుంవశ్వరంతజ్ఞావయవథంవాన్నజన్యమిత్యవయవంవినాంశాం వపద్య
తఇత్యలశాంంలతశనశతాన్వతాంప్రయోం ఖశత్వంప్యనయశనంశతాంవెుం శన్యతివాంశ్యంత్ర్యసశేనయమ

ಹಂತ್ವಸ್ಯ ತ್ವತ್ವಪ್ರಕಾಶಕತ್ವೋಕ್ತ ತಥಾ ಚ ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣ ನುಪ್ಪವ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ್ಯ ಅನುಪಪಾಮಾನೋ ಬಂಧಕತಯಾ ತತ್ವಾಂ
ಶ್ರುಯುಕ್ತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಕಾಶವತ್ವಕೇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ತನ್ನಿವೃತ್ತಿ ಪರಿಮಾಣೋ ಬಂಧಕತ್ವಪ್ರತೀಪ ಹಂತ್ವಬಿಪ ಹಂತ್ವ ಮಾಂಪ
ನುಪ್ಪವ ಪೂರ್ವಾತ್ ಸ್ವವಂ ತ್ರ್ಯಗಕನು ಪುಂಜಶಿವ ಅವಯವ ತಿವಾಚ್ಯಂ ವಿಶೇಷ ಬತ್ತಿ ಷ್ವಬಿತ ಷು ಷುಟ ಇತ್ಯಾದಿ
ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರಸಂಗಾಂತರೇಣ ತತ್ವಂ ಯೋಗಪ್ರತ್ಯೇಪ ಷುಟ ತ್ವಷ್ಟ ಪ್ರಪ್ನ ಮಿತಾವಾದಿ ಪ್ರತ್ಯತಾಂಚ ಪರಂಪರಯಾ ತದ್ಧಾಂ
ನಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಸಂಭವತಿ ಸಂಸ್ಥಾ ತ್ಸೋಬಂಧತ್ವ ಪರಂಪರಾ ಸಂಬಂಧವಿಷಯತ್ವ ಕಲ್ಪನೇ ಗೌರವಾದಿತ್ಯಾಶಂಕ್ಯೇ
ತದ್ಧಾಂಬ ಪರಮಾಣುತ್ರಯೀ ನಾಶ ತೋಂ ಪ್ರವಾಹ್ಯಂ ತ್ರ್ಯಶಾಂತ್ವ ತ್ರಿಃ ಪರಮಾಣುತ್ವಂ ಯೋಗ ದ್ವ್ಯಣುಕ ವದೇವಂ ದ್ವ್ಯ
ಣುಕ ಯೋಗ ಪ್ರವಾಹ್ಯಂ ತತ್ವಾತ್ ತ್ವತ್ತ್ರಿಂ ತ್ರಿಧಿ ದ್ವ್ಯಣುಕೈಃ ತ್ರ್ಯಣುಕವದಿತಿ ಚೇತ್ ಪ್ರಮಾಣಾಭಾವಾತ್ ತದ್ವ್ಯಣುಕ ಪ್ರವಾಹ್ಯ
ನಿಷ್ಠಾ ಪರಮಾಣುತ್ರಯೀ ದ್ವ್ಯಣುಕ ಯುಪ ಪ್ರವಾಹ್ಯರಂಭಕ ಸಂಯೋಗ ಅಪೇಕ್ಷಾಯಾ ಅತ್ರಿದಂಶಿ ತ್ವಂ ತ್ರಿಭಿಃ
ಪರಮಾಣುಭಿಃ ಕವತ್ರ್ಯಣುಕಮಸ್ತು ಪರಮಾಣು ಚತ್ವಾರಂಭ ಸ್ತುಬದ್ಧಾಂ ಶಿರಾಂ ದ್ವ್ಯಣುಕಾ ಭ್ಯಾಂ ಆರಾ
ರಂಭವ ಮಾನಂ ಬಾಂ ವಾ ತಿಷ್ಟಲಬಲತ್ರಯಾ ನೀಮವ ಯಗವ ಪ್ರವಾಹ್ಯರಂಭಕ ಸಂಯೋಗ ಕಲ್ಪನಾ ತಿನ ಸ್ತುತಃ
ಗವಾಂ ಹ್ಯರಂ ಪ್ರಸ್ತ್ವವಮಾನಾನಾಂ ದ್ವ್ಯಣುಕ ತ್ವಮ ಪಯುಕ್ತಂ ಅನು ದ್ವ್ಯಯಾ ರ ಜ್ಞ ತ್ವಲಾಂ ಘವಾದಿತಿ ನಮಾಲ
ಪ್ತ ಸ್ಯದ ಹಂ ಮಿಂ ಪ್ರಯುಂ ವಿಷಯ ಸ್ಯ ದೃತ್ವ ನ ಸ್ತ್ರಿವಿಧ್ಯ ಹಂತು ಪರತ್ವಂ ಸುಂಚಯಿ ತಿಮಧ್ಯ ನಮಾಂ ಹಂ ಸಂಕಾರ್ತ್ಯ ರಾಂ

ತ್ವವ
ಘಟೋಂ
ದ್ವ
ದ್ವ
ಪ್ರವ್ಯ
ತ್ವತಾ್ಯ

[illegible]
౩౨

పితి [illegible] ంశు క్లేశాం గిత [illegible] వంతో [illegible] యుజ [illegible]
[illegible] యః [illegible] మిత్యాదినాం [illegible] పరిగ్రహః [illegible] మిత్యాది [illegible] ౧౦
[illegible] గపరిగ్రహః [illegible] త్రిమదం [illegible] విశేష [illegible]
[illegible] అనుష్ణ ఏవ [illegible] రాదితి భావః [illegible] మిత్యాదినా దేవాదిశరీరపరిగ్రహః [illegible]
[illegible] విశేష [illegible] అనుష్ణ ఏవ [illegible] రాదితి భావః [illegible] ఏవ [illegible]
[illegible] పుత్రా ఇత్యాది [illegible] విశేష [illegible] త్వం [illegible]
[illegible] మాత్రపరం [illegible] దిత్యాదినా శుక్లేతర [illegible] పరిగ్రహః [illegible]
[illegible] రిత్యాదినా [illegible] పరిగ్రహః [illegible] ఇతి [illegible]
[illegible] వృత్త్యా [illegible] వృత్తిః [illegible]
[illegible] అంగ్యాదిగత ప్రతిబంధకః [illegible]
[illegible] శరీర [illegible]
[illegible]

೭ ಮಿ ತ್ರತ್ವಮಿತಿ [illegible] ವಿವೇಕಃ ಕಿಂತು ಜಾತಿಶ್ಚೇತಿ ಚ ಘಟತ್ವಂ ಜಾತಿವಿಶೇಷಃ ಚೇಷ್ಟೇತಿ ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಬಾಧಃ [illegible]ತ್ವಮೇವ ಪೃಥಿವೀತ್ವ
ದಿವ್ಯಾಪ್ಯಜಾತಿಃ ಚ ಘಟತ್ವಂ ಚ ತತ್ರ ತ್ರಿಯಾಂತ್ವಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಪೃಥಿವೀತ್ವಾದಿನಾ ಸಂಕರೇಣ ಪೃಥಿವೀತ್ವಾದಿವ್ಯಾಪ್ಯವ್ಯಾಪಕ
ರತ್ವಕಲ್ಪನೇ ಗೌರವಾತ್ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕೇತಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಯುಃ ಪ್ರಾಣವ್ಯಃ ಶಂಕತೇ ತತ್ರೇತಿ ಘನ್ನಷ್ಟೇತಿ ಘನ್ನಷ್ಟೇತ
ಯೋರ್ವಿಶೇಷಾಣವಿಶೇಷವಿಶಿಷ್ಟ ಘಟಿವಯೋರ್ವಯೋಃ ಸಂಗಾಹಣಂ ಅವಾನ್ವೃತ್ತಿಸಂಗ್ರಹಃ ವೃತ್ತಿಸ್ತಾ ವಯು ಪ್ರಾಪವಯುಃ
ತದುಕ್ತಯುಗಾದಿತಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಯುಸಂಬಂಧಾಂಯುಮಿತಿಃ ಘಟಷ ನ್ನಷ್ಟತಸಂಹಾ ನಡಿಹಿಂತು ಕವಾಂತೋಃ ಪ್ರಾಣ
ತ್ವಮಾಂರಾಘಾವ ಇತಿಚೇನ್ನ ರಕ್ತದಾತ್ ತಸಂಜಾತಾಃ ಜರ [illegible] ಜನಪಾಂದಪಾಃ ಕ್ಷದಾಂತೋಂಯು ಸಂಭಿನ್ನ
ತ್ರಯೋಂತಿ ಜರಮಾಂಗತಿಂ ಗುರುಂ ಘಟಂ ಕ್ತತ್ವತುಂಕ್ತತ್ವವಿಪ್ರಾಕ್ಷಜ್ಞ ತ್ವಾವಾದತಃ ಕ್ಷಣಾನೇ ಜಾಯತೇ ವ್ಯ
ಕ್ಷಃ ಕಂಕಸ್ತುಕ್ತ್ರಾಂಪ ಸವಿತ ಇತ್ಯಾದ್ಯಾಗಮಸ್ತ್ವವ ತತ್ರಮಾಂಸತ್ವೇತ ಅಂತಾರ್ಣ್ಯವಯುವಿತ್ವೇತಿ ದ್ರವ್ಯಾ[illegible] ಕಂಭ ಕದ್ರ
ವ್ಯತ್ವೇ ತ್ವರ್ಥಃ ವ್ಯತ ಶರೀರ ಘಟಿಯಾಂ ಅಂತವೀರವ್ಯಾಪ್ತಿಂ ರಾಜ ಅಥವೇತಿ ಘಟತ್ವಮಾಂದಾಂಯು ಘಟಿ ಅತಿವ್ಯಾ
ಪ್ತಿ[illegible] ನಯ ಚಪಟ್ಟಿವವಿಶೇಷ ಸ್ತ್ರಾದಾವತಿವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಾರಣಯಾಂ ತ್ವಾವ [illegible]ವತ್ತೇ ವಚಂನ್ನತ್ವದಿ ಕಂಕ ಜಾತಿಃ ಪೃ
ಥಿವೀತ್ವಾದಿನಾ ಸಂಕರಾದಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಪೃಥಿವೀತ್ವಾದಿವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವ ರೋಗಾಂ ಘಟತ್ವ ದಕಾರಾಂತ ಪೃಥಿವೀತ್ವ ರೂಪವತಾಂ
ವೃಕ ಜಾತಿಮತಿಷು ಘಟದಾವತಿವ್ಯಾಪ್ತೇ ಲಕ್ಷಣಂ ತರಮಾಹ ಅಂತಾರ್ಣ್ಯವಯುವೇತಿ ಅಂತಾರ್ಣ್ಯವಯುವ ಮಾತ್ರವೃತ್ತಿತ್ವ

೦೦

ಮುಪಾಂನದಿ [illegible]

[illegible] ತ್ರವ್ಯಕ್ಷಜಾಂತಿ ವ್ಯದಾಗಃ । [illegible] ತಾಪದಿವ್ಯದಾಂಕಃ । [illegible] ತಪರಿ [illegible]
ತ್ರಿಯಾ [illegible] ತಾಪದಿ [illegible] ಪಜಾಂತಿ [illegible] ಲಕ್ಷಣ [illegible]
[illegible] ಜಾಂತಿ [illegible] ಜಾಂತಿ [illegible]
[illegible] ಜಾಂತಿ [illegible] ಜಾಂತಿ [illegible]
[illegible] ಜಾಂತಿ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ಸ್ಫುರಸುಖಂ ಗಂಭಿವ್ವಂ ಚಿತಸ್ವತ್ರಜಲವಿಶೇಷೇ ಅನ್ಯತ್ರಾಂತಿಕ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಪರಿಶಿಯ್ಸ್ವರೂಪಾದಿವಿಷಯಿಕಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ
ಸ್ವರೂಪಂ ಯೋಗ್ಯತ್ವಸ್ಯ ವಿವಕ್ಷಿತತ್ವಾಚ್ಚ ವಿಶರಾವಗಂಧವ್ವಂ ಜಕ ಜತಬರಸವ್ವಂ ಜಕತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಸ್ಯ
ಸತ್ವಾದಿತಿ ಪರಶಿಯ್ಸ್ವತವಿಶೇಷಣಪ್ರವಿಶೇಷ ಲಾಘವಾದಾಹ ಯದ್ವೇತಿ ತದಾಕೇ ಹಿಂತು [illegible] ವಾಯ್ವಾದೇ ತತ್ರೇತಿ
ಇದಮತ್ರ ಬೋಧ್ಯಂ ರೂಪಂ ದ್ರವ್ಯಂ ಜಕತ್ವಸತ್ತ್ವಸ್ಯ ಹಿಂ ತತ್ರ ಯೋಗ್ಯತಾ ತ್ವೈಕ್ಯಂ ಶಬ್ದಾವ್ಯಂ ಜಕತ್ವ ಸತಿ ಗಂಧವ್ವಂ
ಜಕತ್ವಸ್ಯ ಕವಶರಾವಗಂಧವ್ವಂ ಜ[illegible] ಹಿಂ ದಕೇವ್ಯಭಿಚಾರೇಣ ತತ್ರ ಗ್ರಂಥಕೃತಂ ಸ್ಯಾಂ ತ್ವರ್ಯ್ಯಾವಾತ್ ತತ್ರ
ವೇರಸ್ಪರ್ಶಾನ್ಯಂ ಪರಶಿಯ್ಸ್ವತ್ವಂ ವಿಶೇಷಣಂ ಪ್ರಥಮ ಹಿಂತ್ವಾ [illegible] ಶರಾವಗಂಧವ್ವಂ ಜಕ ಜತವ್ಯಭಿಚಾರಃ॥
ಲಪ್ತಾ ತ್ಕರವ್ಯ ಷ್ಕಲರೂಪವ್ವಂ ಜಕತಾವಚ್ಛೇದಕ ಪ್ರತಿಯೋಗ್ಯಹಿಂತ್ವಾ ತತ್ರ ವ್ಯಭಿಚಾರಃ ಏತದಸ್ಪರ್ಶೈರ್ಗಾಬಿಯಕ್ತಿತಿ
ಕಲ್ಪಂ ತ್ರ ರತ್ನ ನಯಿ ಗಾತಿ ತತ್ರಾಬಿ ಪರಶಿಯ್ಸ್ವತ್ವವಿಶೇಷಣ ಘಟಿತಂ ಹಿಂತುತ್ರಯಮಿತಿ ವತ್ರಸ್ತ್ರಾಣಂ ಪ್ರಿಯ
ಸಂಖ್ಯಕ ಷಿಷ್ಟಂ ಪ್ರಿಯತ್ವಂ ಜಾತಿ ಸ್ವತ್ಸ ಸಾಪದಿನ ನಾಂಕ ರಾವತಿ ಶಿಂ ತಚ್ಛಿತ್ತ ಕತಾಪ್ಯದಿ ಗಾವಕ್ಕವರ್ಮ ನಾಂಬಾ
ಕ್ಕಂ ನಾವಿಷಯಿತ್ವಂ ಜಾತಿಃ। ಸಾಮಾನ್ಯ [illegible] ತಾವದಿಕಸ್ತುಲಕ್ಷ್ಮ ನಾಮಾಂಹಂ ಊಪ[illegible]ಗತಿ ಯದ್ವದಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ
ಸಾಧಾರಣತ್ವಪದ್ಯ್ವಯಿಕಾರಾವಪ್ಯುಕ್ತಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಂ ಪರಾ[illegible] ಸಾಧಾರಣತ್ವಂ ಪರಮಾಂ ನವಪತಿದ್ಯ್ವಯಿಕಾದಿ ಪ್ರ
ಷ್ಟಾಂ ದಾಂತಮಿತಿ ಗ್ರಂಥವಿರೋಧಕ್ಕತ್ವಾಬಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಂ ಪರಂ ಸಾಧಾರಣ ಭಾಗ ಸಾಧಾರಣತ್ವಂ ವಿವಕ್ಷಿತಂ ಪರವಾ

ಸಾಧಾರಣ

ಪು ಪಾನ್ವದಿ

ನುಕೂಲವಿಷಯತಾವಚ್ಛೇದಕಾರ್ಯತ್ವಶೂನ್ಯವೃತ್ತಿಪ್ರಾಪ್ಯವತ್ತ್ವಪ್ರಕಾರಕನಾವಿಷಯಕಾನ್ ತ್ಯಾಕಾರ್ಯವೃತ್ತಿವಿಷಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಾನುಕೂ
ಲ್ಯಾದಿಕಂ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಇತಿ ಕತದ್ಗ್ರಂಥವಿರೋಧಃ ಅತ ಏವೋಕ್ತಂ ತದುಪಷ್ಟಂಭಕಂ ಸಾಧ್ಯತ್ವೇನ ಕರಣಂ ವಾಚಕ
ಯತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಕಾರ್ಯಜಾತಮಿತ್ಯತ್ರ ಜಾತಪದಂ ಸಂಪಾತಾಯಾತಂ ಅದೃಷ್ಟಾದ್ಧಿಕವಿಧಿ ಅತ್ರ ಸಕಾರ್ಯಮಾತ್ರ
ಪ್ರತ್ಯದೃಷ್ಟಸ್ಯ ಹೇತುತ್ವೇ ಸಮವಾಯಿ ಸಂಬಂಧೇನ ಷಷ್ಠ್ಯಾದಿ ಸರಣಕಸ ಪಾಲಾ ದಾ ಸಮವಾಯೇನ ತದಭಾ

ವಾದ್ವ್ಯಭಿಚಾರಾತ್ ಯತ್ತ ಸಮವಾಯಿ ಸಂಯೋಗೇನ ಅದೃಷ್ಟಂ ಕಾರ್ಯಮಾತ್ರ ಹೇತುರಿತಿ ಶಬ್ದರೂಪ ಕಾರ್ಯ
ದ್ಧಿ ಸ ಕ ನಗನೇ ಅದೃಷ್ಟಸಮವಾಯಿ ಆತ್ಮಸಂಯೋಗಾಭಾವೇನ ವ್ಯಭಿಚಾರಾತ್ ಪರಂತು ಸ್ವಸಮವಾಯಿ ಸಂಯು
ಕ್ತ ಸಂಯೋಗೇನ ತಸ್ಯ ಹೇತುತಾ ಯೋಧ್ಯಾ ಇದಂ ತು ಬೋಧ್ಯಂ ಅದೃಷ್ಟಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಮಾತ್ರಂ ಪ್ರತಿ ಹೇತುತಾ ಕ
ಸಾಧ್ಯ ತನ್ನಿಂ ಸಾಮಗ್ರೀ ಸಮವಧಾನೇ ಅದೃಷ್ಟವಿಲಂಬೇ ಕಾರ್ಯವಿಲಂಬೋ ದೃಷ್ಟೇ ಯೇನ ತತಾನ್ಯಥಾ ಸಿದ್ಧೇಃ ಸ್ಯಾತ್
ಪರಂತು ಸಾಮಗ್ರೀ ಸಂಪಾದಕತಯಾ ಪ್ರಾಯಃ ಪರಂಪರಂ ತ್ವವ ತದುದಯೋ ನಃ ಶಿಷ್ಯ ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಾ ಸಾ
ಧ್ಯ ದಿವತತ್ವತಃ ಅದೃಷ್ಟಾ ಸಾಮಗ್ರೀ ಸಂಪಾದಕ ಸ್ತ್ವವಾಚಕ ಪದತ್ರಯಿತಿ ಏತದರ್ಥ ಪ್ರಮೇವ ಸಾಧ್ಯ ತ್ವರಂಪರಾ ಸಾ
ಧಾರಣ ಜನ್ಯತ್ವ ಬೋಧಕಸಮಭಿವ್ಯಾಹೃತ ಪದಮುಪಾತ್ತಂ ಯದದೃಷ್ಟಾದ್ಧಿಕಂ ಯತ್ ಪುರುಷ ಯಾವ್ಯ ದೃಷ್ಟಾದ್ಧಿಕಂ ತತ್ ಕಾ
ರ್ಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ ತದುಪಷ್ಟಂಭಕಂ ತತ್ಪುರುಷದುಃಖೋಪಷ್ಟಂಭಕಂ ತತ್ಪುರುಷಾನುಕೂಲಾದಿ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ತತ್ತತ್ಪುರುಷ ಭೋಗ ಜನಕ

ಗಸಾಂ ಘಟತ್ವೇ ಽಭಾವಂ ನ ಘಟಸ್ಸ್ವವ ವಿಷಯತ್ವೇ ನಿರಂತರಂ ಇಂದ್ರಿಯವಿಷಯ ಘಟೇ ಪೃಥಿವ್ಯಾತ್ರ ವಿಷಯಂ ಽವಚ್ಛೇದಕತಾಹಂ
ಶರೀರೇಂದ್ರಿಯಯೋಗ್ಯೇತಿ। ಇತಿ ಪೃಥಿವೀಗ್ರಂಥಃ॥ ಜಲತ್ವಜಾತೌ ಪ್ರಮಾಣಮಾಹ [illegible] ತಿ ಕಾರಣತಾವಚ್ಛೇದ
ಕತಯಾ ಧರ್ಮ [illegible] ಘಟಾಭಾವಾ ತ್ರಸ್ಯ ಜಾತಿತ್ವಮಿತಿ ಭಾವಃ। ತ್ವಾಪ್ರತ್ತಿ [illegible] ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ
ಯಾವೇಕಸ್ಯ [illegible] ತ್ವಸ್ಯ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಂ ಸಂಭವತೀತಿ ಶಂಕತೇ ಯದ್ಯಪೀತಿ। ತದಾ। ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ವಕ್ತು
ತಸ್ಯ। ತ್ವಸಾಧಾರಣ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವ [illegible] ಭಾವಾತ್ [illegible] ಏವಂ ಽದೇಯಮೇವ [illegible] ಯದಾ
ರಣಾನ್ಯಷ್ಟದಂಡಾ [illegible] ಫಲಂ [illegible] ಕಾರಣತಾವಚ್ಛೇದಕ ತಂತ್ರ [illegible] ತ್ವಂ ಜಾತಿಃ [illegible] ಮಾತ್ರ [illegible]
ಷ್ಯತಿ ಸ್ಪೃತ ಆಹ ತತ್ವಾದಿ ದಂಡಾದೇಃ ಘಟರೂಪ ಯೋಗ್ಯತಾಯಾಂ ಽಕಾರಿಷ್ಯತಿ। ತಸ್ಯಾಃ ತ್ವತ್ವೇ ಘಟೋ ಽಪದ್ಧಾ
ಯಕಪಾಲಾಭಾವಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ಜನ್ಯಜಲತ್ವಜಾತೇಃ ಜನ್ಯಜಲಮಾತ್ರವೃತ್ತಿ ಜಾತೇಃ ತದವಚ್ಛಿನ್ನೇತಿ ಜನ್ಯಜಲತ್ವಜಾ
ತ್ಯವಚ್ಛಿನ್ನೇತ್ಯರ್ಥಃ ಽನ್ಯೈವಂ ಜಲಾಂತರ್ಭಾವಯ ವಿ। ಜಲತ್ವಂ ನ ಸ್ಯಾತ್ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಜಲಸಾಧ್ಯಂ ತಾದ್ಯವಯವ
ಽಭ್ಯುಪಗಮಾತ್ [illegible] ಜಲತಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ ಪ್ರತಿ ಸಮವಾಯಸಂಬಂಧೇನ ಸ್ನೇಹಸ್ಯ ಕಾರಣತ್ವಮಸ್ತು ಅತಿರಿ
ಕ್ತಜಾತಿ ಕಲ್ಪನಾಪೇಕ್ಷಯಾ ಲಾಘವಾದಿತಿ [illegible] ಜಲತಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ ಪ್ರತಿ ಸ್ನೇಹತ್ವೇನ ಕಾರಣತ್ವಂ ವಾಶೀತಸ್ಪರ್ಶತ್ವೇ
ನ ವೇತ್ಯತ್ರ ವಿನಿಗಮನಾವಿರಹಾದತಿರಿಕ್ತ ಜಾತಿಸಿದ್ಧಿಃ ಸ್ನೇಹ [illegible] ಕಲ್ಪನೀಯತ್ವೇ ವಿನಿಗಮನಾವಿರಹಾಭಾವಾದಿತಿ [illegible]

ಮುಹಾಸ್ಯ
೪೦

ತಥಾಚ

[illegible]

यथा च वायुस्तं जातिस्तथाग्रे वक्ष्यते +

ఇత్యాదినా రూపపక్షావతలక్షణస్య ఛత్రాపత్తేః తథాపి చ తలక్షణం పరిష్కృతే మూలవిరోధ ఇత్యరుచిరితి తథాహి
తమిత్యవచ్ఛిన్నం యూత్రేత్యాత్రత్యభిన్నపదవైః చేదం తేజ జలత్వస్య ద్రవ్యత్వవ్యాప్యయూత్ర తత్తవ్యాప్య
త్వవిశిష్టేతి జలపృథివ్యోరతత్వమాదాయ పృథివీత్వవ్యాప్యజాతిమాదాయ తేజోవృత్తిశుక్లరూపవత్త్వ
త్రితి చేత్ తత్ర శుక్లపదం రూపపదం వా కింపరం తథాచ తత్పదమవ్యాప్యవృత్తిరసమానశుక్లతరరూపవత్త్వ
రూపవత్త్వవృత్తి ద్రవ్యత్వసాక్షాద్వ్యాప్యపదం చేత్ పృథివీత్వమాదాయ పృథివ్యామతివ్యాప్తివారణా
యరూపాశ్వరశుక్లేత్యత్ర పాకజమాదాయ శుక్లేతి జలత్వస్య శుక్లరూపవత్త్వమాదాయ శరణాపత్త్వద సంబంధ
వారణాయ శుక్లేత్రాతిత్తేజస్త్వమాదాయ తేజస్యతివ్యాప్తివారణాయ రూపాశ్వరేతి శీతపదం రూపవిశేషం గు
ణాన్తక్లేశత్త్వం చితాం తథా విశేషస్య సవిశేషణస్య పుల్లింగత్వం తత్పుల్లింగత్వం చేతనః శుక్లరూపమిత్య
దాం శుక్లపదస్యైకత్వైవేతి ద్రవ్యత్వవ్యాప్యజాతిః పృథివీత్వరూపం జాతిః తామాదాయ పృథివ్యామతివ్యా
ప్తివారణాయ త్రిత్వేపదప్రవృత్తిః జస్త్వవిజాతిమాదాయ తేజస్త్వం న తివ్యాప్తివారణాయ మధురపదవృత్తి
మిశ్రం దశన తద్విశేషం ఫలం రూపం చ తేజోరూపం పాకజం వారకం రూపం చ ప్రతీతి రసత అపాం కాలం దతి స్వపనమవా
య జలంతీర్థం తథాకేవలపక్షేచ పాక గమాగగత్రే లరూపవత్త్వే ఇతి కాలం చ జలం ద్రావితి యావః అ

స్య

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ
೪೧
ಗನ್ಧಾಗಾ
ಸ್ಯ
ಷ

(೩ ಅವಯವರಸಾಜನ್ಯಪ್ರಾಗಭಾವಸ್ಯ ಸಂಯೋಗನಾಶ್ಯತ್ವಾದರ್ಶನಾದೇತದನುರೋಧಮಾತ್ರೇಣಾಜಲ ಸಂಯೋಗ

ಉಪದರ್ಶಿತಂ

ಏವಂ ತಿ ಪದಶ್ರಿತಸಂಬಂಧಸ್ಯ ಜಲಲೇಲಮಿತಿಪ್ರತೀತೇಃ ಯೋಮಧುರತ್ವ ದಿವೃತ್ತೇಃ ವಿಲುತಿತಿ ತತ್ರ ಸಂಬಂಧ ಘಟಕೇ ಸಂಯೋ:
ದಿತಿ ಭಾವಃ ತತ್ರ ಪತಿತಸ್ಯ ಮಾಧುರ್ಯಸ್ಯ ಅನ್ಯಾ ಅತ್ರೋಯೋಪಾಧಿಕತ್ವ ಭಾವೇ ವ್ಯಂಜಕತ್ವ ವಿ ತದ್ವೃತ್ತ ಇಂ
ಶಿತತಕ್ಷೀರೋತ್ತರಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಣ ಮಾಧುರ್ಯವಲಂಬಾದಿತಿ ಪೂರ್ವ ಣೀಯಸ್ಯ ಕಲ್ಪನಾ ನಾ ರಸವಾದಿ ತ್ರಿ ಅತಿ ಶಿಕ್ತ
ಕ್ಷೀರಾದ್ಯ ಭಾವ ಪಾರ್ಥಿವತ್ವಂ ಮಧುರ ರಸ್ಯ ಪ್ರಕಾಶವಾದಿತಿ ಭಾವಃ ಕ್ಷೀರಸ್ಯ ಪತಿ ಮಧುರಾ ರಸಃ ಜಂಬೀರ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸ್ವಾದು ರಸ ಸ್ವಾದಿ ಶಾಖಾ ಶಿರಾ ಭಾವ ಇತ್ಯತ ಅಹ ವಿವೃತ್ತಿ ಅಮ್ಲಾದಿ ಜರ
ವಿಕಾರಾಪಾದಿ ಯ ದ್ರವ ಪೃಥಿವೀತ್ವ ಅಮ್ಲಾದಿ ಕ ತಾವಲೇಕ ದ್ರವ್ಯ ಮಧುರ ರಸಾವಕ ದ ಮ ಬಿ ಅನ್ಯ ತಿ ಮಲ್ಯ
ಬಹಿತ ಶಕ್ರ ಕ್ಷೀರೋತ್ತರಂ ಜಲ ಮಧುರಂ ಲಕ್ಷ್ಯ ತತ್ರ ಮಧುರ ಕ್ಷೀರ ರಸಾವಶ್ಯಕ ತ್ವಾಜ್ಜಲ ತ್ವೇನಾದಿ ಮಧುರಂ ಪ್ರ
ತಿ ಹಿತ ತ್ವಂ ಕಲ್ಪ್ಯತೇ ಇತಿ ಭಾವಃ ಜಂಬೀರ ಘಟಿತ ಲಾ ದ್ರಾ ಅಮ್ಲ ಪ್ರತೀತಿ ಜಲ ತ್ವ ನಾಮ್ಲಾದಿ ರಸ ವಿತುಲ್ಯ
ತ್ವಂ ಸ್ವ ತ ಅಹ ಜಂಬೀರ ರಸಾ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಮ ಪಾಯಿ ಜಂಬೀರ ಗತ ಅಮ್ಲ ರಸ ಪ್ರತೀತಿ ಸ್ತ ತ ಜಲಾ
ದ್ರವ್ಯ ಶುಷ್ಕ ಜಂಬೀರ ಅಮ್ಲಪ್ರತೀತಿ ತತ್ರ ಅಮ್ಲ ರಸಾವಶ್ಯಕ ತ್ವಾತ ಸ್ವ ವತದ್ವ ತಜ ತ ಪರಂ ಪರಯಾ ಪ್ರತೀತಿಃ ಪಾರ್ಥಿವತ್ವಂ
ಮಧುರ ರಸಾನ್ಯ ಭಾವಾನ್ನ ಪಾರ್ಥಿವ ಗತ ಮಾಧುರ್ಯಸ್ಯ ತೇ ಪ್ರತೀತಿರಿತಿ ಭಾವಃ ಶಕರ ಯಕ್ಷೀರೋತ್ತರಂ ಜಲಪಾ
ನೇ ತಿಕ್ತ ರಸ ಸ್ಯ ಭಾವಾ ತ್ತಿಕ್ತ ರಸೋ ಬ ತ ಸ್ವಾದುತ್ತ್ವಂ ಜಲ ಪಾನ ಮಾಧುರ್ಯ ಮಬಿ ಕರ ಪಾನ ತಿಕ್ತ ರಸೋ ಜಲ
ಕರ ಬಿ ಭಕ್ಷ ರಸನಾ ಪ್ರವತಿ ಬಿತ್ತ ತ್ವ ತ ವಿಯ ತಿ ಕ್ಷೀರ ಲಕ್ಷ ವೃಕ್ಷ ತ್ವಾ ಪ ಪವ ಸ್ತು ತಿ ಇ

೮೨

ಅನ್ಯಥಾ ಪ್ರತೀತಿರಸ್ತಿ ಚಿ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

स नो

వృ

ముక్తావళి [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

+१० अनकतावथेरद्कतयातेजःपरमाणावपितेजस्त्वरूपजातिसिद्धिरित्यर्थः इदमुपलक्षणं समवायेनविलक्षणानीलोत्पत्तिवा वह्निनेप्रति १०

संनिहित

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ಮುದ್ರಾಪದಿ

೭೪

ಯೋಂಶಃ ಪಕ್ಷತಾವಚ್ಛೇದಕೇ ಹೇತ್ವವಚ್ಛೇದಕಪ್ರಯುಕ್ತ ಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯೇನ ಸಿದ್ಧಸಾಧನ ಪಕ್ಷತಾವತ್. ಅನತಿಪ್ರಸಕ್ತ ಪ್ರಕೃತೇ
ಪ್ರಕೃತಿ ಜಲವದ್ಧೃತ್ವ ಧೃತಾ ಧೂಮಾವಚ್ಛಿನ್ನಪ್ರಕಾರತಾನಿರೂಪಕ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಪ್ರತಿ ಅನ್ಯ ಸಂಯೋಗಾಭಾವತ್ವಪ್ರವತ್ವವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ
ತಾದಾತ್ಮ್ಯನಿಷ್ಠ ಪ್ರಕಾರತಾನಿರೂಪಕ ಸಂಯೋಗ ಸತ್ವಂ ತಂ ತಾ ದೃಷ್ಟ ಪ್ರವತ್ವಸ್ಯ ಮಾನಾಧಿಕರಣ ಸಂಯೋಗಾ ಸಮಾ
ನತಾ ಅವಚ್ಛೇದಕತಾವಚ್ಛಿನ್ನ ವ್ಯಾಪಕ ಅಭಿಧ್ಯಾನ ಪ್ರವತಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಸಾಧ್ಯತಾ ಶ್ಯಾಮ ಪ್ರವತಾವಚ್ಛೇದಕತಾವಚ್ಛಿನ್ನ
ನತೋ ವಿಶೇಷ್ಯತಾ ಪ್ರವತಾವಚ್ಛೇದಕ ಕತಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಗಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರಕಾರತಾ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವ ಸಂಶಿತಾ ಪ್ರಯೋಜಕತಾ
ವಿಶೇಷ್ಯತಾ ಅಗ್ನಿ ಸಂಯೋಗಾವಚ್ಛಿನ್ನ ತಾವಚ್ಛೇದಕ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಂ. ವಸ್ತುತಃ ಪ್ರಕೃತೇ ಹೇತುತಾ ಮತಾವಚ್ಛಿನ್ನ
ಸಾಧ್ಯತಾ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವ ಪ್ರಕಾರತಾವಚ್ಛೇದಕತಾ ನಿರೂಪಿತ ಪ್ರವತ್ವಾನ್ವಯ ವ್ಯಾಪಕಾವ
ರ ನಿಯಮ ಪ್ರವತ್ವ ಅತ್ರಯ ಸಂಸರ್ಗ ಪ್ರವತ್ವ ವಾಚ್ಯವೃತ್ತಿ ಜಾತಿ ವಿಶೇಷಂ ಕಲ್ಪಯತಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಜಾತಿಮತ್ಪ್ರವತ್ವಾ ಸಂಪ್ರತಿ
ಅಗ್ನಿ ಸಂಯೋಗತ್ವ ಹೇತುತಾ ವ್ಯಾಪಕಾರ್ಥ ತತ್ರ ಜಾತಿತ್ವಂ ಮುವರ್ಗ ಪ್ರವತ್ವ ವ್ಯಾವೃತ್ತ ಮತಿ ದರ್ಶನತಾ ಅಭಾವ
ಲತ್ವಾ ಅಸಂಗತಃ ಮುವರ್ಗಸ್ಯ ಪೃಥಿವೀತ್ವ ತದ್ಯಯ ಪ್ರವತ್ವ ಸ್ವಾಗ್ನಿ ಸಂಯೋಗಾನ್ವಿತಾ ವಹ್ನಿ ದರ್ಶನಾತ್ ತತ
ಯೋ ಅತ್ವಂ ತಾ ಅಗ್ನಿ ಸಂಯೋಗ ಮತ್ವ ಸ್ವಾಪತ್ತಿ ರಥಂ ಸ್ವವಾದಿತ್ವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನ ಮಾನಾಂತರ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಮಗುರು

ಮತಂ

ತಾವತ್ರಯ ಪ್ರಕಾರತಾ ತತ್ರ ಮುವರ್ಗ ತ್ವೇ ಜನಕತ್ವಂ ಸಾಧ್ಯ ತಾ ಉಪಕ್ರಮಸ್ಯ ತತ್ತ್ವತಾವದಿ ತತ್ಪ್ರತಿಬಂಧಕಂ
ಯೋ ಪವನಾದ್ಯಪ್ರತಿಬಂಧಕಂ ಅಗ್ನಿ ಸಂಯೋಗತ್ವೇ ಜನಕ ಜನಕತಾವತ್ವ ಮತ್ತಂ ಭವತಿ ಮತಿ ಸಂಶಯ ವಿಜಾತೀಯ
ದಮು ಕ್ಷೇತ್ರ ಸ್ವಾರ್ಥ ಹೇತೋ ನತ್ವಂ ತಮ ಅಗ್ನಿ ಸಂಯೋಗ ಹೇತು ಹೇತ್ವವಚ್ಛೇದಕ ವಿಜಾತೀಯ ಪ್ರವಾರಾ ದೋಷ ಹೇತು
ಪ್ರಕಾರತಾ ನಿಯಮ ಅತ್ರ ಹೇತಾ ಪೃಥಿವೀತ್ವಂ ಚ ಯಂ ತೇನ ಜಲಪರಮಾಣು ಸಾಧ್ಯ ಪ್ರಕಾರಃ ಯೋಗ್ಯ ನಿಯಮಾದ ಗ್ನಿ ಸಂಯೋಗ

[illegible]

अनुयोगितया ३

[illegible] ಸ್ಪರ್ಶವತ್ತ್ವಂ [illegible]

[illegible] ಸ್ಪರ್ಶವತ್ತ್ವ [illegible] ತೇಜಃ [illegible] ವಾಯು [illegible]

[illegible] ಪೃಥಿವೀ ಸ್ಪರ್ಶವತ್ [illegible] ಅತ್ರ [illegible]

[illegible]

ಪದಾರ್ಥ

೧

೨

[illegible]

[illegible]
೪೬

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

ರ ಣಂಯು ಚಕ್ಷುರ್ಗ್ರಹಂ ಸಂಯೋಗ ನ್ನೆತಿ ಅತ್ಯಃ ವ್ಯಾಪಿ ಬಾರವಾನ್ವೃತ್ತಂಯು [illegible] ರಸತ್ವಾಪಾ [illegible] ವೃತ್ತಂಯು
ಜಾತಿ ಮದಿ ತಿ ಎತಪ್ರಾಗು ಮಾಂಸ [illegible] ವನಸವು ಪತತ್ವ [illegible] ತಿಬಾ [illegible]
ಗು ನಾ ತಾಪದಿ [illegible] ತಯು ವಾಂಸ [illegible] ಪರಿಶೆ [illegible] ವಿಶೆ [illegible] ರಾಯಾ [illegible]
[illegible] ಗುಣ [illegible] ಪೃಥಿವ್ಯಾದಿ [illegible] ಅಕಾರ ಗಾಗು ನಾ
ಪೂರ್ವ [illegible] ತ್ವ [illegible] ಅಕಾರ ಗಾಗು ನಾ ಪೂರ್ವ [illegible] ತಿ [illegible] ಸತ್ವಂ [illegible] ತಿ ಪಾದಯು [illegible]
[illegible] ಜಲ ಪರಮಾ [illegible] ಅತ್ಯಾಸಾಂ [illegible] ಸವಿವಾಯು [illegible]
[illegible] ಪೂರ್ವ [illegible] ತತಿ [illegible] ತಿ [illegible]
[illegible] ತ್ವ [illegible] ಗು ನಾ [illegible]
[illegible] ಪೃಥಿವ್ಯಾ [illegible]
[illegible] ತತ್ವ [illegible] ತ [illegible]
[illegible] ವಿಶೇಷ ಗು ನಾಃ ತಾ [illegible]
[illegible]
ಗು ನಾ ತ್ವ [illegible] ಜಾತಿ ಮ [illegible]

ಮುಪಾನ್ಯದಿ
೪೭ — ತಂ

ತತ್ರ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ಯ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ಕ

ತ್ರ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಪಪತ್ತಿರಿತ್ಯಾನ್ಯಪರಃ ಕ್ಷತಂತ್ರಾ ತ್ರ ಪ್ರಸಂಗಾ ಧಿತಾಮೇವ ಗುಣಾಃ ಕ್ಷಣಃ ಕ್ಷಣಂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಸಂಗತಾವಚ್ಛೇದಕ
ತಾಯಿ ಕಾರಣತಾ ತಾಂ ಯೋಃ ಕ್ಷಣಕಾರಾಂತ ಪ್ರಾಚೈರಭಿ ಪ್ರಸಂಗತತ್ವಚ್ಛೇದೇ ಮಿತ್ರ ಕಾರಣತಾ ತಾಂ ಯೋಃ ಕ್ಷಣಕಾರಾಂತ
ಪ್ರಸಂಗೇ ಕ್ಷಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರತಿತತ್ವ ತತ್ರಾಪಕ್ಷೇ ದಕತ್ವಂ ವಿಷಯೀಭೂತಾ ಗಾ ವಾತ ಅಕ್ಷಣ ತತ್ರಾಪಕ್ಷೇ ದಕತಾ
ಕ್ಷಣತ್ವ ಕಾಲ ಸಂಬಂಧ ಕ್ಷಣ ಅಕ್ಷಣತ್ರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಲ್ಪನೇ ಗೌರವಾದಿತಿ ಪದಂತಿ ॥ ಇತ್ಯನ್ಯಕಾ ಕ್ಷಣಂ ಕ್ಷಣಃ ॥ ಪಯಂತಿ
ಜನ್ಯಗಾಂ ಜಕಕ ಇತಿ ಕಾಲ್ಯತಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ ಪ್ರತಿ ಮಿತ್ರ ಕಾರಣಾಮಿ ತ್ಯಾಹುಃ ಅತ್ರ ಚ ಕಾಲಿಕ ಸಂಬಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನ
ಕಾಲ್ಯತಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಕಾಲ್ಯತಾ ಲಾಭಿತ ಅಧಿಕರಣ ತಯಾ ಮಿತ್ರತ್ವಂ ಕಾಲಿಕತ್ವಂ ಕಾಲಿಕ ಸಂಬಂಧಾ
ವಚ್ಛಿನ್ನ ತಿಕ ಕರಣ ಕ್ಷಣಾಧಿಕರಣ ತಿಕರಣಕ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತಯಾ ಪ್ರಾಗತಿವ್ಯಾಪ್ತಿರಿತಿ ಚೇನ್ನ ಕ್ಷಣ ಕಾಲ್ಯವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರತಿ
ಕಾಲಿಕತ್ವ ಮಿತ್ರ ಕಾರಣತ್ವ ಕಿಂ ಪರ್ಯಾಯ ಮಿತಿ ಚೇತ್ತತ್ರಾಹುಃ ಅನ್ಯಥಾ ಚ ವಿಷಯತಿ ಸ್ವಃ ಸ್ವ ಚ ವಿಷಯತಿ ತ್ಯಾದಿ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಃ ತತ್ರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕತ್ವ ತ್ಯಾಧಿಕರಣತ್ವ ಕಾಲ ವಿಷಯೀಭೂತಯ ತಿ ತದುತ್ಪತ್ತ್ಯಾಧಿಕರಣತ್ವ ವ್ಯವಹಾ
ರವಿಷಯತ್ವ ತದುತ್ಪತ್ತಿ ಹೇತು ತ್ವ ಯ ಪಾರ ತದುತ್ಪತ್ತಿ ಹೇತು ಪ್ರಕ್ಷ ತತ್ಕ್ಷೇತು ಪ್ರವ್ಯಾಪ್ಯತಾವಚ್ಛಂ
ತತ್ರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವಿಶೇಷಂ ಪ್ರತಿ ತತ್ತ ತ್ಕಾಲವಿಶೇಷಣ ಹೇತುತ್ವ ಪ್ರಸಕ್ತೆ ಯ ಪ್ರಸಕ್ತೆ ಷಯಿತಿ ತವ್ಯಾಪ್ಯ ಕಾಲ್ಯಮಾನ ತ್ರಿ ಕಾ
ಲ ಕ್ಷಣ ಹೇತುತಾ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶಿ ಸಾಚ ಹೇತುತಾ ಮಿತ್ರ ಕಾರಣತ್ವ ಪ್ರ ಕಾಲ ಕ್ಷಣ ಕಾಲ್ಯಮಾನ ತ್ರಿ ಮಿತ್ರ ಹೇತುತ್ವಂ ಕ್ಷಣಂ
ಕ್ಷಣತಿ ಕ್ಷಣಮಪಿ ತತ್ವತ್ವವ್ಯಾಪ್ಯ ತಕ್ತವ ಸಂಯೋಗ ವಿಭಾಗ ಪರತ್ವಾಪರತ್ವಂ ಪ್ರತಿ ಕಾಲ ಕ್ಷಣ ಸಮವಾಯಿ ಕಾರಣತ್ವ
ಕತದ್ವಿತ್ವ ತ್ವವತ ಕ್ಷಣ ಮಿತ್ರ ಕಾರಣತ್ವ ಕ್ಷಣ ತತ್ರಾಪಾದಿ ತ್ಯಾದ್ಯ ಪ್ರಾಣಾಭ್ಯಾಸೇ ಕ್ಷಣ ಸಮವಾಯ ಸಂಬಂಧೇನ

సంహాద్యాది
తటా

తాపదికం ప్రతి తద్వ్యవసాయకారణత్వభావాలక్షణం ఖండితేద్వ్యవసాయాదికార్యం ప్రతి హి మిత్రకారణత్వస్యానుపపత్తే
రేవ ఏవం చ కార్యతావచ్ఛేదకో భేదమిత్రకారణత్వం చోక్తం యుక్తావ్యాప్యం తత్ర [illegible] తి తత్ర కాతి [illegible] గతాం
సామాన్యం ఇతి కాలస్య శ్వాహేతి ప్రతత్వావ్యవసాయకారణత్వకాలత్వసిద్ధిరితి భావః [illegible] తాదృశప్రతీతిః ని
ర్విషయనిర్విషయత్వ అతిరిక్త కాలశేత్వాదే నాశవాదిత్వాత్ కేవలసమయాత్ ప్రతీత్యాకాలః సాన్నిధ్యే తే. చరం తత్ర
సామాన్యం తేనానిత్యకారణప్రసంగ తత్ప్రతీతిబలాత్ వ్యవహారత్వం కల్ప్యత ఇత్యాహ [illegible] మిత్యాదినా సూ
వట
క్ష్మవిశేషణం చాదికమితి ఇదానీం తదానీమితి ప్రతీతి [illegible] కాలం విషయీకరోతీతి [illegible] తథా హి ఇ
దానీం ఘటోఽస్తి తదానీమితి ప్రత్యయం ఉపపత్తి [illegible] తత్ర త్రియాం విశిష్టాపరకాలో వేదానీమిత్యాదిప్రత్య
యవిషయః తదానీం తదానీం ఘటోఽస్తి తదానీమిత్యస్య తత్ర త్రియాం విశిష్టపరకాలేఘటోఽస్తి తత్ర త్రియాం విశిష్టపర
కాల ఇత్యర్థ ఇతి [illegible] తథా హి తత్ర త్రియాం విశిష్టపరకాలోత్పత్తియాం లాఘవేన తత్ర త్రియాం ఏవ
ఏవ తాదృశప్రతీతివిషయః [illegible] ఇతి తద్వ్యక్తం తరం [illegible] తద్వలక్షణం [illegible] ఏవ సంబంధో
[illegible] తత్రేతి [illegible] ఏవ సంబంధ [illegible] అస్తామితి [illegible] అకాశాదీనాం [illegible] కాలో [illegible] రతి
[illegible] కాలస్యైవ [illegible] అతిరిక్తకాల [illegible] కాలః [illegible] ప్రతీతేరతిరిక్తకాల
విషయస్యైవ [illegible] తదావదితి భావః [illegible] ప్రత్యయః [illegible] ప్రత్యయం

ನಚ ಪರತ್ವಾಪರತ್ವ ಗುಣವಿಶೇಷಾಶ್ರಯಃ ಪರತ್ವಾಪರತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಂ ಸಮವಾಯಿಕಾರಣಕಂ ಭಾವಕಾರ್ಯತ್ವಾತ್ ಅಸಮವಾ
ಯಿಕಾರಣಂ ಚ ತಯೋಃ ಕಾಲಪಿಂಡಸಂಯೋಗ ಏವೇತಿ ಪರತ್ವಾಪರತ್ವಯೋರಸಮವಾಯಿಕಾರಣಸಂಯೋಗಾ
ಶ್ರಯತಯಾ ಕಾಲಸಿದ್ಧಿರಿತಿ ಭಾವಃ ಪರತ್ವಾಪರತ್ವಯೋರಿತ್ಯನ್ಯ ವಸ್ತು ಮುಖಿ ತತ್ವೇಷು ತತ್ತು ದ್ವಿ ಪರತ್ವಂ ತಾಳಿದ್ದಾ
ಶ್ರಯಂ ಕಾಲ ಅಸ ಪರತ್ವಾಪರತ್ವಯೋಃ ಪ್ರಮಾಣಂ ದರ್ಶಯಿತುಂ [illegible] ಖಂಡಗತ ತಂ ಪಾದೇಶೇನ ಪರತ್ವಾಪರತ್ವಾ
ಸಮವಾಯಿಕಾರಣ ಮನ್ವಿತಿವಾ [illegible] ಕಾಲಸ ಪರತ್ವಾಪರತ್ವಂ ತಯೋಃ ವಾಂಯೋ ವೃತ್ತಿತ್ವಾ ವ್ಯಭಿಚಾರಾತ್ ಅತಏ
ವ ದ್ವಿವಿಧಂ ದಸಂಯೋಗಸ್ಯ ತತ್ರ ಕಾರಣತ್ವಂ ಪ್ರತಿಪನ್ನಸಂಯುಕ್ತ ಪದಾರ್ಥ ಸಂಬಂಧ ಪರತ್ವಾಪರತ್ವಯೋರುತ್ಪಾದೇಽನ್ಯ
ಥಾಸಿದ್ಧಿ ತತ್ರ ತಥಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಿದ್ಧಿಗಾತ್ರಸಂಯೋಗಿಃ ಪಿಂಡಸಂಯೋಗಸ್ಯ ತಥಾತ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕಾಲ ಸಂಬಂಧಯಿತ್ವ
ಅಹಂ ತನ್ ಪಾದಿ [illegible] ಅಕಾಶದಿ ಸ್ವಾಶ್ರಯಪಿಂಡಸಂಯೋಗ [illegible] ತ್ವ ಜೀವಾತ್ಮನಿಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ವಿಶೇಷಸಮವಾಯಿ ದೂರಾತ್
ವಿಶೇಷಾಂತ್ಯಾದಿ ತತ್ವಾನ್ಯ ತಥಾತ್ವಂ ಕಿಂತು ಲಾಘವಾದಿತಿ ಶಿಕ್ಷೈಃ ಕಾಲ ಏವ ತಥಾತ್ವೇ ಸಬ್ಭವತ ಇತಿ ಭಾವಃ [illegible] ಯದಿ
ಲಃ ಏಕ ಏವ ತದಾತ್ಕಾಲವಿಶೇಷಾದಿ [illegible] ವ್ಯವಹಾರಸ್ಯ ತತ್ರ ಸಾವ್ಯತ್ [illegible] ಕ್ಷಣಸ್ಯ ವಷು ಕಲಶಃ ಕುಂಭ ಇತ್ಯಾದಿ ವ್ಯ
ವಹಾರ ವದತ್ರಾಪಿ ಕ್ಷಣದಿನಾ ವ್ಯವಹಾರಾ ವಸ್ಯಾತ್ ಇತಿವಾಚ್ಯಂ ಏಕಸ್ಮಿನ್ ವಿರುದ್ಧ ನಾನಾವ್ಯವಹಾರಾಯೋಗಾತ್ ಕಿಂತ
ಘಟತ್ವ ಕಲಶತ್ವಾದಿಕಂ ಮಿಥೋ ವಿರುದ್ಧಂ ಕ್ಷಣತ್ವ ದಿನತ್ವಾದಿಕಂ ತು ವಿರುದ್ಧಮೇವ ಸಂಬಂಧೇನ ಇತಿ ಪ್ರತೀತಿಸಿದ್ಧತ್ವಾ
ತ್ ಸಂಕೇ [illegible] ವ್ಯವಹಾರಸ್ಯ ಜೀವಪೂರ್ವ [illegible] ವ್ಯವಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವ್ಯವಹಾರವಿಷಯತ್ವಯೋಗ ವಶಾತ್ ಏಕಸ್ಮಿನ್ ವಿರುದ್ಧನಾ

೫

೧೦

ಸ್ವ

ಘಟಃ

ముక్తావళి
౪౯

భావా

వ్యవహారవిషయః తాద్విదితి భావః। తథాహి ద్విధా విభాగాత్తి పశ్చాత్కాలస్య సంయోగత్వ విశిష్టస్యత్వం తం
విశిష్టవిశిష్టస్యత్వం కేవలకాలస్యేతి భావః। తదయం లక్షణం తాదృశం పాక్షికం భవత్తద్విశ్వ
వహారవిషయత్వం తదుపహారకాలస్యత్వం విశిష్టత్వం తస్యేతి।స్వం క్రియాం తత ఎక క్రియాకాలం తు
రం తృతీయ తత్క్రియాంతర జన్యవిభాగప్రాగభావవిశిష్టస్య ప్రథమక్షణః। క్షణాంతర క్షణం వర్తమాన
క్షణాత్మకత్వే తత్ర తజ్జన్యత్వేన వంప్రథమ క్షణే క్షణాప్యవహారేణ వపారదేవ వ్యుత్పత్తిరూపక్షణేన తం తదుభ
పారదేవం తత్ర క్రియాజన్యవిభాగేన త్వాద్విభాగప్రాగభావాభావాత్ వ్యుత్పత్తిరూపక్షణోత్పత్తి
క్రియాంతర క్షణవారక విశిష్టస్య తత్ర క్షణాద్య మితివాస్యాం ప్రతిక్షణం క్రియోత్పత్తేర్మాంసాభావాత్।
తత్రాపి క్షణావ్యవహారేణ వపారదేవ పారమార్థ పూర్వసంయోగేతి।స్వజన్యవిభాగనాశ్య పూర్వసం
యోగవిశిష్టః స్వజన్యవిభాగప్రాగభావః।స్వజన్యవిభాగస్య యత్తించిదుత్పన్న సంయోగవిశిష్టస్య ద్విత్రిక్షణ
వృత్తిత్వవిలయత్వంచ విభాగస్య స్వజన్యవిభాగనాశ్యపూర్వసంయోగవిశిష్టస్య తదా త్వేన క్షతిః।తృతీయక్షణ
నైవ పారదేహము పారమార్థం [illegible] యోగే। స్వావచ్ఛిన్న తత్ర సంయోగప్రాగభావాభావేతి స్వ
జన్యవిభాగజన్య పూర్వసంయోగనాశావచ్ఛిన్నవిభాగేనేతి పారః। స్వప్రాగభావ విశే ప్రథమవ్యుత్పత్తి యత్తు
క్షణే క్షణం క్షేత్రే పారదే వలయదీపం తతయాం తృతీయక్షణే పారదృశ్యయాం భావే సంయోగనాశేన విభాగా పత్తిః

— స్వజన్యోత్తర సంయోగప్రాగభావస్యేత్యర్థః స్యాతిప్రసంగః స్వావచ్ఛిన్న కే పూర్వసంయోగనాశావచ్ఛిన్న —

ఉత్పత్తిసంబంధేన స్వత్వవిభాగనాశకతయా [illegible] [illegible] [illegible] యః కృతా

[illegible] సంబంధేన [illegible] స్వత్వవిభాగ [illegible]

[illegible] సంబంధేన [illegible]

[illegible] స్వత్వ [illegible] సంబంధేన [illegible] తయా [illegible]

[illegible] తత్ర [illegible]

[illegible]

౮ [illegible] ప్రతియోగి [illegible] సమయ [illegible]

[illegible]

[illegible] స్వత్వ [illegible] ప్రతియోగి

[illegible] స్వత్వ [illegible]

[illegible] ప్రతియోగి [illegible]

[illegible] సంబంధేన [illegible]

[illegible]

ಮುವ್ಯಾದಿ
೨೦

ದಿಶಃ ಜ್ಞಾತ್ವಾ [illegible] ಮಿತ್ರತ್ವಂ [illegible] ಬಯುಕ್ತ ವರ್ಣಂ [illegible] ಪರತ್ವ ಪರತ್ವಯೋಃ ಪ್ರಮಾಣಂ [illegible]
[illegible] ಪರತ್ವ ಪರತ್ವ [illegible] ಮಿತ್ರತ್ವಂ [illegible] [illegible] ಪರಿಗ್ರಹಃ [illegible]
[illegible] ತಾಂ [illegible] ತತ್ರ [illegible] ಪ್ರ [illegible] ಪ್ರ [illegible] [illegible] ಮಿತ್ರ [illegible] ಸು ೨
[illegible] ಪ್ರತಿ [illegible] ಮಾತ್ರ [illegible] ಲಕ್ಷಣಂ [illegible] ವಾತಃ [illegible]
[illegible] [illegible] ತತಃ ಪ್ರ [illegible] ತದ [illegible]
[illegible] ಸಂ [illegible] ತ್ವಂ [illegible] ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಯೋಗ [illegible] ಯುಕ್ತ ಸಂಯೋ ಸಂ
[illegible] ತ್ವಂ [illegible] ತಃ ಪ್ರ [illegible] ಪ್ರಯೋಗ [illegible] ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಯೋ
[illegible] ಸಂ [illegible] ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಯೋಗ [illegible] ವೃತ್ತಿಃ ಪ್ರಯೋಗ
[illegible] ತತಃ ಪ್ರ [illegible] ಪ್ರಯೋಗ [illegible] ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಯೋಗ [illegible]
ವಾಚ್ಯವಕ್ಷಸಂಖ್ಯಾ [illegible] ಸಂ [illegible] ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಯೋಗ [illegible] ವೃತ್ತಿಃ ಪ್ರಯೋಗ [illegible]
[illegible] ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಯೋಗ [illegible] ತತ್ರ [illegible]
[illegible] ತತ್ರ [illegible]
[illegible] ತತ್ರ [illegible]

೫೦

[illegible]

ಸಮವಾಯಿಕಾರ

ಮಯೂಖಾವಳಿ
೩೧

೪

ತ್ವೇವಾಂಕಾರಣತ್ವಮಸ್ತು ಅಪ್ಯಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದೇರ್ನಿಮಿತ್ತಕಾರಣತ್ವಾದೇವಾತಿಪ್ರಸಂಗವಿರಹಾದಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ [illegible] ವಾಚ್ಯವಸ್ತುಲಘು ಘೂತ [illegible] ಕಾರಣ
ತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವೇನ ಸಂಭವತಿ ವಾಚ್ಯ [illegible] ಕಾರಣತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಯೋಜ್ಯ ಅನ್ಯಾಯ್ಯತ್ವಾದಿತ್ಯಾಹುಃ [illegible] ತತ್ತು ಮನ್ದಜ್ಞಾನೋತ್ಪ
ತ್ತಿವಾರಣಯಾ ಜ್ಞಾನತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ ಪ್ರತಿ ಅತ್ಯತ್ವೇನ ಹೇತುತ್ವಪಾಂವಶ್ಯಕಮಿತಿ [illegible] ತಥಾ ಚ ತಾತ್ತ್ವಜಾತೇ [illegible]
ತ್ವೇನ ಕಾರಣತ್ವಮಂಗೀಕಾರ್ಯಂ ತ್ವತ ಆಹ ಈಶ್ವರ ಇತಿ ಅತ್ರಾವಾಂತರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವೇನ ತತ್ತ್ವಮಂತ [illegible] ದಿಶಾನಿತ [illegible]
ವಿತ್ವವಹಾರಾದಿತಿ ಭಾವಃ [illegible] ತಿ [illegible] ಸು ಜಾಡ್ಯತ್ವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಈಶ್ವರೇ ತೋಂ [illegible] ತ್ವತ ಆಹ ಅದೃಷ್ಟಪ್ರದೀತಿ ಅವಿನಾಶರ ಶಪ
ರಿ [illegible] ಹಃ [illegible] ತ್ವ ನ್ಯಸ್ವರೂಪಯೋರ್ಗ್ರತ್ವ ಫಲಾವಶ್ಯಂ ಭಾವ ಇತಿ [illegible] ಈಶ್ವರ ನನ್ವವರೂಪಯೋರ್ಗ್ರತ್ವ [illegible]
ಪಧಾನ ಪತ್ರಿ ರಿತ್ವ ತ ಆಹ [illegible] ತ್ವ ನ್ವತಿ ಅಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಾದಿತಿ ಜಲಪರಮಾಣೌ [illegible] ತ್ವತಾತ್ವ [illegible] ಮನೋ
[illegible] ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ [illegible] ಅದೃಷ್ಟಂ [illegible] ತ್ವ ನ್ವತ ಇತಿ [illegible] ಪಕಾರಣ [illegible] ತ್ವಮಿ [illegible]
[illegible] ತು ತ್ವವಯುಕ್ತಾ [illegible] ತ್ವತಿಪ್ರಸಂಗವಿದ ಸ್ಥಾತ್ವವಹಾಂ [illegible] ಜನ್ಯಗಾದಿ ಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಯ ನಪತ್ರಿ [illegible] ಅ
ಹರಿತ್ವೇನ [illegible] ಕ್ರಿಯಾ [illegible] ತೀತಿ ಮೂಲಂ [illegible] ಪ್ರಮಾಣ [illegible] ವಾಚ್ಯ [illegible] ಇತಿ
ಅದಿವ [illegible] ಹಂ ಶರೀರ [illegible] ಅವಚ್ಛೇದಕತಾ ಸಂಬಂಧೇನ [illegible] ಜ್ಞಾನ
ತ್ವಂ [illegible] ಪ್ರಮಾಣಾಮು [illegible] ತಂ ಅ [illegible] ವೃತ್ತಿತ್ವ [illegible] ವ್ಯಷ್ಟಿ [illegible] ಅಹಂ [illegible] ತ್ವಾದಿ
ನಾ ಅಹಂ [illegible] ಪರಿಗ್ರಹಃ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಇತಿ ಭಾಷ್ಯ [illegible] ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ

೮

౩ అత్యంతి బాధాబకత్వం కతి త్రైతస్య మిథిజ్ఞానాదికం జ్ఞానాత్మ ధికరణాత్వం తథాపి జ్ఞానాద్యభావే తస్య త్వస్యతేప్యుత్పత్తేశతే

అ క్షతత్వవిశేష [illegible] శాస్త్రాంశు నా ఘా జ్ఞవాన్య జాన్య కస్య ప్రజనిత త్వాత్ । విప్రతిపన్నం ప్రతి । అహమితి ప్రతీతేః శరీరా
వ్యతిరిక్తవిషయత్వ । త్వవిప్రతిపన్నం ప్రతి తన్నిశ్చయాయాత్మతి యథా [illegible] త్వానాం జ్ఞానాభావే జ్ఞానాధిక
రణత్వశూన్యం వస్తుత్వం తథా మేమాంస మతేప్యుత్పత్తి శరీరత్వ తస్మిత్ తస్యమితి శరీర మేవాస్తు శరీరాభావః శింధుం బంధః మర్త్య
తత్ప్రాణవిశిష్టస్యత్వే విశేషం ఏవ తత్ర హి తారిత్వత అహం ప్రాణ పావకే తి తద్గాన లాభ పాప్రాణ ఆపవ
త్రై తస్య విశేషం ప్రయోజక ఇతి భావః బాధ్యత్వం తం పరిహరతి కేతి । స్వర నుపపత్తేరితి । అనుభవాత్ ప్రయుక్త
బాల్య శరీర స్యతదాంశే వ భావాదితి భావః । బాల్య శరీరం తదా స్వ వేత్యత అహం శరీరం నమితి శం
స్కారత్వ ద్వత ఇతి । తథా చ స్వప్రయోజ్య సంస్కారత్వ సంబంధేన బాల్య శరీరగ మ వేత అలంక వస్య విశేషేతి
న తద్వస్య స్మర ణను పపత్తిరితి భావః । గౌరవేకస్య ఫలమను తాత్పర్య ముంజ్ఞాణం తమాహ ఏవమితి । సాధ్య ది త్వత్రమింతమా
హ ఇష్టేతి । తత్ర తత్ర తాత్పర్య ప్రవృత్తి హింతరాత్వ తా । తదాథం । స్తన్యపానే ప్రవృత్తస్య హింత ఫూర్వకా తత్ర ప్రవృత్తస్య ద
వ పపత్తిర్తే [illegible] తత్ర ప్రవృత్తస్య ఉపపత్తిం వరిహం [illegible] తత్వతి । [illegible] ఇష్టసాధన
త్వస్య తత్వజ్ఞానం । అత్ర తస్య ప్రవృత్తహేతుత్వం ఇష్టసాధనతా స్మర ణే అత్ర త్వత్వం సాధయతి ఇష్టే తి ప్రా
గ్భావత్స్య గ్రాశ సంభావాన్నాపేతి । సంభవ తి । సంప్రతి జన్యత్వ తత్వహింతు తాత్పర అత్ర అనాదిత్వే
జన్యస్యాపత్యవాయం పహింతం భావి సంభావాదిత్యర్థః । [illegible] తాత్పర్యమేవ జ్ఞానాదిషం ప్రతి శర [illegible]

జ్ఞానా

[illegible]

ವೃಷ

ಸತ್ಯಾತಿ

ಹೇತ್ವಾಭಾಸಾನಾಂ ಧೀಕರ ತ್ವೇನ ತದ್ವೃತ್ತಿ ವಿಗ್ರಹಲಾಂ ತತ್ತ್ವಾವಿಯತ್ರ ವಿಷಯತಾ ಸಂಬಂಧೇನ ಜ್ಞಾನವೃತ್ತಿ ತತ್ರ ವಿಷಯತಾ ಸಂಬಂಧೇನ ಅ-
ಸಿದ್ಧಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಷಯಿತ್ವ ಘಟಿತ ಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತ್ಯಾ ತಾದೃಶಾಕಾರಣಸ್ಯಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವೇ ತೈರ್ಹಿ ಸಾಮಾನಾಧಿ-
ಕರಣ್ಯ ಘಟಿತ ತಾದೃಶಾಕಾರ ಣಾ ಜ್ಞಾನವಿಶೇಷ ಪರಾಮರ್ಶ ತ್ವೋತ್ರ ರಂಪ ಪಕ್ಷಾದಾವಿಷಯತಾ ಸಂಬಂಧೇನ ವೃತ್ತಿತ್ವಾದ ತ್ರ[illegible] ವಾ
ರಣಾದಿತಿ ಚೇನ್ನ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಸ್ಯ ಜೀವನ್ಮುಖ ಸತ್ವಾದಿ ಪ್ರಯೋಗಂ ತ್ರಶ ತ್ರ್ಯಂಸಂಸ್ಥ ಸಂತತ್ರ ಗೂಢಪಕ್ಷ ಮಿತ್ಯಾಶಂಕಾ
ವಾರಣಾಯ ತತ್ಸೋ[illegible]ತ್ರ ಸಮವಾಯ ಘಟಿತ ಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತ ಪಕ್ಷೇ ತ್ರೈ ತ್ರ ಪಕ್ಷ ಪಾರ್ಶ್ವ ಜೀವಶಾ ತಿಪ್ಪತ್ರ
ಸ್ವಪ್ನ ತ್ವಂ ಸ್ಥಿರ ಣಾವಾರ ಣಾಯ ತತ್ತ್ವ ರೂಪ ಸ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧಿ ರುಶ್ಚ ತದಿದಂ ತತ್ಪ್ರಕಾರ ಣಾ ಜ್ಞಾನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಣ ತ್ವಮವಾಯ
ಘಟಿತ ಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತ್ಯಾ ತಯೋಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಮಸ್ತಾ ವಿಭಾವ ಕಾರಾ ದಿತಿ ಭಾವ ಇತಿ ಕ್ವಚಿತ್ ಇ-
ದ್ರಿಯಾಂ ಸಂಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಯೋಗ್ಯೋ ಪಕ್ಷ ಸ್ಯಂ ತ್ರ ಸತ್ವಾ ಪ್ರಾತಿ ನೂರ್ಬಯೋ ತತ್ವಸ್ವ ತತ್ ತತ್ ತದಿ ತ್ವತ್ರ ಮೋ ತತ್ವ ಜ್ಞಾ
ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಪಕ್ಷ ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಸ್ವಸ್ಯ ವರಾಮರ್ಶಃ ಸಾವತ್ರ ಥಾ ಪರಾಮರ್ಶ ಸಂಗತಿರ ತತ್ರಾಪಿ ತದ್ದಾಸಿ ತತ್ವಮಿತಿ ಅತ್ಯನ್ತ ತದ್ಭಾವ ವಿದಿತಿ
ಪಮೋ ತತ್ವ ಸತ್ತ್ವ ತಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಾಪರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತ್ವಮುಕ್ತಂ ತತ್ರ ಪಿಂ ತಂ ಪ್ರಪನ್ನ ನಾಯ ಸ್ವರ್ಗ ಸಮಾಂ ಹಾ ಮಸ ಇತಿ ತ್ರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇತಿ ಜ್ಞಾ
ನಾದಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಜತ್ರಿ ತತ್ರಿ ತ್ವತ್ರ ಸ್ವಮಸ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯಂ ತ್ವಮ ವಿಪಕ್ಷ ಮತ ಅವಯಕ್ತಿ ಅಗ್ರವಿಷಯ ತ ಇತಿ ಅಂತರ್ಗತ
ದ್ವಾ[illegible]ಂ ತಸ್ಯ ಸಾಮ್ಯ ತ್ವಮಿ[illegible]ತಿ ಇತಿ ತ್ರಂ ಶ್ವೇತ ಮಸ ಸಾಮಾನ್ಯ ತ್ವಂ ಸಾ ಕೃತ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ಶ್ವ ಜ್ಞಾನವಾದಿ ಶಂಕ
ತ್ವತ್ತಿ ವಿಜ್ಞಾನವಾದಿ ಅತ್ಯಂತ ರೂಪ ಸ್ವ ಪ್ರಸ್ತುತ ತಾದಾತ್ಮ್ಯ ಸ್ಥತ್ವಂ ಸ್ವ ಮಾತ್ರ ಸ್ವ ತತ್ವ ತೇ ವಿಜ್ಞಾನ ರೂಪ ತಾ ಪದಿತಿ ಬಾಧ್ಯಂ।

ಮುಪಾನ್ವಿ
೫೪

ಅತ್ರ ಜ್ಞಾನತ್ವಂ ಪ್ರಮೇಯತ್ವ ಸ್ವಸ್ವತ್ವ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶತ್ವಾದಿಪಕ್ಷೇ [illegible] ನವೇತಿ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿಃ। ತತ್ರ ವಿಧಿಕೋಟಿ [illegible] ಸ್ವತ್ವೇ ಹೃದಯಂ
ವಿಶೇಷಣಾನ್ವಯೀ ಸ್ವತಿತ್ವಯೋರ್ದ್ವಿವಿಧಂ ವಿಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ವಿಜ್ಞಾನಂ ಆಲಯವಿಜ್ಞಾನಂ ಚೇತಿ। ತತ್ರ ಅಹಮಿತಿ ಇತಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ವಿ
[illegible] ಅಹಂ ಜಾನಾಮೀತ್ಯಾಲಯವಿಜ್ಞಾನಂ ತದೇವ ಆತ್ಮಾ ತಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಸ್ಯ [illegible] ಸುಷುಪ್ತಾವಾತ್ಮಾನ [illegible] ತದ್ವಿರೋಧಿತ್ವ
ವಿಜ್ಞಾನ [illegible] ತ್ವೇನ ಕಾರ್ಯಜ್ಞಾನಾಂತರ ಸ್ವಸ್ಯ ತದಾಶ್ರಯ ತ್ವಾದ [illegible] ವಾದ ತೇ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ [illegible] ವಿಜ್ಞಾನ
[illegible] ತ್ವತದಾಶ್ರಿತ ಸ್ವಗಂ ಸ್ವೇತರ [illegible] ತ್ವಾತ್ಕಾಲಾಂತರ [illegible] ದಿತ್ಯಾಕಾರಂ ಪರಿಹರತಿ ಪ್ರಾಗಪಿ ಚೇತಿ।
ವಿಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಜಗದ್ವಿಷಯತ್ವಂ ಯತ್ತ್ವಂ ವಿದ್ವಿಷಯತ್ವಂ ವಾ [illegible] ಪ್ರತಮಿತಿ ವಿಕಲ್ಪ್ಯಾದ್ಯೇ [illegible] ಮಾಹ [illegible] ದ್ವಿತೀಯಂ ತ್ವಿತಿ
[illegible] ತ್ತಿಂ [illegible] ಶ್ವರ [illegible] ವಿಜ್ಞಾನ ಸ್ವಸ್ಯ ವಿಷಯ [illegible] ಸುಷುಪ್ತಾ [illegible] ತತ್ರ [illegible]
[illegible] ವಿಷಯ [illegible] ತ್ವಂ ತತಿ। ವಿಜ್ಞಾನಸಂತತಿ [illegible] ಜ್ಞಾನತ್ವ ಜ್ಞಾನತ್ವ ಸ್ವವಿಷಯತಾ [illegible] ತ್ವಾದಿ [illegible] ವಃ। ಅತ್ರ [illegible]
ಪ್ರಮಾಣ [illegible] ತತ್ರ ಜ್ಞಾನತ್ವ [illegible] ಸ್ವವಿಜ್ಞಾನ [illegible] ತ್ವಂ ಪೇತಿ ವಿಕಲ್ಪ್ಯಾದ್ಯೇ [illegible] ಮಾಹ [illegible]
[illegible] ತ್ವ [illegible] ಪ್ರಮಾಣ [illegible] ತ್ವ [illegible] ತದ [illegible]
[illegible] ತ್ವ [illegible] ವಿಜ್ಞಾನ [illegible] ವಿಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪ [illegible]
ವಿ [illegible] ತ್ವತ [illegible] ತಿ [illegible] ತ್ವ [illegible] ತತ್ವ [illegible]
[illegible] ವಿಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪ [illegible] ತ್ವ [illegible] ವಿಜ್ಞಾನ [illegible]
[illegible] ಪ್ರ [illegible] ತಿ [illegible] ಅ [illegible] ತ್ವ [illegible]

ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪತ್ವ [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ముహ్వాది
౯౪

శ్రీ

యోగాదీనాం షట్కారిత్వకల్పనే గౌరవాత్ తాదృశవాక్యద్వయప్రకారేణ సర్వత్రాపత్వే హేతుత్వకల్పనాత్ సూత్ర
దీక్షితసర్వత్రాపత్వే [illegible] త్రిషట్కారితా [illegible] లఘుత్వాత్ [illegible]
త్వమత్ర విధేయత్వస్ఫురణమకలంకం యోగాదేః ప్రాక్ సర్వత్రాపత్వే హేతుత్వమిత్యత్ర వినిగమనావిరహేణ షట్
నాం షట్కారిణాం కారణత్వకల్పనే మహాగౌరవమితి వాచ్యం వస్తుతో అంశతః ప్రతిబంధకానాం కారణీభూతానాం
యోగాదిషట్కారిణాం చ సర్వత్రాపత్వే హేతుత్వకల్పనాత్ సర్వత్రాపత్వం [illegible] తుల్యత్వధర్మ
ణీభూతానాం యోగత్వాదీనాం షట్కాణాం హేతుత్వకల్పనే గౌరవాదితి। తదనన్తరం తాదృశగౌరవాపేక్షయా [illegible] త
పదార్థకల్పనే అతిగౌరవాత్ అలాఘవాత్ సర్వత్రాపత్వే తేషాం మధ్యే [illegible] గౌరవం [illegible]
[illegible] తావదితి వాచ్యం [illegible] గౌరవ [illegible] జనకతాయాం [illegible] ఏవాయం [illegible]
ఇతి ప్రత్యభిజ్ఞా [illegible] పూర్వకాల [illegible] తత్త్వ [illegible] తజ్జాతీయా [illegible]
తాదృశప్రతీతి [illegible] పూర్వకాల [illegible] త్రిషు [illegible] అభావాత్।
[illegible] జనకతా [illegible] కత్వం [illegible] ప్రతి [illegible] తత్త్వమితి లాఘవమితి [illegible] దర్శనాత్
మధ్యే [illegible] కారేఽప్యపేక్షా [illegible] తత్త్వం [illegible] ఇతి। తదభావ [illegible] కాలావచ్ఛేదేన [illegible]
తదభావయోః [illegible] తయోః కాలభేదేన [illegible] కారేణ [illegible] కాలభావాత్ [illegible] పూర్వకాలే [illegible]

౧౦౮

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] తత్పురుషేచ । లక్షణేనాభిప్రతీ అభిముఖ్యే [illegible] సమాసః తత్ర యథా ఉదాహరణయోః సంభవాదితి
వాక్యం తదన్యాంశే త్వభిధానే తత్పాదితి । [illegible] తత్పురుషే అభిముఖ్యే సమాససంజ్ఞా సంబంధయోః । ఏతద్విభిన్నదశత్వ
లక్షణేనేతి సామాన్యాద్విశేషణస్య మగమ్యమానత్వాదత్ర యోగ్యతా విభక్తేర్వ్యుత్పత్తిః । అత ఏవ ప్రాహ
[illegible] అభావవతి లక్షణే తదాం పాణ్యవృత్తిత అసంభవ [illegible] ప్రత్యయవిధానాదితి । అత్రం పదత్ర్యస్య
పుత్రాం గత్వా యథాగం అత్రం దమితి తాం పఠ్యమ త్వధిగ యోగ్యా ప్రత్యయం [illegible] సమస్త సంజ్ఞా దూఢయ
తుపయ పత్యస్యతి [illegible] పూర్వ [illegible] యుక్తా అత్ర [illegible] తద్వసాం [illegible] సమాసాయుక్తా చ త్వర్థ ప్రవృత్తిరితి
పయం లప్రవృత్తిరిత్యర్థః । [illegible] త్వం చాత్ర సత్వ [illegible] తత్కరణాప్రవృత్తి త్వం అనుకరణం లప్రవృత్తిమత్వలక్షణే
త్వస్య తద్ధిత అంతః కరణాదర్థాద్వదతి ధ్వన్యం । [illegible] పరవలం శవ [illegible] పక్ష పత్ర వదిత్యర్థః । తథాపి యథా పక్షపత్రవం
సాం లక్షణం యథావత తదా పురుషః సత్వగతావ్యవహారేయోగ భవతీతి భావః । తథా పురుషః సత్వగతాపత్నా [illegible]
రణాత్వాభావాదిత్యస్య పారం తత్రప్రమాణం పాదత్ర్యం [illegible] తత్ర కరణాత్వగతావకృత్వ క్లిరత అసం [illegible] రణంయో
రితి [illegible] స్వాదితి వాగవత్వ త్యర్థః । [illegible] పురుష సత్వ తారవృక్షపురుషత్వేకిం మాంగమ తత అసం [illegible] తి [illegible]
పక్ష స్వవక్తే తత్ప్రత్యయ క్తావాం తాం పక్ష గేవాం [illegible] ప్రవృత్తిరి [illegible] యం లప్రవృత్తిరిత్యర్థః । [illegible] పురుషః సత్వగత్వా
[illegible] త్ర కృత్వా కృత్వయోగ త్వత్యగాం త్రదర్శనపయోగః తత్రాపి కృత్వా పక్షాగరం పమేత్యః పురుషస్య

ಮುಖ್ಯಾದಿ
೧೬

ರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯತಲ ... ತತ್ವತ್ವಾಭಾವಾತ್ವಾಭಾವಾನ್ನಿಮಿತ್ತಿ ಬುದ್ಧಿ ನತ್ವಾಭಾವ ತ್ವಾಭಾವಾನ್ನಿಮಿತ್ತ್ಯರ್ಥಃ। ಬುದ್ಧಿ ವೃತ್ತ್ಯಿಂದ್ರಿಯದ್ವಾರ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ತತ್ಪರಿಣ
ಮೇ ಗರಿಯಂಷು ೞಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಜ್ಞಾನೇ ರ ಸಂಬಂಧೋ ಘಟಾದಿವಿಷಯಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಜ್ಞಾನೇ ಪರಿಣಾಮಿ ಬುದ್ಧ್ಯುತ್ಪನ್ನ ಹಿತಾಂ ಶಂ ಪಗ ರಾ
ತ್ವ ಸಂಬಂಧೇ ರ ಪುರುಷಸ್ಯ ಕ್ಷ್ಮಿ ಪುರುಷ ಸ್ವರೂಪತಿ ಕಾರಾ ಧ್ವಾರೇ ರ ಪುರುಷಸ್ಯ ಸಂ ಸಾರ ಸಂಪಾದಕಃ। ಬುದ್ಧಿರಾತ್ಮೈ ತುತತ್ಪರಿ ನ ಮಸ್ಸ್ವ
ಯಿಂತ್ಯು ೞಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಜ್ಞಾನೇ ರೂಪ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯಾವಾಂ ವಿಷಯಾಂ ವತ್ತಿ ಜಾಂಭಾವಾತ್ತೈ ವಲ್ಪಾನ್ವ ನೈಷ್ಠಿಕಂ ಪುಂ ಸೋ ಮೋಕ್ಷಃ ದುಃಖ ಸಂ
ಬಂಧ ತತ್ವಂ ... ಸಂ ಸಾ ... ರ ಮೋಕ್ಷಾ ರ ಪುಂಸಃ ಸಂ ತು ಮುಕ್ತಿರೇವೇತಿ ಭಾವಃ। ... ಪುರುಷೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ತ್ಸಂಬಂಧ ಏವ ವಿಷಯ
ಸ್ಯ ನ್ಯ ಸ ಏವ ವಿ ತ ಕ್ಷ್ಮಿ ಸಂ ಸಾರಿತ್ವವ ಪಾರರ೦ ಯಾಂ ಮುಕ್ತೋ ಸ್ವತಿ ವಾ ಯುಕ್ತ ಬುದ್ಧಿಷು ೞಿತೇ ಪರಂಪರಾ ಸಂಬಂಧೇ ತ್ವತ ಆಹಂ ತಿ
ಸಾನ್ನಿ ಏವೇತಿ। ತಥಾ ಚ ವಿಷಯೇಷು ಬುದ್ಧೇರೇವ ಸಂಬಂಧಃ ಬುದ್ಧಿಪುರುಷಯೋಃ ಸಂಘ ರ್ಗ ... ರೂತ ... ಪುರುಷೇ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯೇ ಗಾ
ವಿಷಯ ಸಂಬಂಧೋ ನ್ನಿ ಮಾಂಗ ಭಾವಾತ್ ರ ವಿಷಯ ಪ್ರಕಾಶಕಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಸಂಬಂಧ ಏವ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶ್ಯಃ ಮುಕ್ತ ಪರಂಪರ
ತಿ ವಾಚ್ಯಂ ತಸ್ಯ ಪುರುಷಸ್ಯಾ ಭಾವ ಬಂಧೇ ರ ತ್ವ ಪುರುಷಸ್ಯ ತ್ವ ತ್ವೇ ತತ್ವ ಭಾವಾರ್ಥೇ ರ ವಿಷಯ ಸಂಬಂಧಸ್ಯ ಸ್ವದಾ ಸತ್ವಾತ್ವ
ಪಾದೇ ರ ಬ ಪ್ರಕಾಶ ತ್ರಿ ತಿ ಯದಾ ಬುದ್ಧಿ ತಿ ಜ್ಞಾನೇ ರ ಸ್ಯ ... ಮಾಂ ಹಂ ತ ಸಾ ಏವೇತಿ। ತಥಾ ಚ ಬುದ್ಧೇಃ ಪರಿಣಾ ತಿಃ ಜ್ಞಾನೇ ರಂ ರ ತು ಬು
ದ್ಧಿ ರೇವೇತಿ ಭಾವಃ। ... ದಾ ಗ್ರ ಹ ... ತಿ ಯ ಬುದ್ಧಿ ಪುರುಷಯೋಃ ... ದಾಗ್ರಹಾದಿ ತ್ವ ಪ್ರ ... ದಾರ್ಥಂ ಬುದ್ಧಿತ ... ದರ್ಶನಾಯ
ಬುದ್ಧೇ ರಂ ಶತ್ರಯಂ ಪ್ರದರ್ಶಯತಿ ಮಮಿಮಮಿತ್ಯಾದಿ ... ಪುರುಷೋ ಪರಾಂಗಃ। ಪುರುಷ ಸಂಬಂಧಃ ... ನ ಸ್ವಯ ಥಾ ಮೆ ... ಸಂಬಂಧ
ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಮಾತ್ರಾ ... ತಾ ತ್ವಿತಿ। ತಥಾ ಚ ಬುದ್ಧಿಪುರುಷಯೋಃ ... ದಾಗ್ರಹ ... ತಾತ್ಪರ್ಯಮ್। ಪುರುಷೋ ಪರಾಗ ಇತ್ಯರ್ಥಃ। ಇಂ
ದ್ರಿಯ ಪ್ರ ... ಇಂದ್ರಿಯ ದ್ವಾರಾ ಪರಿಣಾತಿ ಭೇದಃ। ಅಯಂ ... ಇತ್ಯಾದಿ ಜ್ಞಾನೇ ... ಪರಿಣಾಮ ಏವ ವಿಷಯ ...

೬ ನಿತ್ಯಜ್ಞಾನಾಭಾವಪ್ರಸಂಗಾತ್ ... ಪ್ರಕಾಶಕಾತ್ಮ ... ದಿರೂಪ ವಿಷಯಸ್ಯಾಭಾವಾರ್ಥೇ ... ದಿರೂಪ ಚೈತನ್ಯ ಸಂಬಂಧಸ್ಯ ಸತ್ವ ೬

ಪುರುಷ ಸಂಬಂಧಃ

[illegible]

ಮಹಾನ್ಯಾಯ
೪೨

ಪೂರ್ವಂ ತತ್ಸತ್ವ್ಯಾಬಂಧಕಃ ನಂ ನಾಶಿಂ ಕಿವ್ಯಾದಿ ತ್ವಶ್ಚ ವಸ್ತು ತತ್ತು ತದುತ್ಪತ್ತೇಃ ಪೂರ್ವಂ ತದಾತ್ರಿತಾ ಧ್ವಸ್ತಾದಿಕ ಭಾವಾತ್ತು ಕಿಕ
ಲುತ್ವತಾನ್ನ ನಂ ನಾಶಃ ಕದಾಚಿಕ ನಾವಧಿತ್ವವದ್ವಯಂ ಅವಿಕ್ಷಿತಿ ಯಿಷ್ಟಾ ಪ್ರಕೃತಿ ಕಾರ್ಯತ್ವಾಭಾವಾದಿ ತ್ವರ್ಥಃ ಕಲುಕ ಕರ್ತೃತ್ವೇ ಕಲ್ಪತ್ವಾ
ಲುಮಿತಿಃ ಪರಿಕ ಷಾತ್ರ್ಪಕೃತಿ ಜನ್ಯತ್ವವಿ ಷಯಿ ಸಾಂಪತ ಅಹಂಕ ರ್ತೃರಿತಿಕ ರ್ತೃತ್ವಸ್ಯ ಜನ್ಯತ್ವವಾಪ್ಯತ್ವ ಅಲುಕಾಲತಕಾ
ಭಾವಾದಿ ತ್ವರ್ಥಃ ಪ್ರಕೃತ ತದ್ವಿಷತಾನಾದಿತ್ವಗ್ರಾಹಕೆ ತಕನ ನ ತಾವದರ್ಶ್ವಮ ವಕ ರ್ತೃರಿ ತಾಪ್ಯಹಂ ವಿತರಾಂ ನಿಶ್ಚಿತರಾಂ [illegible] ೭
ಜನ್ಮಾ ಪನಾರ್ದಿ ತಿನ್ಯಾಯ [illegible] ಸೂತ್ರಂ ಕ್ಷರಾಂ ಗ ಜನ್ಯದರ್ಶನಾದಿತಿ ತ ದರ್ಥಃ ಅನಾದಿತ್ವಮಿತಿ [illegible] ಲಸ್ವಪ್ರ
ವೃತ್ತಿರಿಕ್ತ ನಾಂಥ ಕತಾ ಜ್ಞಾನಮಂತರೇಣ ತಪ ನಾಲುಭವ ಸ್ವರೂಪ ಬಂಧಾ ತ್ ಕ್ಷರಣ ಸನ್ನಿಧಾನಾ ಧಿಕರಣ ಪೂರ್ವಲುಭವ ೫
೪ ನಂ ಪಿಕ್ಷ ತಯಾ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಯ ತ್ವ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಯ ಬಿಪ್ರಧವಂ ಪ್ರವೃತ್ಯುಲಿ ತಾಂಧಿತ ತೂಪ್ರವೃಸ್ಯ ಏವಂತ ತೂಪ್ರವೃಸ್ಯ ಜನ್ಮನಃ ಇತ್ಯಾವ
ನಾದಿತ್ವಮಾಂತ್ಯ ಇತಿ ಭಾವಃ ಅನಾದಿರಿ ತ್ವಸ್ಯಭಾವ ಕ್ಷಿಕ ಕ್ಷಃ ಜನ್ಯಭಾವತ್ವೇ ನಾ ಕಿಂ ಮ ತಾಪ್ಯದಿತಿ ಭಾವಃ [illegible] ಪ್ರಕೃತಿರಿತಿ ಪ್ರ
ಕೃತಿಸ್ಥಾಯಾಂ ತನ್ಯಃ ಗುಣಿಃ ನತ್ವರ ಜಸ್ತ ಮಾಗು ಣೈಃ ತ್ರಿಯಮಾಣಕರ್ಮಾ ದಿ ಕ್ಷವಂ ತಿ ಅಹಂ [illegible] ಮಿತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಃ
ತೇಕ ವಿಮೂಢಃ ಆತ್ಮಾ ಅಂತಃಕರಣಂ ಯಸ್ಯ [illegible] ತಥಾ ವಿಧಃ ಪುರುಷಃ ಕರ್ತಾ ಹಮಿತಿ ಮನ್ಯತ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ಕೇಕ ಭಾಗವದ್ಯಾ
ರಿ ರಿ ತ್ವರ್ಥಃ ತೇನಾತ್ಮನಃ ಕರ್ತೃತಾಪ್ಯಭಾವಪ್ರತಿಪಾದ [illegible] ದಿತಿ ಭಾವಃ ಅಹಂ ಮಮೇತಿ ತಥಾಪಿ ತೇಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕರ್ತೃತ್ವಾಭಾವ ಏವ
ಆಕ್ಷಿಪ್ತ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯತೇ ಕಥ ಕರ್ತೃತ್ವಸಾಮಾನ್ಯಾಭಾವ ಇತಿ ಭಾವಃ [illegible] ಕೃತಿಮಿತಿ ಅಥಾಪ್ಯಂತ ಪ್ರಾಕಾರಣ ರಾಂ
ಉಪಪಾದ ನ್ಯಾಯ ವಿಧಾನ್ಯ ಪ್ರಕೃತ್ಯೇ ಹೇತ್ಯೈವಂ ಸ್ವಾತ್ರ ವಂಚಮಮಿ ತ್ಯಕ ಪಂಚಾನಾಮಪಿ ಕರ್ತೃತ್ವಂ ಪ್ರತಿಪಾದ ಸ್ವತಂತ್ರವನ
ನಾ ಸ್ವತಂತ್ರಕರ್ತೃತ್ವ ಸ್ಯೈವ ಆತ್ಮನಾ ನಿಷಿದ್ಧತ್ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ ಏವಂ ಪುರುಷಸ್ಯೈವ ಕರ್ತೃತ್ವಮ [illegible] ಕಾರ ಣಾತ್ವಾಭಾವೇ

[illegible] ಇತಿ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ಇತಿ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ಇತಿ [illegible]
[illegible]

ಮುಹಾನ್ವಿಬ [illegible]

ತತ್ರಾಂಕುರೋಂತಿಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾತ್ಮಿಕೈವೇತಿ ಚಾರ್ವಾಕಾಃ। ಅನುಮಿತಿರಪಿ ತಿಕ [illegible] ಉಪಮಿತಿರಪಿ ತಿಕೇಭಿಃ [illegible]
ಯುಕ್ತೈ [illegible] ಅರ್ಥಾಪತ್ತಿ ರಪಿ ತಿ ಪ್ರಾಭಾಕರಾಃ। ಅನುಪಲಬ್ಧಿ ರಪಿ ತಿ [illegible] ವೇದಾಂತಿ [illegible] ವೈತಿ [illegible]
[illegible] ಪೌರಾಣಿಕಾಃ। ತತ್ರ ಪ್ರಮಾಯುಕ್ತಮಿತಿ [illegible] ಅನುಭೂತಿ [illegible] ಅನುಭೂತಿ [illegible]
[illegible] ಅನುಮಿತೋಂಮಿ [illegible] ಉಪಮಿತೋಂಮಿ [illegible] ಪ್ರತೀತಿ [illegible]
[illegible] ಯುಕ್ತಂ ಅರ್ಥಾಪತ್ತಿ [illegible] ಅನುಮಿ [illegible] ಗ್ರಂಥ [illegible]
ಅನುಪಲಬ್ಧಿ [illegible] ಏವಾಂತ [illegible] ಅರ್ಥಾಪತ್ತಿ [illegible]
[illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಲಕ್ಷ [illegible] ಇಂದ್ರಿಯ [illegible] ಇಂದ್ರಿಯ [illegible]
[illegible] ಇಂದ್ರಿಯ [illegible] ಅನುಮಿ [illegible] ಇಂದ್ರಿಯ [illegible]
[illegible] ಇಂದ್ರಿಯ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible]
[illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible]
[illegible] ಇಂದ್ರಿಯ [illegible] ಇಂದ್ರಿಯ [illegible]
[illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible]
ಲಕ್ಷಣಮುಕ್ತಂ [illegible]
[illegible]

ప్రాంచీనమతానురోధేనేదం । అతఏవ ... నవ్యమతేఽనుమితికరణత్వం ... త్రితయాన్యా
న్యపదేశః । ... జ్ఞానాదివైలక్షణ్యం ... [illegible]
యోగ్యత్వమిత్యాదివిశిష్టజ్ఞానత్వమిత్యాదివిశిష్టజ్ఞానత్వమిత్యాదివిశిష్టజ్ఞానత్వమిత్యాది [illegible]
... [illegible] ... లక్షణం ...
... [illegible] ... వ్యాప్తి ... జ్ఞానకరణ ... అనుమితిజ్ఞాన ... [illegible]
... తత్ర ... జ్ఞానకరణత్వం ... అనుమితి ... వ్యాప్తి ... [illegible]
... అనుమితావతివ్యాప్తిః । అకరణత్వాదేవ ... ప్రత్యక్ష ... [illegible] ... జ్ఞానకర
ణత్వం ... లక్షణం ... జ్ఞానకరణ ... [illegible]
... వ్యాప్తి ... జ్ఞాన ... [illegible] ... తర్కాత్ ...
... జ్ఞానకరణత్వాత్ ... అనుమితిత్వావచ్ఛిన్న ... [illegible]
తి । ... అనుమితిత్వం ... వ్యాప్తిజ్ఞానజన్య ... జ్ఞానకరణత్వం ... [illegible]
... వ్యాప్తిజ్ఞానజన్య ... కరణత్వాదిత్యపి ... [illegible]
... వ్యాప్తిజ్ఞానకరణత్వం ... తత్ర వ్యాప్తిజ్ఞానకరణం ... [illegible]

౭ (= మనః కరణతాపక్షే యత్కించిద్వృత్తిత్వాదిసాక్షాత్కారలక్షణం తు ... అనుమిత్యాదావతివ్యాప్తిప్రసంగాత్ =)

ಜಾವಿಶಾಸ್ತ್ರ
೨೪

ಜ್ಞಾನೇ ಜನ್ಯ ಜ್ಞಾನವಿಷಯತ್ವೇ ಪರತ್ವಮೇವಾಸ್ತ್ವಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಜ್ಞಾನೇ ಜನ್ಯಂ ಸ್ವೀಕಾರ್ಯಂ ತತ್ರ ಹಿ ತು ಸ್ವಜನ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಇತ್ಯಾದಿ ಜ್ಞಾ
ನಂ ಸ್ವೀಕಾರ್ಯಮಿತಿ ಕಲಾಪಂ ತತ್ರ ವಿಷಯತ್ವ ಸ್ವಸ್ಯಾತಿಪ್ರಸಕ್ತಿ ತಾದೃಶ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಸ್ವಜನ್ಯತ್ವಪ್ರಕಾರಕ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ
ಅನುಮಿತ್ಯಾತ್ಮಕಮನುಮಿತಿಂ ಲಕ್ಷಯತಿ ಪರಾಮರ್ಶೇತಿ ಪರಾಮರ್ಶತ್ವಂ ಸವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾ ಜ್ಞಾನ ತ್ವಮಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ
ವಿಶಿಷ್ಟ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾ ಜ್ಞಾನ ಜನ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಮನುಮಿತಿರಿತಿ ಫಲಿತಂ ಭವತಿ ವಹ್ನಿವ್ಯಾಪ್ಯಧೂಮವಾನ್ ಪರ್ವತ ಇತಿ ಜ್ಞಾನಂ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಶಿ
ಷ್ಟ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾ ಜ್ಞಾನಂ ತಜ್ಜನ್ಯಂ ಪರ್ವತೋ ವಹ್ನಿಮಾನಿತಿ ಜ್ಞಾನಮನುಮಿತಿ ತತ್ರ ಲಕ್ಷಣ ಸಮನ್ವಯಃ ಅನುಮಿತ್ಯವ್ಯವಹಿತ ಪೂರ್ವ
ದಿನೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನತಾವಚ್ಛೇದಕ ಪ್ರಕಾರಕ ನಿಶ್ಚಯ ವಿಷಯಃ ಪರಾಮರ್ಶ ಜನ್ಯ ಜನ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಾವಗಾಹಿ ಪರಾಮರ್ಶ
ಮರ್ಶ ಜನ್ಯ ವಿಷಯ ವಿಷಯಃ ತತ್ರ ಪರಾಮರ್ಶ ಜನ್ಯ ಹೇತು ತಾವಚ್ಛೇದಕಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಜ್ಞಾನ ಇತಿ ಧೂಮವಾನ್ ಪರ್ವತೋ ವಹ್ನಿಮಾ
ನ್ ಇತ್ಯನುಮಿತೌ ಪಕ್ಷತಾವಚ್ಛೇದಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಧೂಮಸ್ಯ ಭಾಗಾದಿತಿ ಭಾವಃ ತಾದೃಶ ಇತಿ ತತ್ ವಿಷಯ ಜನ್ಯ ಹೇತುತ್ವ ವಿಷಯಕತ್ವ
ಸತ್ತ್ವಾ ಪರಾಮರ್ಶ ತ್ವಂ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪ್ರಕಾರಕ ತ್ವ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅನುಭವತ್ವ ಪ್ರವೃತ್ತಿತ್ವಂ ತದರ್ಥಃ ಅನುಭವ ವ್ಯಾಪ್ತಿ
ಪಾಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಭಾವ ಇತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಶಿಷ್ಟಂ ಪಕ್ಷ ಪಾಯಸ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟಂ ತಾದೃಶ ಸಂಬಂಧೇನ ತಿಷ್ಠತಿ ತಾತ್ಪರ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಃ
ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾಯಾ ಅಪ್ರವಿಶೇಷಣಾಂ ಪಾಲ್ಯಕ್ಷ್ಯಂ ತತ್ರ ಪರಾಮರ್ಶ ಪಂ ಅಪ್ರವಿತಿ ತತ್ರಾಪಿ ಪಕ್ಷತಾವಚ್ಛೇದಕ ಧರ್ಮ ಸಾಧ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕ
ಬಂಧ ಹೇತು ತಾವಚ್ಛೇದಕ ಧರ್ಮ ಹೇತು ತಾವಚ್ಛೇದಕ ಸಂಬಂಧ ಜ್ಞಾನಂ ಅನುಗಮಾದೇಕ ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯ ಪದಾರ್ಥ ಅನ್ಯೂನಮಿತಾವ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಮು

ತಿ ಕಾವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪದಾರ್ಥ ತಜ್ಜನ್ಯ ಕರಣಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಭವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಜ್ಞಾನ ತಿಮ ಪ್ರವಿಶಿಷ್ಟ ನಿಯಮಿತ ತಿಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಜ್ಞಾನ
ತ್ವೇನ ಕಾರಣತ್ವಂ ಕಿಂತು ಜ್ಞಾನೇ ತ್ವೇನ ಸ್ವೈವ ವ್ಯಾಪಕ ಮಿತ್ಯಾದಿ ವ್ಯವಹಾರ ಸ್ವೈವ ಕಾರಣತ್ವಂ ತತ್ಕಾರ್ಯ ಜಾತ್ಯಂ

ವ್ಯಾಪ್ಯ

ಪಾಠಃ ಅಂಗೋಪಕ್ರಾಂತಮತಾನುಸಾರಿತ್ವೇನಾಪಿ ತ್ವಪಕ್ಷಪರತ್ವಮಾತ್ರೈಃ ಸಪಕ್ಷೇ ತ್ರಿಪತ ಮುಪಗಮಾ ಇತಿ ಪಕ್ಷೋ ವ್ಯಾಪ್ಯ ಪದಂ ವಿಹಾಯ

ಕಸಾಪ್ಯದಿತಿ ವಾಚಸ್ಪತಿನಾ ಮತ್ರೈ ಲಕ್ಷಣಸ್ಯ ದೇವತಯಾ ಪಪತ್ತೇಃ [illegible] ಪ್ರಮಾಣವಿಭಾಗಾಂಶ ಪಪತ್ತಿಶ್ಚ ಯಾವಿಶೇಷಾತ್ ಮಪಪತ್ತಿರತಃ ಪ್ರಾ
ರೋಪ್ಯತ್ವಾಂಶ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವದಿತ್ಯೇನಾಮ ಸಂಭವ ಇತ್ಯತ ಆಹ [illegible] ತ ಇತಿ ಷು ಕೇ ಅ ತಿವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಾರಣಾಯ ವೃತ್ತ್ಯಂ ತ್ವಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿತ್ವಂ
ಸಮವಾಯಾದಿವಚ್ಛಿನ್ನಂ ತ್ರೆಂ ಮಿ ತ್ಯಾಗೆ ಚ ಶ್ರೀ ಷು ಟಿತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿತ್ವಬಿನಾ ತಿವ್ಯಾಪ್ತಿ ಕ್ವಾ ಕಾಲ ತಾಪ್ಯಕ್ಷ ಭವತ್ವ ಮಾವಾಯ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದಾವತಿವ್ಯಾಪ್ತಿವಾರಣಾಯ ವಿಶೇಷ್ಯದ ಜ್ಞಾನ ಮಳೆಸಃ ಕರಣತಾ ಪಕ್ಷೇ ಜ್ಞಾನಾ ಕರಣಕ ತ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಲಕ್ಷಣಾಂಶ
ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಾದಾವತಿವ್ಯಾಪ್ತ್ಯ ಮತಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಂ ತ್ರ ರ ಮಾ ಹ ಏವ ಮಿ ತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವಾದಿಕ ಮಿತಿಯ ತ್ರಿಂಬಿದು
ಕ ಮಿತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಮಾದಾಯ ತ [illegible] ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಮವೇತ ಜಾತಿ ಮತ್ವಂ ತ್ರಿಂ ಬಿಷ್ಠಾ ಜ್ಞ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾದಾಯ ತತ್ವ
ತ್ತಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಮವೇತ ಜಾತಿಮತ್ವಂ ಶಾಬ್ದ ಸಾಧ್ಯತ್ವಂ ಕಾಪ್ಯತ್ವಮಿತ್ಯರ್ಥಃ ಜ್ಞಪದೇನಾಂಶ ಮಿತ್ಯಾದಿನಾ ಲಕ್ಷಣಾಂಶ
ಷ ಕ ಮಿಶ ಭವತ್ವ ಜಾತ್ಯಂಗೀಕಾರೇ ತದಸಂಗಕಾರೆ ತತ್ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸಮವೇತ ಸ್ವರ ಸ ಸಮವೇತ ಧ ಸ ಸಮವಾಯ ತ್ವ ಮಾವ ಶ್ಯಲ
ಕ್ಷಣ ವತಿ ಷ್ಠಯ ಪ್ರೈಕ ಶಬ್ದ ವಸ್ತುಂ ಕ ಕೈ ತಾಪ್ತದಿತಿ [illegible] ತ್ತ ಸಾಂ ತ್ರಿ ತ್ರಿ ಇಂ ದ್ರಿಯಾ ರ್ಥ ಸಂನ್ನಿಕರ್ಷ ಜ್ಞಾನಮಿತ್ಯಾತ್ಯಪದಸ್ಯ
ತ ಸಾಂ ತ್ರಾಂಶ ಸಾರಾ ದಿ ತ್ಯರ್ಥಃ ಸ್ವ್ಯಾ ನಾ ಸ್ವ್ಯಃ ಬ್ಬ ಜ್ಞೇಯ ಸ ತಾಪ್ವ ದಾ ಹಾ ಹಾ [illegible] ಸುರ ಬ್ರಿ ತಾಪ್ಯವ ತಾಪ್ಯದಿ ನಾ ಅನುಶ ಬ್ರಿ ತ್ವವರಿ
ಗ್ರ ಹಾಃ ತ [illegible] ತ್ತಿ [illegible] ಗಂಧ ವ್ಯತ್ರಿ ತ್ಯರ್ಥಃ ಘ ಸ್ತೂತ ಪದ ಸ್ಯಕೈ ತ್ಯ ಮಾ ಹ [illegible] ಸ್ವಕಾವಿ ತಾಪ್ಯದಿನಾ ಬಾ ನಾ ಪ್ರ ವಿಶಿಷ್ಟ ತಜಃ
ಪರಿಗ್ರಹಾಃ ತ ಪ್ರತ್ಯ [illegible] ಪ್ತಾದಿ ಗತ ರಾ ಪಾದಿ ಪ್ರತ್ಯ ಕ್ಷಾ ತಾ ಪರಿಹಾ ತರ್ಕ ಮಾ ಹ ಸ್ಪೃಶ್ಯ ತ್ವಾದಿ ಕ ಮ [illegible] ಲಾ
ಕ ಸಂಬಂಧ ತಿ ಪ ತ ಸ್ಯ ಕಾರ ಣ ತ್ವ ಮಂ ಕ್ಷ ಕಾ ರೆ ಪಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ವಾರಣಾಯ ಘ ಸ್ತೂ ತ ರಾ ಪ ತು [illegible] ವಾ ವಿ ನಾ ಕ ಪ್ರತ್ಯ
ಕ್ಷ ವಾ ಕ [illegible] ತ್ವ ಪ [illegible] ತ ತ ಘ ಸ್ತೂ ತ ರಾ ಪಾ ಲಂ ಕ ಸಂ ತಿ ಗ ತಿ ಪ ರಾ ಪ ಇ ಸ್ಯ ಸ್ಯ ರಾ ಪ ತಾಪ್ಯವ ಸ್ಯ

ಸ್ಯ

ಮುಖಮಿತಿತ್ವ

ತು

ಯಂ

೪

ಮುಪ್ಪಾದಿ

೬೦

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ದ್ವೈತ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಪ್ರತ್ಯುಪಕರಣುವ

ಪರಿಮಾಣಸ್ಯ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

೨ ಪಾಠೋ:

[illegible]

೮

[illegible]

ಶ್ಲೋಕಾ [illegible]

ಶ್ಲೋ [illegible]

[illegible]

ಕೂ ೭೪

೭

[illegible]

ಇಶ್ವಿಕಲ್ಪಕ [illegible] ಪತ್ವಾತ ಅಹಂ [illegible] ಪ್ರಾಕ್ತತ್ವ [illegible]

[illegible] ಸಾಧ್ಯವಿತಿ [illegible] ಸಾಪ್ನತ್ವ [illegible] ಪ್ರತಿ

ಪ್ರತಿಬಿಂಬ [illegible] ತ್ವಾತ ಅಹಂ [illegible]

[illegible] ಗತತ್ವಾ [illegible] ಸಮುತ್ಪನ್ನ [illegible]

[illegible] ಕಾರ್ಯ [illegible] ಇತಿ [illegible]

[illegible] ಪತ್ವಾತ ಅಹಂ [illegible] ಅತ್ರ [illegible] ಪ್ರಾಕ್ಕ್ವತಿ [illegible]

[illegible] ಪ್ರತಿ [illegible] ಸಾಪ್ನತ್ವ [illegible]

[illegible] ತತಃ ಅತ್ವ [illegible]

[illegible] ತತಃ ಪುರೀತತಿ [illegible]

[illegible] ಸಮವಾಯಿಕಾರಣ [illegible] ಪ್ರತಿ [illegible]

[illegible] ಅಸಮವಾಯಿಕಾರಣ [illegible] ಕಾರ್ಯ [illegible]

[illegible] ಅಸಮವಾಯಿಕಾರಣ [illegible] ಪ್ರಾಕ್ಕ್ವ [illegible]

[illegible]

[illegible]

ತದಾಶ್ರಿಂ ಮನಸಃ ಸರ್ವಾವಯವಾವಚ್ಛೇದೇನ ಪುರೀತತಿ ಸಂಯೋಗಾಂಗೀಕಾರೇ ಪುರೀತತಿ ಬಹಿರ್ದೇಶಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಆತ್ಮಮನಃಸಂಯೋಗಸ್ಯ [illegible]

[illegible] ಮನಸ್ಸಂಯೋಗ [illegible] ಮನಸ್ಸಂಯೋಗ [illegible]

[illegible]

[illegible] ಪುರೀತತಿ ಸಂಯೋಗ [illegible]

[illegible] ಪುರೀತತಿ [illegible] ಪುರೀತತಿ ಸಂಯೋಗ [illegible]

[illegible] ಪುರೀತತಿ ಸಂಯೋಗ [illegible] ಪುರೀತತಿ [illegible]

[illegible] ಪ್ರಮಾಣಂ [illegible]

[illegible]

ಷುವಾನ್ಯದಿ

೮ ಸಿಮಕ

[illegible]

ಇತಿ

[illegible]

[illegible] ಪ್ರತಿ ತಾತ್ಪರ್ಯ [illegible]
[illegible] ತದಾ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ಇತಿ ಭಾವಃ । [illegible]
[illegible] ಇತಿ ಭಾವಃ । [illegible]
[illegible]
[illegible] ಇತಿ ಭಾವಃ । [illegible]
ಇತಿ ಭಾವಃ ।। [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

೬ । ಉದ್ಭೂತರೂಪಾವಚ್ಛಿನ್ನಮಹತ್ತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಚಕ್ಷುಃಸಂಯುಕ್ತ ಸಮವಾಯ [illegible]

೧ ಸಮವೇತ ೨ ಮಹತ್ತ್ವ

ವೇತತ್ವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ... ಸಂಬಂಧೇನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಇಂದ್ರಿಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮವೇತ ಸಮವಾಯ ... [illegible]
... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಇಂದ್ರಿಯ ಸನ್ನಿಕರ್ಷತ್ವ ... ಸಂಯೋಗ ... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಪತ್ತಿ ... ಚಕ್ಷುಸ್ಸಂಯೋ
ಗ ... ಪತ್ತಿ ... ಅಹಂ ... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ... ಸಂಯೋಗ ...
ದಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ... ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮವಾಯ ... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಪತ್ತಿ ... ಚಕ್ಷುಸ್ಸಂಯೋಗ ... ಸಂಯುಕ್ತ ...
... ಪ್ರಮಾಣ ... ಚಕ್ಷುಃ ... ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮವಾಯ ... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾ ... ಪತ್ತಿ ...
... ಸಮವೇತತ್ವ ... ಸಂಬಂಧೇನ ... ಅತ್ರ ಚಕ್ಷುಷಾ ... ಸನ್ನಿಕ
ರ್ಷ ... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ... [illegible]
[illegible] ... ಮಹತ್ತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಚಕ್ಷುಃಸಂಯುಕ್ತ ಸಮವಾಯ ... ಅಭಾವಾತ್
... ಪತ್ತಿ ... ಸಂಯೋಗ ... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ... ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮವೇತ ಸಮವಾ
ಯ ... ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮವಾಯ ... ಅಹಂ ... ಸಮವೇತ ... ಮಹತ್ತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ... [illegible]
ಮಹತ್ತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಚಕ್ಷುಸ್ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮವೇತ ಸಮವಾಯ ... ಅಭಾವಾತ್ ... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ...
ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮವಾಯ ... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ... ತ್ವಮಿತಿ ಭಾವಃ । ಅತ್ರ ಸಂ ... ಪೂರ್ವ ... ಸಂ
ಯೋಗ ... ಚಕ್ಷುಸ್ಸಂಯೋಗ ... ತತ್ತ್ವ ... ಮಿತಿ ... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ... ಸಂ ...

ಮಹದಾದಿ ೬ ೩ ಸಮವೇತ ೬ ಸಮವೇತ ೪ ಮಹತ್ತ್ವ

ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಕಾರಣತ್ವಂ ಪ್ರಪಂಚಯತಿ ಏವಮಿತ್ಯಾದಿನಾ ॥ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷೇ ಚಿತ್ಪರಮಾಣುಷು ಜತತ್ವಸ್ಯಾಂತ್ಯಕತ್ವೇನ ಸ್ಪರ್ಶತ್ವಸ್ಯ
ತತ್ತ್ವಂ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥನಿಯಮಪರಂತ್ವಾವಶ್ಯಕ್ತ್ವಪ್ರಭಾಷುಚತಸಂಸ್ಥಿತ ಜ್ಞಾನತ್ವತ್ವಾತ್ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥನಿಯಮ ಸ್ಪರ್ಶ... ವಹ್ನಿಸ್ಥತ್ವಾದಿತಿ ವಿಶೇಷಣಾಂದಿ ಸ್ಯಾ
ಮಾನಸ್ಯಮಿತ್ಯಧ ॥ ಶ್ರೋತ್ರಾವಸ್ಥೈ... ಸಕಲಪುರುಷಾಣಾಂ ಸರ್ವಶಜ್ಞಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪತ್ತಿರತಃ ಶ್ರೋತ್ರಾವಚ್ಛಿನ್ನೇಂದ್ರಿಯಸಂಬಂಧೇ ॥ ತ್ಯಾ
ದಿತ್ಯದ್ರವ್ಯೇಂದ್ರಿಯಸಂಯುಕ್ತವಿಶೇಷಣತಾ ಇಂದ್ರಿಯಸಂಯುಕ್ತಸಮವೇತವಿಶೇಷಣತಾ ... ತ್ಯಾದಿಕ್ರಮೇಣ ನಾನಾ ... ಶ್ಯಮೇವ
ತಾದಿ ವಿಶೇಷಣತಾತ್ವಸ್ಯ ಕರ್ಮೋಪನಿಭಾಗಃ ॥ ನ್ಯಾಯವಂ ಸಮವಾಯತ್ವೇ ಚೈತನ್ಯ ನವಗುಣಸಮಪ್ರಸಂಗಃ ॥ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ
ಅಪಸ್ಯಸಂತೋಷಸ್ಯತ್ವಾತ್ ॥ ಸಮವಾಯೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವೇ ಸಂಬಂಧಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಯಾವದಾಶ್ರಯಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಯ ಹೇತುತ್ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ ॥
... ವಿಶೇಷಣತಯಾ ತದ್ವ್ಯತಿರಿಕ್ತಸ್ಯ ಸಂಗತಂ ವಿಶೇಷಣಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವೇ ಶಬ್ದಪಾತ ... ತತ್ಪ್ರಾಪ್ಯತ್ವೇ ಶಬ್ದಸ್ಯ ಪಗಮೇ ಅನ್ಯಾ
ದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಪಾದಕತ್ವಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ॥ ... ॥ ಅತ ಏವ ಪಲಂಪಕ್ಷ್ವ ತತ್ಸತ್ತ್ವ ... ಸ್ಯ ಜಗವಾತ್ಸ್ಯ ಸಮವಾಯಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ
ಶ್ಯಾಮಲೋಹಿತ ವಿಶೇಷಣತಾಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತಿ ... ಕಾರಕ ಸಮವಾಯೋಕ್ತನಕಾರಣತ ಏವ ಅಭಾವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಇಂದ್ರಿಯಂ
ಕಾರಣಂ ... ತಂಸ್ಯ ... ಜಲಸ್ಥಿತ ಏವ ... ಮಾತ್ರೇ ಪಂಚಮೋ ಷಯಿತುಂ ಮೋಮೀತಿ ... ದಿಶ್ಯ ಇತಿ ॥ ತ ... ದಿ
ಯೋ ... ನಾಭಾವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ... ಯೋಗ್ಯ ... ಕಾರಿತ್ವಮಾತ್ರಕರ್ತೃಹೇ ಅತಿರಿಕ್ತ ಪ್ರಮಾಣ ... ಪ
ಗುಣಿತಮಿತಿ ಭಾವಃ ॥ ತತ್ರ ಯೋಗ್ಯ ... ಜಲಸ್ಥಿತ ... ಅಭಾವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಹೇತುತ್ವೇಯುಕ್ತಿಮಾಹ ... ॥
ಪಾದಿ ... ಪು ... ಹೇತುಶೋಷ ಏತತ್ಪ್ರತಿಬಂಧಕಃ ॥ ಅನ್ಯಥಾ ಪ್ರಮೋತ್ಪತ್ತಿಕಾಲ ತದಭಾವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ

೭ (=) ... ಲಂ ಭಾ ಭಾ ವಾ ... ಪಾ ಭಾ ವಂ ಪಕ್ಷ್ಯ ... ॥

ಮು ವ್ಯಾವಿ

೬೪

ಷಾ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ತಹಾವೆಹಕಹಾ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

೪ =ಶೆಷ್ಟ್ರಭಿಕಲನೆ=

ಭಾವ ಏವ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವೇ ಬೋಧ್ಯಃ ಅತ್ರಾಪ್ಯತಾಂಶೇ ಸ್ವಸ್ವರೂಪ ಸಂಬಂಧೇನ ತದವಚ್ಛೇದಕೀಯತ್ವ+ ೧

(=: [illegible]

ವಾಚ್ಯಂ ತದವಚ್ಛೇದಕಗವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಸ್ಯ ಯೋಗ್ಯತಾಂಶು ಟಿ ಘಟಾದೌ ವಾಚ್ಯತ್ವಂ ಶೇಷೇ ಜ್ಞಾನತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಸ್ಯ ಜಲಪದಸ್ಯ
ಗ್ಯವೃತ್ತಿತ್ವೇ ತಾದೃಶವಾಚ್ಯತ್ವಾ ತಾದೃಶಧರ್ಮಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಾಭಾವಾತ್ ಘಟಗಂಧವದ ನಯಿಚ್ಛಿನ್ನತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ಪೃಥಿವೀತ್ವಸ್ಯತ
ದುಪಲಂಭವಾಚ್ಯತ್ವಾಪತ್ತ್ಯಾ ಗಂಧವದನಯಿಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಸ್ಯ ಜಲಪದಸ್ಯ ನಯವೃತ್ತಿತ್ವಾದುಪದರ್ಶಿತಾ ಗಂಧವತ್ವಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಯೋ
ಗ್ಯತಾಂಶು ಟಿ ತವಾಚ್ಯತ್ವಾ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಗ್ರಾಹಕಂ ತಾತಿರಿಕ್ತ ಧರ್ಮಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಸ್ಯ ಬೋಧೇ ನಾಂತ್ಯಗಂಧವದನಯಿಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಾದ
ಪ್ರತಿಯೋಗಿಗ್ರಾಹಕಂ ತಾತಿರಿಕ್ತತ್ವೇ ತಾದೃಶಧರ್ಮಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಸ್ಯ ತ್ವವಾಚ್ಯತ್ವಾಭಾವಾತ್ [illegible] ಪ್ರತಿಯೋಗಿಗ್ರಾಹಕತ್ವಂ ಕ
ಪ್ರತಿಯೋಗಿಗ್ರಾಹಕತ್ವಂ ತತ್ವ ಗಂಧವದನಯಿಚ್ಛಿನ್ನತ್ವ ಪೃಥಿವೀತ್ವಾಭಾವಯೋಗ್ಯತ್ವೇ [illegible] ತಾಶಿ ಕ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ
ವಿಷಯವಿಷಯಿ ತೇತು ತಾದೃಶ ಗಂಧವದನಯಿಚ್ಛಿನ್ನತ್ವೇ [illegible] ತ [illegible] ಇತಿವಾಚ್ಯಂ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಪ್ರಕಾರತಾ
ನಿರೂಪಿತ ವಿಶೇಷ್ಯತಾ ವಿರಹ ಪ್ರಯೋಜಕ [illegible] ಪ್ರತಿಯೋಗಿ ತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಗ್ರಾಹಕ ಪದಾರ್ಥತಾ ತ್ವ
ಅತ್ರೈವ ಅಭಾವತ್ವ ಪ್ರಕಾರತಾ ನಿರೂಪಿತ ತಾಶಿ ವಿಶೇಷ್ಯತಾ ಪ್ರತಿಯೋಗಿ ತಯೋಗ್ಯಾನುಪಲಂಭವಿರಹತ್ವದ ೧
ವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ [illegible] ವಯಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible] ಯೋಗ್ಯಾನುಪಲಂಭ [illegible]
ಯೋಗ್ಯಸ್ವಭಾವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಅಯೋಗ್ಯಾ ಅಭಾವತ್ವಾ ಭಾವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇತು ತದವಚ್ಛೇದಕ ನಯಿತ್ವ ಪ್ರಸಂಜಕ ಪ್ರಸಂಜಿತ ಪ್ರತಿಯೋ
ಗಿ ಕ ತದವಚ್ಛೇದಕ ನಯಿ [illegible] ಪ್ರಸಂಜಕ ಪ್ರಸಂಜಿತತ್ವಂ ತದವಚ್ಛೇದಕ ನಯಿತ್ವೇ [illegible] ತ್ವಂ ಜಾತಿ ತಾದಿ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ
ಸ್ಯಂ [illegible] ವೃತ್ತಿತ್ವ [illegible] ಪಲಂಭ ವಾಚ್ಯತ್ವಾತ್ ತಂ ಅಭಾವತ್ವಾಭಾವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಜಾತಿತ್ವಾದಿ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ಅಭಾವ ವೃತ್ತಿತ್ವ ಸ್ವಾದ

೨ (= ಯದ್ಯಪಿ ಪ್ರಾಗುಕ್ತ ಯೋಗ್ಯಾನುಪಲಂಭಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಸ್ಯ ಯೋಗ್ಯಪ್ರತಿಯೋಗಿಕತ್ವಸ್ಯ ಅಭಾವತ್ವಾಭಾವೇ ವಿರಹೇಣ ಕೇವಲ ಪ್ರತಿಯೋ [illegible]
೧ (= ನೈವ ಅಭಾವತ್ವಾಭಾವಾ ದೃಷ್ಟೋಪಪತ್ತ್ಯಾ ತದಸುಕೂಲಯೋಗ್ಯಾನುಪಲಬ್ಧ್ಯಂತರಾಪೇಕ್ಷಾ ತಥಾಪಿ ಗುರುತ್ವಾದ್ ವೃತ್ತಿಂ ಪ್ರಿಯಾ ಭಾವ [illegible]

(left margin) ಭಾವ [illegible] ಮತ್ರ ತು ಸ್ಯತಂ ಜಾತ+
(left margin) ೨ ಸ್ವತದವಚ್ಛೇದಕತ್ವ

(right margin) [illegible] ಯಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ [illegible] ಶ್ರಾ
(right margin) ೧ [illegible] ಶಾಂತಂ [illegible]

ಮುವ್ಯಾಪ್ಯದಿ
೯೬

ಲಂಭಾವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತ್ಯಾಗೋಚಿಶಾಖಿನ್ನಂ ಭೇದ್ಯಾಭಾವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಏವಂ ಶಾಖಾತ್ವಸ್ಯ ನ್ನಂ ಭೇದವೃತ್ತಿತ್ವವಿಶಾಲವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಯೋಃ ಫಲಂ
ಭೇ ವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತ್ಯವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತ್ಯಭೇದ್ಯಾ ನ್ನಂ ಭಿ ಬಿಶಾ ಖಯೋಃ ಬಿಶಾಖೀದ ನ್ನಂ ಭಿ ಚ್ಛೇದಯೋಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ತಾವತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವೇ ಪ್ಯವಸಾ
ಣಾಯೋಗ್ಯವೃತ್ತಿ ಶಾಖಾಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಾತ್ರ ಅಸ್ತು ಫಲಂ ಭೇ ವಿಷ್ಣುಮಾರಿಬಿ ಕಸ್ತ್ವಂ ಯೋಗ್ಯತಾವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ತಸ್ಯ ತತ್ರಾಭಾವಾದಿತಿ ಭಾ
ವ ಇತಿ ಪಾದಯಿ ತುಂ ವಸ್ಯ ತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ತದ್ಭಾವ ಸ್ವಾಂ ಇಂದ್ರಿಯ ಸನ್ನಿಕರ್ಷ ಫಲಂ ಭಿ ವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತಿ ಸ್ಯಾಂ ಯೋಗ್ಯತಾಂ ಸುಟಿ ತ ತಾವತ್ತ್ವತ್ರ
ವಾಂ ತೇಷು ಪಮಿತಿಭಾವಃ ಜಾತಿತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ತೇಜಾಂ ವೃತ್ತಿತ್ವ ಸ್ಯ ಫಲಂ ಭೇ ವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತಿ ಚೀ ಗುರುತ್ವಾಭಾವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ
ವೃತ್ತಿಃ ಏವಂ ನ್ನಂ ಭಿ ಬಿಶಾ ಲತ್ವಾಭಾವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವ ತ್ರ ಬಿಶಾಖಾ ಭಾವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪತ್ತಿರ ತಥಾ ಜಾ ಗುರುತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಮಿತಿ ಅವಿಪಕ್ಷ
ಬಿಶಾಖಾ ವಿಪರಿಗ್ರಹಃ ಅಯೋಗ್ಯಸ್ಯ ಬಿಶಾಖತ್ವಾವಿಜಾತೇರ ಭಾವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತಾವ್ಯಾಪ್ಯ ತಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಮಿತಿ ಸ್ಯಾತ್ ಯೋಗ್ಯ
ಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ವಿಷಯ ಅವೃತ್ತಿ ತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಯುಕ್ತ ಯೋಗ್ಯತಾಂ ಸುಟಿ ತ ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವ ಪ್ರತಿಯೋಗ್ಯ ವೃತ್ತಿ ಶೇಷ್ಯಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವ ಸ್ಯ ವಿಶಾಖಾ
ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಜಾತಿತ್ವವಿಶಿಷ್ಟ ತೇಜಾಂ ವೃತ್ತಿತ್ವ ಸ್ಯ ಫಲಂ ಭೇ ವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತಿ ಜಾತಿತ್ವ ಸ್ಯ ಗುರುತ್ವವೃತ್ತಿತ್ವ ತಾದೃಶ ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವ ಪ್ರತಿಯೋ
ಗ್ಯವೃತ್ತಿ ಶ್ಲಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಾಭಾವ ವತತ ತಿ ಕರ ನ ಯೋಗ್ಯತ್ವ ಪ್ರಸಂಜಕ ಸಂಜ ತ ಪ್ರತಿಯೋಗಿ ಸ್ತು ವ ಕರ ನ ಯೋಗ್ಯತ್ವಾ ಫಲಂ ಭೇ ಸಾ
ಭಾವ ಏವೇಂದ್ರಿಯ ಸಪ್ರಾ ವಾ ವಿಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ತುರಾ ನ್ನಂ ಕಿಂ ಪುಂಶ್ಲೋ ವ್ಯಕ್ತ್ಯಂ ಯೋಗ್ಯಸ ಫಲಂ ಭೇ ಯ ತಿ ವಾಚ್ಯಂ ತಥಾ ಸತಿ
ಪರಮಾಣ್ವಾದ ಸ ಮಹಂ ತ್ವಾಭಾವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ತ್ರಿ ರತ್ರಿ ವಾಯೋ ಮಹತ್ತ್ವ ತ ಸಂ ಸ್ವಾಭಾವ ವ್ಯತಿರೇಕ ತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಾಭಾವ ಸ್ಯ
ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಸ ಮಹತ್ತ್ವಂ ತತ್ರಿ ವಯುದಯ ತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಭಾವ ಯೋ ಮ ಮಹತ್ತ್ವ ತತ್ಸ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಾಭಾವವಾದಿ ಗ್ರಹಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ವಿಷ

೧ ಅಸು ಮಹತ್ತ್ವ ತದ್ರೂಪ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕತ್ವೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಸಂಭವಾ ೧

ತ್ವ

ಶಾಖಾತ್ಯಂತ

ಶಾಖಾ

ಭಾವಾವಚ್ಛಿ

ಸಂಪವ

೧ ⨀ ತದಸುಚೋಕ್ತೇ [illegible]

೧ ⨀ ಗುರುತ್ವಾದಿನಾಮತಂತ್ರಿಯಾಂ [illegible] ಭಾವಸ್ಯ ತ್ರುತ್ವಕ್ಷೈ [illegible] ತದುಗುರುತ್ವಾದೇ

ಯತ್ವೇ [illegible] ಕಾರಣಾತ್ವಸ್ಯ ಶಕ್ಯತ್ವಾತ್ತತ್ರೈವ ಗುರುತ್ವ [illegible] ತ್ರಿಯಾಭಾವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible] ತತದಭಿಕ
ನಾಯ್ಯತ್ವತ್ವಾದಿ ವೃತ್ತಿಯಾಂ [illegible] ಪಲಂಘ [illegible] ತತಾ [illegible] ಗಸ್ಯ
ತಾವ [illegible] ಸಂಜ್ಞಗೇ [illegible] ಪ್ರತಿಯಾ [illegible] ತ್ರಪ್ರತಿಯೋಗಿಕ ತ್ವಸತಿ [illegible]
ಕ್ಷಪ್ರತಿಯೋಗಿ [illegible] ಕತ್ವಮಿತ್ಯರ್ಥಃ॥ ಅತ್ರ [illegible] ಗುರುತ್ವ [illegible]
ಕ ನಿಯವಿಶೇಷ [illegible] ಗುರುತ್ವಾದ್ಯ [illegible] ಭಾವವಾರಣಾಯ ವಿಶೇಷ [illegible] ತ್ರಿತೀ [illegible] ನಾಯೋಗ್ಯ
ತ್ವಮಿತಿಯೋಗ್ಯ [illegible] ಕರಣಾವೃತ್ತಿತ್ವಮಿತ್ಯರ್ಥಃ॥ [illegible] ಪ್ರಪನ್ನ [illegible]
[illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಿತಿಭಾವಃ॥ ಅ [illegible] ತ್ವವತ್ಸ್ಯಪ್ರತಿಯೋ
ಗಿಕ ತ್ವಜಾತ್ಯ [illegible] ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾಕ [illegible] ತರದವೃತ್ತೇ [illegible]
[illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible] ತ್ರಿ [illegible] ಇಂದ್ರಿ
ಯ [illegible] ತ್ವಕ [illegible] ಮತ [illegible] ತ್ವಾದರಿಂದ್ರಿಯ
ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕ [illegible] ಸ್ವಾಂದ್ರಿಯ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕ [illegible]
ಯ ಸಂಯುಕ್ತ ವಿಶೇಷ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible] ತ್ರಿತಾ [illegible]
ಅತ್ರ ಯದಿ [illegible] ಇಂದ್ರಿಯ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತ್ರಿ [illegible] ಯತ್ರ [illegible]
ಇತಿ [illegible] ತತ್ರ [illegible] ಯೋಗ [illegible] ಇಂದ್ರಿಯ ಸಂಬಂಧ ವಿಶೇಷ [illegible] ಪ್ರಕಾರಕ್ಯ

ಮ ಸಂ೪

[illegible] ಜಲಪರಮಾಣ್ವಿಮಿತಿಬೋಧ್ಯಂ ⨀ ೨

[illegible]

మ వ్యాప్తి

ధూమాంతరాణి సా౧

ధూమవత్త్వాదిత్యాగ్ ధూమాంతరస్య శతావ్యాప్యే వ్యాప్తిలక్షణం యాం జ్ఞాపకత్వేన తదా [illegible] సంబంధః జ్ఞాన [illegible] వ్యాప్తిలక్షణ [illegible]

[illegible]

తత్ర ధూమ [illegible] పూర్వ [illegible]

[illegible]

ప్రకారకం స్మరణం తత్ర ధూమవత్త్వసామాన్యలక్షణ [illegible] సామాన్యలక్షణ [illegible] జ్ఞానే [illegible]

[illegible] సంబంధ [illegible] సంబంధః జ్ఞాన [illegible]

[illegible] సామాన్యలక్షణ [illegible]

[illegible] సామాన్యలక్షణ [illegible]

[illegible] వ్యాప్తిలక్షణ [illegible]

[illegible]

[illegible] తత్ర [illegible]

రవ.

ಪರಂಪರಯಾ ಪ್ರತ್ಯಾಸನ್ನಸ್ಯ ಘಟತ್ವಾದೇರೇವ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತಿತ್ವಸಂಭವಾತ್ ಕಿಂ ತ್ವಿತ್ಯಾದಿನಾ ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣ ದೋಷಾಣಾಂ ಗತಿಃ
ಹಾಂ ಪರಂ ತ್ವಿತಿ। ತದ್ಭಾವ ಘಟತ್ವಸ್ಯ ಪರಂಪರಯಾ ಸಂಬಂಧಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವ ಮಾನಾದಿದೋಷಸಂಗತಿಃ ॥ [illegible]
ಬಂಧಿ ಇತಿ। ಅಗೃಹ್ಯಮಾಣ ಸಮವಾಯೇ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾರೀಭೂತ ಘಟತ್ವಾದಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತ್ಯಾಲಂಬಿ ಜ್ಞಾನಾಪತ್ತಿರಿತಿ ಭಾವಃ।
ಕಿಂ ತ್ವಿತಿ। ಏವಂ ಚ ತ್ವನ್ಮತೇ ಕಿಂಚಿತ್ಕುತ್ರಚಿಜ್ಜ್ಞಾತ ಇತಿ। [illegible] ಸಾಮಾನ್ಯಲಕ್ಷಣ [illegible] ಲೌಕಿಕ ಸನ್ನಿಕರ್ಷಸ್ಯ
ವಿಶೇಷಣತ್ವ ವಿವಕ್ಷಣೇ ಕಾಲಾಂತರೀಯ ಸಂಯೋಗ ಸಮವಾಯ [illegible] ಪ್ರಸಂಗ ಸಾಮ್ಯಾಭಾವಾದಿತಿ [illegible]
ಷ ಏವಾತ್ರ [illegible] ತತ್ರ [illegible] ಸಮವಾಯಾದಿ [illegible] ಘಟತ್ವಂ [illegible] ತತ [illegible] ಘಟ ಏವ
ಸಮವಾಯಾದಿ [illegible] ತದುತ್ತರಮಪಿ ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible] ಜ್ಞಾನಸ್ಯ [illegible] ಘಟತ್ವಪ್ರ

ಸಾಮಾನ್ಯಸ್ಯ ಚ

[illegible] ಸತ್ತ್ವ [illegible] ಸಂಭವಾತ್ ಏವಂ ಜ್ಞಾನಾಯ ಮಾನೇ। ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತಿತ್ವಂ ಚ ತ್ರಯ್ಯ ಜ್ಞಾನ ವಿಷಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಾ
ಸತ್ಯಾವೃತ್ತಿ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಪತ್ತಿ [illegible] ಜ್ಞಾನಸ್ಯ
ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತಿತ್ವ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತ್ಯ [illegible] ಇತಿ [illegible]
ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯ [illegible] ಜ್ಞಾನ [illegible] ಸಾಮಾನ್ಯ [illegible] ಪ್ರಕಾರತಾ ಜ್ಞಾನ [illegible]
[illegible] ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನ [illegible] ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನತ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತಿ [illegible]
ತಿ [illegible] ಪ್ರಕಾರತ್ವ [illegible] ಜ್ಞಾನ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

೧ ಅಯಮಭಿಪ್ರಾಯ:

ಉಪನ್ಯಸ್ತ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ಸ್ಯ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

करकृतमपराधं क्षन्तुमर्हन्तु सन्तः ॥ सीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेतश्रीरामचन्द्राय नमः ॥
श्रीगुरुचरणारविन्दाभ्यां नमः ॥ ॥श्रीमेधादक्षिणामूर्तये नमः ॥ ॥श्रीललितादेव्यै नमः ॥ ॥

॥೧॥
॥ದಿನ॥

ಶ್ರೀ

ಶ್ರೀಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ ॥ ನಿರ್ವಿಘ್ನಮಸ್ತು ॥ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪಾದಯುಗಂ ಪ್ರಣ
ಮ್ಯ ಪಿತರಂ ಶ್ರೀಬಾಲಕೃಷ್ಣಾಭಿಧಂ ಭಾರದ್ವಾಜಕುಲಾಂಬುಧೌ ವಿಧುಮಿವ ಶ್ರೀಶಂಕರ
ಪಾದಸ್ಥಾಂಬುಜಾತ್ [illegible] ಜ್ಞಾತ್ವಾ ವೈಷ್ಣವಮತಂ ಮತ್ತೇನ ವಚಸಾ ಬದ್ಧಾಂ ತಮುದ್ರಾವಲಿ
ಗಾಢಾಢಾ [illegible] ಯತೇ ಯಥಾಮತಿ ಮಹಾದೇವಃ ಪರಿಷ್ಕುರ್ವತೇ ॥ ॥ ॥
ತತ್ರ ತಾವತ್ [illegible] ಭಾಷ್ಯ ಪರಿಪುಷ್ಟಿ ದರ್ಶನಾರ್ಥಂ ಸಂಕ್ಷೇಪತಃ ಶ್ರೀವಿಶ್ವನಾಥ ಪಾಲನೋಸನಃ
ನಿರ್ವಿಘ್ನ ಪರಿಸಮಾಪ್ತ್ಯಾದ್ಯನುಕೂಲಸ್ಯ ಇಷ್ಟದೇವತಾರೂಪ ಮಂಗಲಸ್ಯ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ
ಪ್ರಾಪ್ತತ್ವಾತ್ ಶಿಷ್ಯಶಿಕ್ಷಾಯೈ ನಿಬಂಧನಂ ಕುರ್ವನ್ ಪ್ರಾರಿಪ್ಸಿತಂ ಪ್ರತಿಜಾನೀತೇ ॥ ಮಹಾ
ಮಹಿಷ್ಠತೇ ॥ ಅತ ಇತಿ ಇದಂ ಚ ವಿಶಿಷ್ಟಂ ನಾಮ ತಸ್ಯಾಮಾಪ್ತ ಜನರಾಪ್ತತ್ವಂ ದೋಷಃ ಪ
ಸ್ತುತಸ್ತು ವಿಧಿಃ ಕಿಮಿತಿ ಚೂಡಾಮಣಿ ರತ್ನಾಂಶುಮಧ್ಯಂ ಪಾಪಾಪಸು ಕೈವಲ್ಯ

॥ಶ್ರೀ॥
॥೧॥

వరణమిత్యాకాంక్షాయాం నిరాణాం త్వాప్రతిపత్తిర్నసంభవతీతి లీలితా
దివిశేషణస్య క్త్రా వివక్షితాన్వయ బోధాభావాన్నత్రాయుంజోషః
లక్ష్యాపాగాంక్షాయాం ష్యపణ్ణత్వయావత తత్వ రాదితి తలయా
టాం దపం నత్వం తత్త్వం ద్విత్రేభ్య ఇత్యర్థః। అనేన నృత్త్వవిశిష్టత
యాస్తతి విషయత యాప్రాధ్యతాధానపం త్వివతి శూనాతి తం। నను
భూష్యణారహితేన కథం నృత్త్వం తత్రాహ। భూడాము స్పృతేతి। అభూడా
మగ్నిశ్రద్ధాడాము గ్నివత్వం పద్యమానః కృతః। భూడాము గ్నీకృతః। భూడాము
గ్నీకృతేభ్యావిధుర్యేన సత్త్వే త్యర్థః। పలయూకృతేతి। అపలయుః పల
యవత్వం పద్యమానః కృతః పలయూకృతః పలయూకృతేభ్యాసుకి

॥౧॥
॥దిన॥

శ్రీనగతకేత్యుక్తః స్వోపజ్ఞదీపికాయాం ప్రతిజ్ఞాతే। నవనమితేతి।
నిజేన స్వేన నిర్మితా రచితా యా కారికావళీ తాం అతిలఘ్వీం సం
క్షేపః శబ్దస్య సంక్షేపః యాభిస్తాః అతిసంక్షిప్తాః తాం దృష్ట్వా ముగ్ధతా
నానాంశ ప్రభృతీనాం యాః ఉక్తయః వచాంసి వచః ప్రతిపా
దితాః యుక్తయః తాభిః రహితాం విశదీకరణాని ప్రసరీకరణం
ధ్వనిః నను లీలావత్యాది ప్రాచీననిబంధనాద్భూయదేనైవ కారికావళీ
ప్రతిపాదితా కిమర్థమియం వృత్తిః వ్యాఖ్యానేన విశదనిబంధనే
నైతృతలుక్తం అతిసంక్షిప్తేతి తథా లీలావత్యాదిప్రాచీననిబంధనేషు
గ్రంథబాహుల్యేన బహుతరదుఃఖబోధప్రతిపత్తికరత్వాన్న బా

॥ప్ర॥
॥౧॥

లానాం ప్రవృత్తిరితి భావః సోపపత్తికత్వమూలకతాప్రయుక్తానాదరస్య
య్యతాన్నిరసితుమాశంకతే నను తద్గ్రంథస్థిత్యర్థం కారణేషు తుకారాదేవే
త్యర్థః ఇతి తేన సత్యస్య గ్రంథకరణేష్వాభావస్యాపి తః। స్వస్య గ్రంథ
కరణే ప్రవృత్తౌ నిమిత్తమాహ। రాజేతి రాజేత్యాదయః యూస్య
పొంతయూ వర్ణం వదన్ దధి న ఇత్యర్థః। గ్రంథకారాస్య ప్రవృత్త నను
యుక్తయోర్భినాదికం వక్తవ్యం। తస్యైవ ఇతి సంశయాత్। ఉపేక్ష్యం
యుక్తే తద్గ్రంథస్య నాదిత్యాశంకాదియుక్తయోర్భినసంబం
ధాధికారిణా మాస్యయ్యతిగతి సంక్షిప్తత్వాదేతద్గ్రంథస్యాగకలవ
దాంత్యాస్త్రితి పాదకలయోః కథం బాలవ్యుత్పత్తిశత్యాశంకాం

పదార్థ

॥౨॥
౹౭౯౫

ఏతద్గ్రంథస్య సకలప్రతిపాదకత్వదర్శనేన పరిహరన్ యత్కించిదుపదర్శయన్ ఉపజ్ఞ
బోధితపదార్థయుక్తి యత్రవస్తుని తాం తయా తత్ప్రకృష్టపదార్థాం ఇతి సంపద
నేః। ముక్తావళ్యాం సంగ్రాహం శ్రీభగవతి హావభావ నైత్యం సంవత్సరమస్మిన్ గ్ర
గ్రంథస్య స నామ నిబద్ధాతి। సత్ప్రవృత్తి ప్రవృత్తస్య తాయుక్తా ప్రతిపాదకత యా
గుణైశ్చ విగుంఫితా యుక్తా ఇతాము క్తావళీ దినాం పరిమాణాంశ వర్ణో
జ్ఞాపకాభేదాధికా జ్ఞాతి రూపం సామాన్యం విశేషః నిత్యస్య సమవాయః తై
మిళిత్వా యద్గానం తి సామాన్యవిశేష నిత్యమిళితాని యుక్తాని నిత్య
మిళితం నత్యాసంబంధః అభావప్రకాశః ప్రాగభావాదిభేదేన సైలక్షిణ్యం
తస్య లక్ష్యలక్షణా ప్రకాశకా ఏషా ముక్తిక్షేత్రం తుముక్తావళీ జ్ఞానం తా ఏవ ముక్తాః

॥౨౯౪
౫౨౫

తాసాం శేవళః పజ్జేః విష్ణోనాం రాయ గాత్ర వత్సేన వత్సః స్తుతే వి నృసత్త విశ్వేశ్వ
అపితా కుసృతి నాం పండితానాం వచనైః మదం గం తెలింపం బి శం బాహు
కాలం విత సుతాం విసార యుక్తిపత్ర కః నవ యుక్తానాం తత్రాగ తాపత్త
థం విదుషాం గం తెలుగ్ర క్రాహా గ ద్యుక్తిరి [illegible] త్రిగ త్యః యుక్త యో
యసత్త్రం గా తథా మయుక్తా వళీదాం ద్యుక్షం చ సం హేద్రవ్యాది వ దార్థ వేత్త యా
తథా హా ముక్తా వళీ గ ద్రవ్యాగా ద్యుత యా ద్రవ్య వతి ద్రవగా ధ్యేతి యావత్।
నానావిధ ద్రవ్య ఘటితాం గసి నగాత్రే గా గం ఖితా [illegible] తాం కుసృతి నాం భు
గ్రవతాం యోనిగం తి గ ఖోటి నాని భవవద్భుజ నాది రూపాని మార్గసి
తే పాం బౌరాధికాగ తాపవా న్య గభోగ నహతి: విశిష్టాః మహాత్త్రైవంల
త్త్వాదిః తాభ్యాం నత్య వసవరతం ముళ్ళితాసంబ [illegible] అభావే తే తో భా

[illegible]

॥౪౫
॥ద౯౫

నే అంధకారే సతి ప్రకాశేనాలుజ్జ్వలా అర్థప్రకాశకేతి ద్రవ్యాదిశక్తలపదార్థస్వ
తేయుక్తా ప్రసక్త మయుక్తా వక్తి తథాహి యుంగ్రంథోపి విత్యత్ర ముక్తా త్రిముక్తా
నిదిర్గంప్త్వాంగసారితం ద్రవ్యాదిపదార్థస్వప్రతిపాదకత్వ దర్శనేన విషయా
ఉక్తాః పదార్థతత్త్వావధారణం ప్రయోజనం సూచితం సంబంధశ్చ ప్రతిపా
ద్యప్రతిపాదకభావః పదార్థతత్త్వావధారణకామః అధికారీ గ్రంథారం
భనము యేనక్తౌతస్య మంగళస్య తన్నిబంధనస్య శైయుక్త్యం మార్యం స్థాపలం
ప్రదర్శయతి విఘ్నవిఘాతాయేతి ప్రారబ్ధమిష్టస్య గ్రంథస్య శేషః యు
ధ్యాప్యత్రహాతావదస్య ఉత్పత్తిముదభావ చరతయా విపదమనర్థకమితి
ప్రధానాం
ప్రతిభాతి తథాపి విశిష్టవాచకానాం పదానాం గతిప్రత్యశేషగ్రంథావచనపదసమ
వధానే శేషమాత్రపరతాయాః సకీపకైషాం తదుపాగ్రంథస్య

వళీ

॥ప్రు॥
॥౪౫

రిత్యుక్తే। కించ కాలేనావచ్ఛిన్నస్యాయోగ్యస్యం త్రైవిలోంకృత్వాన్నతి కేవలాభావాత్। మా
శు తమూనాశం ధృత్త్వవిశిష్టవేలాబోధ కేవదేదృష్టత్వాత్ భూతపదం లభా
వమాత్రపరం దృష్టత్వం న తు నిష్ఠలతావిన్నం గలాపరత్వ యుక్తం। న చ నిష్ఠ
లత్వమేవాస్తి దృష్టం। తస్య ఫలశాలిశిశూన్యత్వరూపహేతు నాం సాధనాదిత్య భిప్రే
యోత్రాహం కతేన వృత్తి వంగళస్య కాలాల్పాభావే వృతీత్ శద్వ్యభిచారరూపహే
తు మాహ। వినాపీతి నివిఘ్నపరిసమాప్తి తి విఘ్నధ్వంసప్రాగభావమాత్రేత్య
ర్థః। నవచెన్నాం చరీయ్యమంగళస్య కల్పనాత్ న వ్యభిచార ఇతి వాచ్యం బోధగా
దినాపి నాస్తికాత్మని విఘ్ననాశసంభవే తస్య ఆంతరీయ్య మంగళగండే హేన
వ్యభిచారసంశయ సంభవాత్ వ్యభిచారసంశయస్య గ్రహప్రత్యూహసంశయ
రూప తయా కారణాత్ తత్స్థైవ ప్రతిబంధకత్వం న త్వనుమితౌ తస్యా

త్రాసుకూలత్వాదిత్యభిప్రాయః। న గ్రావసంగత్యంశమాత్రఫలకత్వం న మోక్షస్యాఫలకత్వేన
తిసఫలత్వాత్ ఇతి పరిశేషానుమానేన వసంగత్యస్య సమాప్తిఫలకతాం వ్యవస్థాపయితుం
ప్రథమతో వివిచ్య సన్నిధాపయతి। సాధయతి। అవిరోధేతి విషయ
త్వావచ్ఛిన్నవిషయసంబంధ్యతి ప్రసక్తం అతశ్చ సారతి యదపి సారః। క్రియా
తద్వా విషయత్వసహితః స్మృతిశేషవి[illegible]వక్షితా విషయత్వం విధేయతయా
బోధ్యం తేన పునరేన వ్యవహారః తదుక్తం [illegible] విషయతాప్తే విధే
యతయా [illegible] విషయత్వం [illegible] నాదావధిత్వతః [illegible]
సాధనతాం [illegible] తత్త్వం న తు వేదప్రామాణ్య [illegible] త్వం తేన వ్య
[illegible] నిష్ఠతేన వ్యవహారః [illegible] విషయత్వం [illegible]
నాదావచ్ఛిన్న [illegible] తత్త్వం [illegible] సంబంధిత్వం తేన

పు

శ్యేనాదౌ ప్రవృత్త్యసంభవాత్ బలవదనిష్టాననుబంధీష్టసాధనత్వరూపస్య సాం
ధ్యాన్నాదేర్విధిసద్భిర్భావః ప్రత్యేయనుమితే తత్ర వంశచ్ఛేదఫలజ్ఞానాయోగం
విశేషతః ఫలబీజజ్ఞానాయోగాం నను కథం తర్హి సంగాన్వయాదీనాం అదృ
ష్టార్థకత్వే తృప్తిత్వస్వర్గాదినరకే తిత జ్ఞానతత్ర దృష్టాశం భవేన అదృష్టకల్ప
నేతి భావః నను తథాపి విశ్యేజి స్వామినస్వర్గవిశేష్టః కల్ప్యతామితి
తత్రాహ। యూపనిత్యాదితి శరచ్ఛంకరు నవిశిష్టపశుబవరూప్యతామితి
త్రం భాష్యాదౌ ప్రవృత్తిముకుషామనావిశయుక్తైనపం ఫలానుమానే ప్రవృ
త్తేన్యూపస్థితత్వాదిత్యర్థః కల్ప్యతే(అనుమీయతే) అనేన మంగళ(ప్ర
నమాపేహేతుత్వేఽనుమానమేవ ప్రమాణం నను శిష్టాచారానుమి
తా శ్రుతిః ఇదానీం లీనస్యాపి విశేషనిర్ణయాభావేన తన్నాలబో

దృ

॥౯౫
॥వి౯౫

దికత్వాదితి భావః। వ్యాపకత్వఘటితకారతాగ్రహప్రతిబంధకజ్ఞానవిషయ
వృత్తిత్వేన వ్యభిచారముద్ధరతి। ఇత్యర్థమితి। మంగలస్య ఫలాప్తిఫలకత్వేనైవేతి
భావః। తత్రాపి నాస్తికగ్రంథాదౌ తత్ర మంగలాభావస్థలేపి అనుమాయ్యేతి కార్యతా
ఘటకమూలాపత్తిదోషః। ప్రాప్యసందేహాపత్తిజన్యకత్వాదౌ వ్యభిచారసం
శయసంభావనాయాం ప్రతిబంధకత్వాద్వ్యభిచారనిర్ణయస్య
భావాదితి భావః। నన్వేవమపి అన్వయవ్యభిచారజ్ఞానం కారణతాగ్రహ
విరోధిత్వాత్ తత్రాశంక్య అన్వయవ్యభిచారం నిరస్యతి। యత్రేతి। య
త్ర కాదంబర్యాదౌ బలవత్తరత్వం ప్రాబల్యం నన్వేవమపి కాదంబర్యాదౌ
న విఘ్నధ్వంస ఇత్యత ఆహ। కాదంబర్యాదౌ। ప్రమాదస్యేతి ప్రచురస్య
మంగలస్యేత్యర్థః। బలవత్తరవిఘ్నవారకస్య బలవత్తరాదివిఘ్నవారకత్వేన

॥ప్ర॥
॥౯౫

తత్ర కాదంబర్యాం మంగలస్య విఘ్నధ్వంసవ్యాపకత్వం మంగలత్వేన నాశకతయా తత్ర విఘ్న
ఇతి భావః। అత్ర విఘ్నసమంపాదకమంగలస్య ... విఘ్నధ్వంసాదికమంగలాభావ
విఘ్నానాం ... సమాప్తిం తావత్ ... ఇత్యాహ ... యాం ... ॥

ప్రమతవిఘ్నసత్వాభావనిశ్చయః। ననుశాదంబరత్వాదౌ విఘ్నధ్వంసో వర్తమానానాం
తాం గకార్యేః పరసమాప్తయుతాం మంగళరూపహేతోః సత్వాదిత్యాశం
క్యాహ। విఘ్నధ్వంసస్యేతి। తథాచ ప్రాచీనవిఘ్నధ్వంసవత్తాసంబంధేన మంగ
లాభావాన్వయ మాప్తిరితి భావః। తద్ధారిత్యస్య ...దిత్యాదినాపవసంతప్తిం
తువిఘ్నధ్వంసద్వారా మంగళస్య హేతుత్వం సంభవతి। నాస్తికాదిగ్రంథ
సమాప్త్యవ్యభిచారాత్ ననుప్రాచీనవిఘ్నధ్వంసోత్పత్త్యవచ్ఛేదకతాసంబం
ధేన సమాప్తిం ప్రతి ప్రాచీనవిఘ్నధ్వంసావచ్ఛేదకతాసంబంధేన మంగళస్య హేతుత్వ
స్య ప్రతియోగివ్యధికరణ కాలికత్వమత్ర సంబంధేన సమాప్తిం ప్రతి విశే
ష్యతాసంబంధేన మంగళస్య హేతుత్వాద్వాచ్యత్వాంతరీయమంగళకల్పనే
వ్యభిచార ఇతి వాచ్యం। తథాగతిజన్మాంతరీయసమాప్తిముద్దిశ్య జన్మాంతరీయమం

॥౧౪౬॥
॥ద్వి॥

గళకరణాపత్తేః। స్వప్రతియోగిచరమవర్ణావచ్ఛేదకతాసంబంధేన సమాప్తిం ప్రతి
స్వోత్పత్త్యవచ్ఛేదకజాతీయతాసంబంధేన మంగళహేతుత్వస్యావశ్యకతయా నాస్తికస్య
కీర్త్యభిలాషస్య దురవారత్వాత్। న చ పుత్రకామాధికరణవిరోధః। న హి కామ్యకర్మణా తేన
వంధ్యాదౌ నైహికపుత్రాభావేఽప్యాముష్మికపుత్రరూపఫలస్య తత్ర సత్త్వాత్ తత్తద్విధివాక్య
స్యం। తత్ర పుత్రమాత్రకామనాశ్రవణాత్। ఇహ తు కీర్తి బాలానామపి తత్ఫలత్వాన్మంగళస్యైవ
హి కస్య సమాప్తిరేవ ఫలకత్వాత్ స్వప్రతియోగిచరమవర్ణస్యైవావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నప్రతియో
గికత్వస్వప్రవహంతరాంతరక్షణోత్పత్తికత్వోభయసంబంధేన మంగళజన్యవిఘ్నధ్వంసవి
శిష్టసమాప్తిత్వస్య మంగళకార్యతావచ్ఛేదకత్వాత్ సమ్యగభిలాష ఇతి వాచ్యం। కారణాస్య
కార్యతావచ్ఛేదకత్వానుపపత్తేః। అత ఏవ కాశీమరణాన్ముక్తిరితి శ్రుతౌ తదంతర్గతపం
చమాః। ప్రయాణకత్వోపవర్ణనం గ్రంథకృతాం సంగచ్ఛతే। అన్యథా తత్రాపి కాశీమరణ

॥ప్ర॥
॥౧౫॥

విశిష్టముక్తింప్రతికాశీమరణహేతుత్వస్యాపిదుర్జ్ఞేయత్వాత్తదంతర్భూతోపవర్ణనమసంగతం
అథ।తమేవంవిదిత్వాతిమృత్యుమేతినాన్యఃపంథావిద్యతేయనాయఇతిశ్రుత్యాతత్త్వజ్ఞా
నస్యైవముక్తిహేతుత్వంప్రతిపాదితం।తస్యకాశీమరణస్యముక్తిహేతుత్వేనసంభవతి।కా
శీమరణాజన్యముక్తౌతత్త్వజ్ఞానస్యవ్యభిచారప్రసంగాత్ అతఃకాశీమరణస్యనముక్తిజన
కత్వం అపితుతత్త్వజ్ఞానద్వారాముక్తిప్రయోజకత్వమేవేతిగ్రంథకృతాం తత్రపంచమ్యాః
ప్రయోజకత్వముపవర్ణనం। నతుకారణస్యకార్యతానవచ్ఛేదకత్వాత్తథోపవర్ణన
మితిచేత్ అగ్నికారణస్యకార్యతావచ్ఛేదకత్వం అస్తుచపూర్వోక్తరీత్యామంగళ
జన్యవిఘ్నధ్వంసవిశిష్టసమాప్తిత్వస్యకార్యతావచ్ఛేదకత్వేననాస్తికకర్తృకవ్యభిచారవా
రణం। ఏవమపిభోగాదినాల్పవిఘ్నధ్వంసపూర్వకసమాప్తేర్క్లప్తనియతపూర్వవృత్తి
తాకవిఘ్నధ్వంసేనైవమంగళస్థలేయసమాప్త్యుపపత్తేః మంగళస్యాన్యథాసిద్ధత్వం దుర్వా

॥౮॥
॥౮౯॥

రమేవ న చ వ్యాపారేణ వ్యాపారిణోऽన్యథాసిద్ధత్వమితి వాచ్యం। యత్ర వ్యాపారిణః
ప్రమాణాంతరబోధితకారణతానిర్వాహాయ వ్యాపారస్య కారణత్వం కల్ప్యతే। యథా
యాగస్య స్వర్గం ప్రతి హేతుతానిర్వాహాయాపూర్వస్య। తత్రైవ వ్యాపారేణ వ్యాపారిణో నా
న్యథాసిద్ధిః। అత ఏవ కాశీమరణస్య తత్త్వజ్ఞానముక్తౌ అన్యథాసిద్ధత్వమితి ప్రయోజ
కత్వపరతయా శ్రుతిసమర్థనం। గంగాతీరప్రశస్తేశ్చ ప్రతిబంధకాభావస్య కార్య
మాత్రే హేతుతాయాః మంగళస్య కారణతాం వినా అక్లృప్తతయా మంగళస్యాన్య
థాసిద్ధత్వం దుష్పరిహరమేవేతి విఘ్నధ్వంసస్య ద్వారత్వమిత్యేతాం ప్రాచాం మతేऽపి వి
ఘ్నధ్వంసస్య కార్యత్వావచ్ఛేదకతయా విఘ్నానివర్తకతామితి కామనయా మంగళా
చరణాన్ విఘ్నధ్వంస ఏవ ఫలమితి వదతాం చింతామణికృతాం మతమాహ। నవ్యా
స్త్వితి। విఘ్నధ్వంస ఏవేత్యేవకారేణ సమాప్తివ్యవచ్ఛేదః। ఫలం ప్రవృత్త్యుద్దేశ్యం। తేన సమా

॥శ్రీ॥
॥౮౫

ష్టిసమాప్తికశ్ఛేదనస్యాదతఆహ సమాప్తిత్వతి। బుద్ధిప్రతిబన్ధం ప్రతిభాతద్విశేషః। స్ఫూ
ర్త్యఖ్యః ప్రతిభాదిత్యాదినా విఘ్నసంసర్గాభావపరిగ్రహః। అనయైవరీత్యా కార
కస్యాపి అభావగ్రహః నివృత్తిరేవ ఫలం। వృత్తిస్తు స్వకారణాదేవేతి బోధ్యం। ఏవం మంగళ
స్య విఘ్నధ్వంసం ప్రతిజనకత్వే సతి ఉక్తవిఘ్నవిరహావతేతి విఘ్నాత్యన్తాభావవతా న
సనిష్ఠితప్రవృత్తిరేవ కథమత ఆహ। విఘ్నశంకయేతి సంశయనాశ్యం యసాధారణ
విఘ్నజ్ఞానమేవ ప్రవర్తకమితి భావః। తదాచరణాన్మంగళాచరణాత్। న చ విఘ్న
సంశయేన మంగళాచరణమేవాస్తు మతఆహ తథైవేతి। ఆరబ్ధే బారాదితి। విష
యతా సంబంధేన మంగళ ఇతి శేషః। న చ నిర్విఘ్నపురుష సుకృత మంగళస్య
అన్వయవ్యభిచారేణ విఘ్నధ్వంసం ప్రతి మంగళకారణతా బాధితా। తథాచ
బాధితార్థబోధకత్వాద్వైదసిద్ధిప్రామాణ్యమితి మాగ్రహః। కారణతాబో

ಧರ್ಮತ್ವವಂಶೇಕತುಸ್ವರಸತ್ತ್ವಂ ನಾಂನಿರಸ್ತಾತಿ ನ ಚೇತಿ ತಸ್ಯ ನಿವಿನಿಷ್ಟಾಮುಕುಪಾಂ ನ ಸಿದ್ಧಿ
ತವಂ ನ ಪ್ರಸ್ತುತ ದುಷ್ಟಾದಕಶೇತಿ ವಂಶಸ್ಯ ವಿಘ್ನದ್ವಂಸಯೋಃ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಭಾವಂ ಬೋ
ಧಕತ್ವಾರ್ಥಃ ನ ತಿ ವಿಘ್ನ ಇತಿ ತಥಾ ಚ ಲುಪ್ತದೃಷ್ಟ ತತ್ರಾ ಪ್ರತಿಯೋಗಿರೂಪ ಕಾರಣ
ಭಾವೇನ ವಿಘ್ನದ್ವಂಸರೂಪ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ದ ಯೋಃ ಪತ್ತ್ಯಾ ಕಾರಣತಾ ಯಾಲಾಭಾ
ದಿತಿ ತತ್ರ ನ ವ ಕಾರಣಾಭಾವೋ ಧರ್ಮವೇದಾ [illegible] ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತಿ ಭಾವಃ ಅತ
ಏವ ನಾಶಂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರತಿಯೋಗಿನಃ ಕಾರಣತ್ವಾಪಿ ದೇವ ತದುತ್ಪಾದಕ ವೇದಾಪ್ರಾಮಾ
ಣ್ಯಮಿತಿ ಪ್ರಯುಕ್ತಂ ತತ್ಪಾಪನಾಶಕತ್ವೇನೋ ಧರ್ಮವೇದಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿ
ತ್ಯರ್ಥಃ ನನು ಮಂಗಳಂ ನ ವಿಘ್ನದ್ವಂಸಕಾರಣಂ ವಿನಾ ಯಕ್ಷ [illegible] ತಾದಿಷು
ಸ್ವವಿಘ್ನದ್ವಂಸೇ [illegible] ಮಾರಾತ [illegible] ವಂಶ [illegible] ದರ್ಶನಾತ್
[illegible]

ಪಾಂತ್ರಸಲ್ತಾಸಂಬಂಧೇನ ವಿನಾಯಕಸ್ಯ ವಲವರಿಷ್ಟನಾಶಕತ್ವ ಮಂಗಲತ್ವಮಪೀತಿ।
ನಪ್ರಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇತಿ ಭಾವಃ। ನನು ವಿಘ್ನೇಶಸ್ಯ ಯತ್ ತಲ್ಲಾದಿನಾ ತಲ್ಲಾಪಕಸ್ಯ ವಿ
ಘ್ನನಾಶಕತ್ವ ಬೋಧನಾತ್ ತತ್ರ ಯಸ್ಯೈವ ಸ್ವಕೀಯ ವಿಘ್ನಧ್ವಂಸ ಇತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯಾತ್ ತತ್ರ
ಅತೋ ಮಂಗಲತ್ವೇಪಿ ನ ಸ್ವಪ್ರತ್ಯಾದಿ ವಿಲತ್ವಾದಿನಾ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾದಿ ವಿಘ್ನಧ್ವಂಸಃ
ತತ್ರಾಪಿ ಮಂಗಲಸ್ಯ ಸ್ವಪ್ರತಿಪಾದಕತ್ವಸ್ಯ ತತ್ರ ... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಚನಾದಿ ಕರ
ಣೀಭೂತ ಮಂಗಲಸ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಘ್ನಧ್ವಂಸ ಧ್ವಂಸ ತಾತ್ಪರ್ಯ
ಸ್ಯಾಂಚ ಯತ್ಸಂಬಂಧೇನ ಮಂಗಲ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಘ್ನಧ್ವಂಸ ಪ್ರತಿಪಾದಕಃ ಯತ
ವಿಘ್ನಧ್ವಂಸತ್ವೇನ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ಏವಂ ವಿನಾಯಕಸ್ಯ ವಪ್ರತಾದಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಘ್ನಧ್ವಂಸತ್ವಂ ವಿಹಾತೀ
ದತ್ತ ಸಂಬಂಧೇನ ವಿನಾಯಕಸ್ಯ ವಪ್ರತಾದಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಘ್ನಧ್ವಂಸತ್ವಂ ವಿಹಾತೀ
ಯತ್ ವಿಘ್ನಧ್ವಂಸತ್ವೇನ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಮಿತಿ ನಪ್ರಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇತಿ ಭಾವಃ

ತ್ರ

॥౧౦॥
॥౫౪

నను విశిష్టత్వం న విశేష్యవిశేషణసంబంధప్రతియోగిత్వం తదా నవమూర్తిత్వానుపపత్తేః
సంబంధప్రతియోగిత్వే నన్యోన్యత్వసమూర్తిసాధకవిశిష్టత్వం న సాధనతావచ్ఛేదకం
ప్రకృతే కాఽప్యనుపపత్తిర్ నను నిష్ఠతత్సంబంధవిశిష్టవిశేషణతానిరూపితవ్యాపకతా
విశిష్టత్వం న సమూర్తిసాధనతావచ్ఛేదకం సాధ్యతావచ్ఛేదకత్వాదితి। ద్రవ్యత్వాది
తి ప్రతిబంధకేతి సంబంధకాలీనసంబంధావచ్ఛిన్నవత్త్వే న తథా విశిష్టసం
బంధావచ్ఛిన్నత్వే హి తులాద్యున్నమనాభావ ఇతి భావః। అత్ర చ
తద్విశిష్టాభావత్వేన హి తులోన్నమనవిశిష్టాభావస్య ఘటత్వేన విశిష్టత్వాభావా
త్ తదా విశిష్టాభావత్వేన సమూర్తిసాధ్యత్వాదితి చేన్న। అత్ర సంకల్పం
విశిష్ట సమూర్తేః తత్ర విశిష్టత్వం సాధ్యవత్సమూర్తిదర్శనాద్ ద్రష్టవ్యమితి
శేషః। విశిష్టసాధ్యసమూర్తేర్వివేచితమిత్యర్థః। ఇత్థం చేతి। తదిత్థం తద్విశిష్టత్వం న కల్పనే

॥౫౫॥
॥౧౦॥

తస్మిన్ నసభూతమంగళప్రశ్నే నాగరాదాంటా ప్రతః పశ్యతి। యత్రమం
నటాజిత బినవరాప్తి నద్భుశ్శ్రుతే తత్రమంగళాద్విష్ఠద్భావారాచరణే।
నమూర్తి ప్రావణాదిష్టభూయసః త్రితస్యంగళానం తద్భూతప్రవిష్ట
ప్రాప్తే రక్షయాలా భవనమూర్తి విష్ణుస్యంగ యేరాదాకాశాత్మనిష్ఠయోః
శరీరం కార్యకారణాభావ ఇతి బోధ్యతే। స్వప్రతి యోగిత్వ యోగ్య
శతానాం సంబంధేన చరమగ్ర ద్యోతకానాం భవమూర్తిం ప్రతి విశేష
గాంతానాం సంబంధేన విష్టనాంగకానాం ప్రాదుర్భావ త్వేన హేతుత్వ మితి భావః తత
పస్త్ర। శ్రీషుభత్వనేనహ బిలాపస్మ్రతాంసత్త్వం ప్రసంగయతి స్వప్రత్యక్షే।
విష్ణుత్వం తాంప్రావ విశేషత్వ కార్యకారణభావ ద్విత్వం సన్నిత దాసక మం
నటస్యాత్స్వరూపతదః భవమూర్తి సాధనం గమ్య స్తత్వ రహితపురావ

॥౧౧॥
॥ది౫॥

వృత్తితయోర్వ్యాప్తేః। తథా చ తత్ర నైవ మంగళస్య తత్ర యత్ర సమాప్తి నివారణ
మంగళస్య తత్ర విఘ్నధ్వంసస్య హేతుతా సిద్ధిః ధ్వంస ప్రాగభావయోః
అత్యంతాభావేన విరోధి ద్వయోర్నాభావాత్ ధ్వంసస్య తత్ప్రత్యంతాభావ
సత్త్వాదితి భావః ననుఅనుత్పన్నాభావ భిన్నాభావత్వే నైవ లాఘవాద్ధే
తుతాస్తు అతఎవ ప్రతిబంధకసంసర్గేతి ప్రతిబంధకసత్త్వే ఫలసంబం
ధాంతరావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావస్య సత్త్వాత్ కార్యోత్పత్తివారణాయ తత్తత్సంసర్గా
వచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావత్వేనైవ హేతుత్వస్యావశ్యకత్వే న ధ్వంసస్య న హేతుతా తస్య సంసర్గా
వచ్ఛిన్నత్వమాసాభావాదితి భావః। దురితధ్వంసః దురితధ్వంసగామగ్ర్యప్రయుక్తః। స్వతస్సిద్ధ్యాకా
రణాప్రయుక్తః ఏతేన విఘ్నధ్వంసస్య తదత్యంతాభావస్య వా సమాప్తిహేతుతా విచారణీయాప్ర
క్రాంతతయా తద్ధ్వస్తాపనాప్రసక్తతానుపయోగః। ఏవం ప్రతిబంధకాభావకూటస్య హే

॥౩॥
॥౧౧॥

తుత్తైవప్రాగభావధ్వంసయోరయోగపదవస్థానాసంభవేనైకదాకార్యోత్పత్తిః ప్రాం
క్తేర్వ్యక్తేరిత్యాత తత్త్వంగతార్థం వహ్నిస్ప్రతియోగికత్వేస్వప్రతిబంధకాభావవిశేషణత్వే
ధ్వంసప్రాగభావయోరసంగ్రహాత్స్వేతి దూషణానవిరస్తా॥ ఉక్తేరిత్యాప్రతిబంధకాత్వేం
తాభావస్వేవిశేషణంర్యర్థమంత్రపి తుత్వాదితి నవస్థాయాదృష్టగం తుష్టత్వాం సూచయ
తుమాహ। మూలలిగోపితి సంసారమహీరుహ ఇతి। ప్రపత్తిత్యప్రరుషఖ్యమవస్థావర్తయి
తుం కర్మధారయమాహ ముక్తావస్థాం సంసారవపేతి బీజత్వంగమయాయికారణత్వేం
త్వన్యేశ్వరబాధితమతఆహ। నిమిత్తేతి। నను ఈశ్వరసమస్థారరూపం మగ్యాంచరణామ
యుక్తం। ఈశ్వరమానాభావాత్ నహి తత్రప్రత్యక్షం ప్రమాణం అరూపిద్రవ్యత్వేన బాహ్య
ప్రత్యక్షావిషయత్వాత్ నాపి మానసం పరాత్మనః పరిణామనసాం ప్రత్యక్షవారణాయ
అతప్రత్యక్షం ప్రతిపరాత్మవ్యావృత్తవిజాతీయమనః సంయోగస్యైవ తంత్రత్వేహేతుత్వేన
ఆవశ్యకతయా ఈశ్వరేతస్యాభావాత్ నచ ద్వావాప్తృథివీ జనయన్దేవఏక ఇత్యాదిశ్రుతి

ఘటపటః

॥౧౦౨॥

దినే

త్రేవప్రమాణం।శ్రుతీనామప్రామాణ్యశంకితత్వేనైవప్రామాణ్యాదిసంశయసందేహాచ్ఛ్రుతిప్రా
మాణ్యస్యాపిసందిగ్ధత్వాపదతేలహే।ఏతేనేతి।ప్రమాణామనుమానంసరూపం।ప్రమాణం
తథాత్వంశంకరాదికమపితిసన్తత్రకింపక్షతావచ్ఛేదకం।నతావత్క్షితిత్వం।అంకురాదే
రపిక్షితిత్వేనపృథక్తదుపాదానవైయర్థ్యాత్।కించక్షితిత్వసామానాధికరణ్యేనసాధ్య
సిద్ధేరుద్దేశ్యత్వేదృష్టాంతేఘటాదౌ।అంశతఃసిద్ధసాధనం।అవచ్ఛేదకావచ్ఛేదేనతథాత్వేప్రత
మాణేబాధః।జన్యక్షితిత్వస్యపక్షతావచ్ఛేదకత్వేపరమతేజన్యపదవ్యావృత్త్యప్రసిద్ధిః।తన్న
త్రేఅజన్యక్షితేరభావాత్।జన్యత్వస్యతథాత్వసంభవేనపక్షతావచ్ఛేదకత్వలాఘవేక్షితిత్వ
స్యపృథక్త్వాత్తేనతదపిసంభవతిపక్షతావచ్ఛేదకహేతూపాదేయత్వప్రసంగాదితిచేత్స్వరూ
పసంబంధవిశేషరూపకార్యత్వస్యైవపక్షతావచ్ఛేదకత్వాత్ప్రాగభావప్రతియోగిత్వరూపకా
ర్యత్వస్యైవహేతుత్వేనతయోరైక్యాభావాత్సాధ్యంచసగోత్రోపాదానాభిజ్ఞకర్తృజన్యత్వ
మచికీర్షాకృతిజన్యత్వం।కార్యమాత్రం।ప్రతికృతేరేవాన్వయవ్యతిరేకాభ్యాంహేతుత్వేనతత్త్వసకర్తృ
కమచికీర్షయోః।తత్రాన్యథాసిద్ధత్వేనకృతిజన్యత్వరూపసాధ్యస్యతత్రబాధాత్దృష్టాంతపక్షే

సాధారణ్యస్య వ్యాప్త్వే స్యాద్యావేన తత్కృతిత్వస్యోపాదానగోచరత్వా ద్విశేష్యస్య
పంచ్చవాదకృతిత్వాపేక్ష్యం యథా ఉపాదానగోచరకృతిత్వస్యాపాదకత్వేనా కార్యత్వ
నకత్వాన్నవచ్ఛేదకత్వాపత్తేః కింతు విశేష్యతాసంబంధావచ్ఛిన్నకృతినిష్ఠకారణ
తానిరూపితకార్యత్వం తేనాదృష్టద్వారాహవిరాదిగోచరాదృష్టాదియత్కృతి
జన్యత్వస్యాపత్తేర్నత్వేనవచ్ఛిన్నసాధనం యథా విధకార్యమాత్రే కృతిత్వేనైవ
స్వంయం వ్యతిరేకాభ్యాం జ్ఞానత్వేన ఇచ్ఛాత్వేన చ హేతుత్వం స్వకృతియంత్రే
దాంతాదృశజ్ఞానజన్యత్వ విభాజన్యత్వం కృతిజన్యత్వం వా సాధ్యమంత్ర
యత్త కృత్య జన్యత్వమేవ సాధ్యమితి తన్న కార్యమాత్రే కృతేర్హేతుత్వేన జన
కత్వే వ్యానా భావాత్ లాఘవాత్కృతిత్వేనైవ కృతేర్హేతుత్వాత్ అనేన కార్యం
విశేష్యతాసంబంధావచ్ఛిన్నకృతినిష్ఠజనకతానిరూపితత్వమవాయం సం

బంధావస్థం న జన్మతాం గ్రాహ్యాలి ప్రాగభావప్రతియోగిత్వాదిత్యపాస్తం ఫలితం
తత్రస్యాం సె పక్షతావచ్ఛేదకాక్రాంతే వశేష్విత్యాశం బంధావస్థం న జన్యత్వరూ
పసాంధ్యస్య అభావాదప్యద్గు ఇతి చేన్న తద్విశేష్యజన్యత్వస్య పద్యోగ వ్యాప్తే
స్యాపక్షతావచ్ఛేదకత్వావాపన్నమనేన సహితవధ్యనిర్దోషం పక్షే సాధ్యస్య
పెనవృత్తిజ్ఞానే ఇతి వాచ్యం న తద్విశేష్యస్య హేతావపి విశేషణాద్యావ్యత్వాత్ రీతి
క్తైవం శిక్షాప్యస్య సార్వత్రికత్వం పద్యోగ సిద్ధ్యతి జన్యత్వే మానాభావేన కాలు
మాత్రస్యక్యతి జన్యత్వే మానాభావేన ప్రవాదో వ్యాహన్యేత ఇతి చేత్ తత్రాప్యప్రా
చనాయనితయక్షిక్షత్వే నాత్ర దైం త్యా సిద్ధ్యాది జన్యత్వమాత్రం సాధ్యం నసా
ధ్యాంశేనైవ పక్షతావచ్ఛేదకం జన్యత్వరూపం సాధ్యం ఏకం హేతావపి నశ్వ
దైశిష్ట్యం సాహచర్యం ప్రయోజనాభావాత్ ఏవం చ సిద్ధ్యతి ఇతి వ్యక్తం

తిజన్యత్వస్యానిరాబాధత్వం యోగ్యతాఖ్యేవాత్రే కృతిజన్యత్వప్రవాదోఽవ్యాపాద్యత్వేప్యత నచ
కృతిజన్యత్వమాత్రస్యసాధ్యత్వే అదృష్టద్వారా హవిరాదెనోపచారాన్నదిం కృతిజన్యత్వమా
దాంయ బద్ధసాధ్యవిధివాక్యం అదృష్టద్వారకత్వేన కృతిజన్యతాం సామాన్యవిశేష తత్కృతాప
విధివత్ ఏతాదృశానుమితాలాభవజ్జ్ఞానసహకారేణ జ్ఞానే ఇష్ట కృతిపుని ర్వ్యర్థమేకత్వం
బ్యాసత ఇతినిత్యకర్త్వసిద్ధిః అదృష్టత్వజ్ఞానాదౌ కృత్వేకత్వం అనుమితాపాప
యాత్రియాతే నతావత్వం వ్యాపరూపం నుగుణ గుణానాం విశేషాణాం నవనిత్యజ్ఞానవన్నిష్ఠ
భేదప్రతియోగినితావత్ వ్యైకత్వరూపమేకత్వం తద్విషయంమాఇ ఇతివాక్యం ఏతాదృశ
ఏకత్వస్యానత్యజ్ఞానానుమితేః ప్రాగనుపస్థితత్వేన తాదృశానుమితాభానానంభవా
దితిచేత్ అత్రైవ స్వసామానాధికరణ్యసంబంధేనవ జ్ఞానాదౌ తత్త్వయంతద్వమేకత్వ
మనుమితాభానతే యద్వా వ్యాప్తి సామానాధికరణ్యత్వరూపమేకత్వం తద్విషయః

దిన
౧౧౪॥

సమవేతవిశిష్టశబ్దత్వే గౌరవం నాధికరణస్య ఆకాశేతరశబ్దానాం సత్త్వాదవ్యాపక ఇతి వాచ్యం। దు:
ఖపదవృత్తిత్వేన ద్విత్వవిశిష్టవిశేషణీయతాపన్నస్యైవ మనిఘటశబ్దత్వే గౌరవం నాధి
కరణాప్రసిద్ధిస్తత్ర సత్త్వాదవ్యాపక ఇతి వాచ్యం। ఏతన్నాత్ర [illegible] వృత్తిభిన్నత్వేనాపి విశేషణీ
యతాపాదితత్వాపాతః। తన్న। ఆకాశేతరశబ్దానద్ధయోంగకా ఆదివృత్తాద్యుపకత్వస్య భానేన వా
హేతౌ అప్రసిద్ధ్యా సిద్ధేః। వస్తుతస్తు నిరవచ్ఛిన్నాధికరణతావృత్తిత్వాభిన్నజ్ఞానకత్వమేకత్వం ఏవమేవ
ఆకాశేతరభాసితా ద్రష్టవ్యం। ఏవం చ తాదృశజ్ఞానాదిసిద్ధౌ తత్ర గుణత్వేన హే
తునా ద్రవ్యాశ్రితత్వసాధనే ద్రవ్యాంతరస్య బాధాదష్టద్రవ్యసిద్ధిరితి ద్రష్టవ్యం। అప్ర
యోజకత్వాదితి అనుకూలతర్కాభావాదితి భావః। ఇదముపలక్షణం శరీ
రాజన్యత్వే హేతౌ శరీరరూపవిశేషణాప్రసిద్ధివారకశరీరభిన్నవృత్తిభావారకత్వేన
వ్యర్థతయా తద్విశేషణాభావేన వ్యాప్తిగ్రహసంభవేన వ్యాప్యత్వాసిద్ధిరేవేతి ద్ర
ష్టవ్యం। న చ వ్యర్థవిశేషణస్య అధికస్య నిగ్రహస్థానత్వాదేవ తద్జ్ఞానస్య వ్యాప్తిజ్ఞానప్ర

తిమాం: ఘశే(త్రైవమానాభావే ఇతి వాచ్యం। తథాపి గురుధర్మస్యైవ భేదకత్వం యా
నిరూప్య[illegible]సంబంధితావచ్ఛేదకరూపవ్యాప్తత్వాభావేన వ్యాప్యత్వాసిద్ధేర్దుర్వారత్వాది
తి చే దుక్తమాంబాద్యైః। ఏకామసిద్ధింపరిహరత్రుంద్వితీయాంపత్తిరితి కర్తృత్వేన
కార్యత్వేన కార్యకారణభావ ఇతి నచ అన్వయవ్యతిరేకాభ్యాం ఘటత్వాద్యవచ్ఛి
న్నం ప్రతి కులాలాదికృతిత్వేనైవ హేతుత్వాదేతాదృశకార్యకారణభావే మానాభావ ఇ
తి వాచ్యం। ఘటత్వపటత్వాదిభేదేన అనంతకార్యకారణభావకల్పనాపేక్షయా కా
ర్యత్వావచ్ఛిన్నం ప్రతి కృతిత్వేన హేతుత్వకల్పనస్యైవ లాఘవాత్ తద్యుద్ధిరేవం యో
రితి న్యాయేన కార్యత్వకృతిత్వాభ్యాం సామాన్యకార్యకారణభావస్య[illegible]వశ్యకే
తద్వే।(సచ తాదృశ న్యాయో నిష్ప్రమాణక ఇతి వాచ్యం। కార్యత్వావచ్ఛిన్నాభా
వితత్వ:[illegible]కృత్యభావత్వేన తత్తద్వ్యాప్యయోజకత్వకల్పనే గౌరవాత్ కృతిత్వావచ్ఛిన్నా
భావత్వేన[illegible]యోజకత్వే లాఘవాదితి[illegible]మాస్తు కార్యత్వం కృతే: కార్య
తావచ్ఛేదకం తథాపి ఘటత్వావచ్ఛిన్నం ప్రతి కృతే: కారణతయా సగా(ద్యకాత్వ

దీ॰ ॥౧౫॥

ఘటాదికం పక్షీకృత్య ఘటత్వహేతునా సత్ప్రతిపక్షోత్థాపనే జీవాత్మనాం బాధా
దిత్యేశ్వరబుద్ధిరిత్యాశయః। విధాతి శ్రుతేస్తు కార్యత్వావచ్ఛిన్నం ప్రతి శ్రుతే హేతుతాపి
భావేపి ఘటాద్యవచ్ఛిన్నం ప్రతి శ్రుతే హేతుతయా ఖండఘటాద్యుత్పత్తేః పూర్వం
శ్రుతేరావశ్యకతయా [illegible] ఈశ్వరబుద్ధిరిత్యాశయః। నన్వేవం రీత్యా
ఘటాదిషు [illegible] యత్నాతిరిక్తాభ్యాం హేతుతావచ్ఛేదకా[illegible]
త్వావచ్ఛిన్నం ప్రతి విశేష్యతావిధయా హేతుతావచ్ఛేదకం [illegible] పూర్వం విశే
ష[illegible] ఈశ్వరస్య [illegible] శరీరమపి సిద్ధ్యేదితి [illegible] యత్నాతిరిక్తాభ్యాం
కార్యత్వావచ్ఛిన్నం ప్రతి క్రియాత్వేనైవ హేతుత్వాత్ తత్ర విశేష్యత్వేన హే
తుత్వే మానాభావాత్। [illegible] అస్తు విశేష్యత్వేన తత్ర
హేతుత్వం [illegible]। తదనురోధేన ఈశ్వరస్య [illegible] శరీరం [illegible]
[illegible] అతిరిక్తశరీరసిద్ధిః పరమాణూనామేవ తస్య శరీరత్వోపపత్తేరిత్యాశయః

ప్రః ॥౧॥

ఇ౹ శరీరం యత్కృతి జన్యచేష్టావద్భి: పరమాణురూపశరీరైరేవ తత్తత్రాపి
ప్రవృత్తి: పరమాణుక్రియాయాంయాం చేష్టాత్వరూపవైజాత్యాంగీకారాత్ శ
రీరస్య లక్షణం అత్రావయవిత్వనివేశాన్న పరమాణూనాం శరీరత్వాను
పపత్తి:। న చ పరమాణూనాం శరీరత్వకల్పనే గౌరవాత్ లాఘవేన తస్యైవ
రిత్వ శరీరబుద్ధిరితి వాచ్యం। తేన శరీరస్య మహత్త్వే అభ్యుపేత్య పాంచభౌతికాదే
వైశాసంభవేన పాంచభౌతికానాం తత్తద్భూతశరీరాణాం తత్తదకత్వానుపపత్తే:।
అణుత్వే చ దూరస్థస్య [illegible] తత్తదకత్వసంపత్తే: ఇత్యాదిదోషాపత్తిరితి
విత్తేన యత్ప్రయోగే క్షిత్యాదిపక్షానుమానే శరీరజన్యత్వ దోషాది: తత్ర్యా
ణాం సాధ్యవ్యాపకత్వాత్ అంకురాదౌ సాధనావ్యాపకత్వాచ్చ నరాంకు
రాదౌ సకర్తృకత్వరూపసాధ్యగందేహే సాంశోధి: సాధ్యవ్యాపకత్వే శంకోయా
సోపాధిత్వనిశ్చయ ఇతి వాచ్యం। తథాపి సందిగ్ధోపాధిత్వస్య దుర్వారత్వాత్

దిన

నచేదృశోపాధిసందేహేపి తాదృశవ్యభిచారసందేహః పక్షే తద్వ్యభిచార
సందేహ ఏవ స చ న ప్రతిబంధక ఇతి వాచ్యం। పక్షేతరత్వమయం వ్యభిచారస
ంశయస్యాపి ప్రతిబంధకత్వాత్। అత ఏవ అనుకూలతర్కవిరహే దృశ్యమానం
పక్షేతరత్వం సందిగ్ధోపాధిరిత్యభిధానం గ్రంథకృతాం సంగచ్ఛత ఇతి తన్న।
కార్యత్రిప్రసక్తత్వేన కార్యకారణభావ[illegible]రూపస్యానుకూలతర్క
స్య సత్త్వేన కార్యత్వరూపహేతోః సాధ్యవ్యాప్యత్వనిశ్చయేన సాధ్యవ్యాప్య
[illegible]వ్యాపకత్వేనోపాధేః సాధ్యవ్యాప్యపక్షేతరనిశ్చయాదితి ఏవముక్తానుమా
నేన ఈశ్వరసిద్ధౌ తదుచ్చరితత్వేన వేదస్య ప్రామాణ్యనిశ్చయాత్ వేదబోధిత
శ్వేర ప్రమాణం భవతీత్యాహ ద్వాభ్యాం భూమింతి ఇత్యాదినా ఈ
శ్వరముపాసీత యః సర్వజ్ఞః స సర్వవిత్ యస్య జ్ఞానమయం తపః స్రోకా వ ప్రే

యతేత్యాదీనాం పరిగ్రహః । కార్యత్వేతానుమానం । ఉపలక్షణం । నను
ద్వ్యణుకాదిప్రయోజకకర్మప్రయత్నజన్యం కర్మత్వాత్ । గురుత్వవతాం ప
తనాభావః పతనప్రతిబంధకప్రయత్నప్రయుక్తః ధృతిత్వాత్ । బ్రహ్మాండనాశః ప్రయ
త్నజన్యః నాశత్వాత్ ఘటాదివ్యవహారః స్వతంత్రపురుషప్రయోజ్యః వ్యవహారత్వాత్
ఆధునికకల్పితలిప్యాదివ్యవహారవత్ వేదజన్యప్రమా వక్తృయథార్థవాక్యార్థజ్ఞానజ
న్యా శాబ్దప్రమాత్వాత్ వేదః అసంసారిపురుషప్రణీతః వేదత్వాత్ వేదః పౌరుషేయః
వాక్యత్వాత్ ద్వ్యణుకపరిమాణజనకా సంఖ్యా అపేక్షాబుద్ధిజన్యా ఏకత్వాన్యసంఖ్యా
త్వాత్ ఇత్యనుమానాంతరాణ్యపి సాక్షాత్పరంపరయా ఈశ్వరసాధనానీతి బో
ధ్యాని । తదుక్తం కార్యాయోజనధృత్యాదేః పదాత్ప్రత్యయతః శ్రుతేః । వాక్యాత్సంఖ్యావి
శేషాచ్చ సాధ్యో విశ్వవిదవ్యయః ఇతి ఆయోజనం కర్మ పద్ధతి(సం)ప్రదాయ తేనైతేతి పద

పి 2 × గుణాః సంయోగః పృథక్త్వ విభాగమనావిశేష ... భావే యేన సాధర్మ్యం సంయోగ ...

వ్యవహారకాలతి సంక్షేపః। ముఖాంతిశ్శిపాణ్యవధానాయ ప్రతిజ్ఞానీతే ద్రవ్యం గుణా ఇత్యాది

విశే
నిరూప్యం తత్ ఇతి శేషః॥ సంయోగాద్యపేక్షయా శక్షణం అతిరిక్తత్వం నాస్తి భూషణామ

తం నిరాకర్తుం తదిత్యుక్తం। యథా గుణాః పృథక్త్వాదార్థాః తథాకర్మాపి త్వర్థాః। అభా

॥౧౪॥
వో అధికరణాత్మకేవేతి ప్రాభాకరమతం దూషయితుం పునస్తదిత్యుక్తం। యుక్తిస్తు

అగ్రే వక్ష్యతే। యద్యపి విభాగవాక్యే స్వమాత్రాధికరణం భావ్యవ ... తద్భిన్నత్వం సత్త్వం స

ఖాలభ్యా తథాపి సప్తగ్రహాణాం స్పష్టార్థం నవ్వన్యే పదార్థాః కంతరం నోక్తా ఇత్యతఏవ

హారిణార్థా ఇతి। తథాచ ఏతేభ్యో అన్యే పదార్థా న సం ప్రవర్తనాదప్రవృత్తిభిః అను

క్తత్వాదితి భావః। నవ్వితరేషు గ్రంథేషు షడ్భావ పదార్థా ఇతరత్ర్వ భావ ఇతి నిరూపి

తం తథైవాత్ర కుతో న నిరూపితమిత్యాశంక్యాహ ముక్తావళ్యాం సప్తమ ఇతి అత్ర స

మవాయైకార్థ సమవాయాన్యతర సంబంధేన సత్తావత్త్వం భావత్వం తదభావో అభ

ప్రత్యే

మిగ సమవాయేన సత్తా త్రిషు స్వాశ్రయ సమవేతత్వ సంబంధేన ద్వయోస్సమవాయో న స్వాశ్రయ సమవేతత్వ సంబంధేనైవ కథం సత్తా ఇత్థం

॥౧౫॥

సమవాయస్య స్వరూపేణావృత్తిత్వాత్ అనేన సంబంధేన సంతత్వ సంగంధియః॥

భావత్వమితి ప్రాప్తం అర్థాత్ప్రాప్తం తేన సప్తత్వేన పృథగుపన్యాస ఇత్యత్రాహ తేషామితి శేషః
నన్వన్యే పదార్థాః కథం న సంతి న్యాయగ్రంథేషు షోడశపదార్థనిరూపణాదిత్యాశంక్య నై
యాయికానాం మతేపి సప్తపదార్థా ఇత్యవిరుద్ధం ప్రమాణాదిషోడశపదార్థానాం సప్తపదార్థేష్వే
వాంతర్భూతత్వాదిత్యాహ ఏత ఏవేతి ఏకార్థే భాష్యసమ్మతిమాహ ప్రతిపాదితం వేదితి (వి
వమేవేతి ద్రవ్యగుణకర్మసామాన్యవిశేషసమవాయాభావాస్సప్తైవ పదార్థాః ప్రమాణాది
శపదార్థానాం తత్రైవాంతర్భావాదితి ప్రతిపాదితమిత్యర్థః కథం తత్రాంతర్భావ ఇతి వి
దిష్టం ప్రమాణానామింద్రియాదేః ద్రవ్యేష్వంతర్భావః జ్ఞానాదేః గుణే ప్రమేయం యత్ర ఆత్మశరీరేంద్రియార్థ
రూపస్య ద్రవ్యే అర్థస్య రూపరసగంధస్పర్శశబ్దస్వరూపస్య గుణే బుద్ధేః గుణే మనసో ద్రవ్యే
ప్రవృత్తేః గుణే దోషాణాం ఇచ్ఛాద్వేషమిథ్యాజ్ఞానస్వరూపాణాం రాగద్వేషమోహపద
ప్రతిపాద్యానాం గుణే ప్రేత్యభావస్య జననమితి వృత్తిత్వాత్ మరణానంతరజన్మత్వం

ప్రేత్యభావపదప్రవృత్తినిమిత్తం చరమప్రాణశరీరసంయోగధ్వంసోమరణం ౹ అదృష్టశరీ
రప్రాణసంయోగోజన్మ తథాచ మరణానంతర తాదృశసంయోగరూపప్రేత్యభావః సు
ఖదుఃఖసంవేదనస్వరూపస్య ముఖ్యఫలస్య గుణాంతరాణాం ముఖ్యసాధారణత్వమాత్రస్వరూప
గౌణఫలస్య ద్రవ్యాదిషు పీడాలక్షణస్య దుఃఖస్య గుణాంతరభావః ౹ అపవర్గస్తు అత్యంతికదుఃఖ
నివృత్తిః ౹ దుఃఖాని శరీరం షడింద్రియాణి షడ్విషయాః షడ్బుద్ధయః సుఖం దుఃఖం చ ఇత్యేక
వింశతిః దుఃఖాంతర్గతే యోంవర్గస్య ... తాపత్రయం తన్నాశ ఇతి వా
... యద్వా ... ప్రతీయతాం దుఃఖత్వం తద్వ్యాప్తి
... ప్రయోజనాభావాత్ ప్రవర్తనమవంతి ... సంయో
... ఆత్మవిశేషగుణానాం ... దుఃఖానాం ... తదేవ
... తదుపాయవిశేషత్వం ...
... వికల్పత్వం ... దుఃఖసంభవాదితి ౹ దుఃఖనివృత్తావాత్యంతికత్వం ...
... దుఃఖధ్వంసస్య ముక్తిత్వే ... తత్త్వజ్ఞానసాధ్యతా
ధికరణాదుఃఖాసమానకాలీన ... దుఃఖధ్వంసస్య ముక్తిత్వే ... తత్త్వజ్ఞాన ...

తత్ప్రతిపాదితం తత్త్వజ్ఞానేన మిథ్యాజ్ఞానజన్యవాసనానాశః వాసనానాశే చ దోషస్య వా
సనావిశిష్టరాగాదేరభావః। విశేషణాభావే విశిష్టాభావాత్ తాదృశరాగవిశిష్టదోషాభావే
చ ప్రవృత్తేః ధర్మాధర్మరూపాయాః అభావో నుత్పత్తిః। తదనుత్పాదే ప్రారబ్ధకర్మాధీనదే
హాన్యదేహసంబంధరూపజన్మాభావః భోగేన తత్త్వజ్ఞానాభ్యాం ప్రారబ్ధతద్భిన్నకర్మణి
వృత్తిః జన్మాభావే దుఃఖానుత్పాదః తథా చ స్వసమానాధికరణదుఃఖాసమానకా
లీనత్వరూపవిశేషణాంశే తత్త్వజ్ఞానస్య ప్రయోజకత్వాన్ముక్తేస్తత్త్వజ్ఞానసాధ్యత్వం తథా
చ సూత్రం దుఃఖజన్మప్రవృత్తిదోషమిథ్యాజ్ఞానానాముత్తరోత్తరాపాయే తదనంతరాభా
వాదపవర్గః ఇతి। అత్రాయమర్థః। ప్రతీతేషు జన్మాదిషు మధ్యే ఉత్తరోత్తరాణామపాయే
తదనంతరాభావాదవ్యవహితపూర్వాభావాత్। తథా చ తత్త్వజ్ఞానేన మిథ్యాజ్ఞాన
స్య నాశః। తేన దోషాణాం నాశః। తేన ప్రవృత్తేరనుత్పాదః। తేన జన్మానుత్పాదః। తేన దుః

౫౭౬౫
॥౧౮౯॥

ఖాంను త్వాదిత్యతి (ప్రాప్యోక్తే ఏవాధః పయేవ[illegible]తః ఏకవింశతిదుఃఖనాశః స్వ
ప్రకారేణ సాధ్య ఏవేతి న తత్ర తత్త్వజ్ఞానస్య ప్రయోజకత్వేతి వదంతి నవ్యాస్తు యోగ్య
విభువిశేషగుణానాం స్వోత్పత్తి (స్వోత్పత్తి)రవృత్తివిశేషగుణానాం కారణత్వాత్ (స్వోత్పత్తి
కాలోత్పన్న)సుఖాన్నైవ దుఃఖధ్వంసరూపమోక్షసంభవేన న తత్ర తత్త్వజ్ఞానాపేక్షేతి దుఃఖ
దం దుఃఖసాధనదురితపరతయా వ్యాఖ్యేయం దురితస్య చ యోగ్యవిశేషగుణత్వాభావా
న్న స్వోత్పత్తిరవృత్తిగుణానాశ్యతేతి తన్నాశరూపమోక్షే తత్త్వజ్ఞానసాధ్యత్వమేవేత్యాహుః (త
థా చ తాదృశాపవర్గస్యాభావే సంశయస్య గుణానాం సాధ్యతయా జిజ్ఞాసావిషయరూపస్య ప్ర
యోజనస్య యథాయథం ద్రవ్యాదిషు సాధ్యసాధకభావ యవ [illegible] విషయరూ
పస్య ప్రదర్శితం తస్య యథాయథం ద్రవ్యాదిషు తత్త్వజ్ఞానసిద్ధ్యర్థరూపసిద్ధాంతస్య ద్రవ్యా
దిషు శబ్దస్వరూపప్రతిజ్ఞాన్యతమరూపాణాం అవయవానాం గుణత్వాత్ వ్యాప్యరూపేణా
వ్యాపకరూపస్య కస్య గుణత్వేఽపి [illegible] కథారూపవాదస్య గుణా విజిగీషుకథా

౧.౧౦ [illegible]

౫౪౫
౧౮

రూపస్య జల్పస్య గుణాః స్వపక్షస్థాపనాహీనకథారూపవితండాయాః గుణా అను
మితితత్కరణాన్యతరప్రతిబంధకజ్ఞానవిషయరూపాణాం హేత్వాభాసానాం యథా
యథం ద్రవ్యాదిష్వభిప్రాయాంతరేణ ప్రయుక్తస్యార్థాంతరం పరికల్ప్య దూషణా
భిధానరూపస్య ఛలస్య గుణా అసదుత్తరరూపజాతేః గుణాః పరాజయహేతుస్వ
రూపనిగ్రహస్థానానాం యథాయథం ద్రవ్యాదిష్వంతర్భావః నిగ్రహస్థానాని ప్ర
తిజ్ఞాహానిః ప్రతిజ్ఞాంతరం ప్రతిజ్ఞావిరోధః ప్రతిజ్ఞాసంన్యాసః హేత్వంతరం అ
ర్థాంతరం నిరర్థకం అవిజ్ఞాతార్థకం అపార్థకం అప్రాప్తకాలం న్యూనమధి
కం పునరుక్తమననుభాషణం అజ్ఞానమప్రతిభా విక్షేపో మతానుజ్ఞా పర్యనుయో
జ్యోపేక్షణం నిరనుయోజ్యానుయోగః అపసిద్ధాంతః హేత్వాభాసాశ్చేతి అత్ర చ
కారోఽనుక్తసముచ్చయార్థః తేన దృష్టాంతే సాధనవైకల్యాదీనాం పరిగ్రహః।

తత్ర శబ్దప్రతిజ్ఞా తస్య పక్షాదేః పరిత్యాగరూపప్రతిజ్ఞాహానేః అభావే పూర్వో
క్త [illegible] ద్విధిషద్యోః పూర్వానుక్తవిశేషణావిశిష్టత్వయోః ప్రతిజ్ఞాతార్థ
కథనరూపస్య ప్రతిజ్ఞాంతరస్య గ్రహణే (అప్యుక్తసాధ్యాదివిరుద్ధహేత్వాదికథనరూ
పప్రతిజ్ఞావిరోధస్య గ్రహణే (అప్యుక్తసాధ్యాదేః పక్షాదూషణాశక్త్యా తత్త్యాగాప
లాపరూపప్రతిజ్ఞాసంన్యాసస్య గ్రహణాపత్తేః ఉక్తమాషణే ద్విధివిషయయోః పూర్వో
క్తహేతుతావచ్ఛేదక అవిశిష్టహేతుతావచ్ఛేదకవిశిష్టకథనరూపహేత్వంతరస్య గ్ర
హణే ప్రకృతానాకాంక్షితాభిధానరూపార్థాంతరస్య గ్రహణే అవాచకపదప్రయోగరూ
పనిరర్థకస్య గ్రహణే పరిషత్ప్రతివాదిబోధానుకూలోపస్థిత్యజనకవాచకవాక్యప్ర
యోగరూపావిజ్ఞాతార్థస్య గ్రహణే అభిమతవాక్యార్థబోధానుకూలాకాంక్షారూ
న్యపదరూపస్య [illegible] పార్థకస్య గ్రహణే సమయబంధవిషయాభూతకథాక్రమవిపరీత

క్రమేణాభిధానరూపస్య అప్రాప్తకాలస్య గుణో యత్కించిదవయవవ్యత్యాసేనావ
యవాభిధానరూపస్య [illegible]స్య గుణో హీనం అధికహేత్వభిధానరూపస్యాధికస్య
గుణో పునరభిధానరూపస్య పునరుక్తస్య గుణో వాదినా త్రిరభిహితస్య పరిషదా విజ్ఞా
తార్థస్యాప్యప్రత్యుచ్చారణారూపస్య అననుభాషణస్య భావే పరిషదా విజ్ఞాతార్థస్య
వాదిభిః త్రిరభిహితస్యాపి అవిజ్ఞానరూపస్య అజ్ఞానస్య భావే తు ఉత్తరాపేం
పరోక్తం బుద్ధ్వాపి ఉత్తరస్య అప్రతిపత్తిరూపాయాః అప్రతిభాయాః అభావే
అసంభవత్కాలాంతరే కార్యవ్యాసంగముద్భావ్య కథావిచ్ఛేదరూపస్య విక్షేపస్య భా
వే స్వపక్షే దోషమభ్యుపేత్య పరపక్షే దోషాభిధానరూపమతానుజ్ఞాయాః గుణే
నిగ్రహస్థానం ప్రాప్తవతో నిగ్రహస్థానానుద్భావనరూపస్య పర్యనుయోజ్యోపేక్షణ
స్య అభావే నిగ్రహస్థానే అవసరే తన్నిగ్రహస్థానాభిధానరూపస్య నిరనుయోజ్యా

న సంయోగస్య గుణోక్తాయాం స్వీకృతే తత్సిద్ధాంతప్రస్తవనరూప స్వాపసిద్ధాంతే స్వా
భావే హి తాపభాసో నాం పూర్వోక్తలక్షణానాం ద్రవ్యాదిష్వంతర్భావ ఇతి (భాష్య
స్యార్థ ఏవమాశంక్య గంగేశోపాధ్యాయానాం సంమతిమాహ। అత ఏవేతి। మంణ్యాదిస
మవధానే సతి వహ్నినా దాహోత్పత్తివారణాయ మంణ్యాదేః కారణవిఘటకత్వరూపప్రతిబంధ
కతావాద్యాసాంచ వహ్నినిష్ఠదాహానుకూలశక్తిరూపకారణవిఘటకరూపతయైవ నివర్
తకత్వేతి మంణ్యాదేః ప్రతిబంధకతావిత్యథానుపపత్త్యా సిద్ధాయాః శక్తేః షట్పదార్థేష్వనంతర్భావాత్
త్వాదతిరిక్తమితి పదార్థాః సప్త కథితా ఇతి మూలవచనం యుక్తమిత్యభిప్రాయేణ ప్రభాకరః
శంకతే నన్వితి। అతిరిక్తేతి। క్లిప్తపదార్థాతిరిక్తేత్యర్థః। అతిరిక్తపదార్థతామేవ వ్యవస్థాప
యతి తథా హీత్యాదినా। మంణ్యాదీత్యాదిపదేన మంత్రౌషధిపరిగ్రహః। సమవహితేనేన
హి ప్రవర్తినానలవహ్నిరూపకారణాభావాదేవ న మణ్యాదేః ప్రతిబంధకత్వం। అత స్సమ
వహితేనేతి వహ్నినేతి దాహః స్ఫోటాంతరోత్పత్తిః స్ఫోటరూపపరావృత్తి వా మంణ్యా

వ్యతిరిక్తస్య ప్రతిబంధకత్వం ఖండయతి తన్నేత్యాదినేతి। మణ్యసమవధానశూన్యేనేత్య
ర్థః। నను వహ్నౌ యది దాహానుకూలా శక్తిః తదా మణ్యాదిసత్త్వేఽపి ప్రాగివ దాహః స్యా
న్నాహ. తత్రేతి। పూర్వోక్తయుక్త్యా శక్తిసిద్ధావిత్యర్థః। నాశ్యత ఇత్యస్య కల్ప్యత ఇత్య
నేనాన్వయః। తథా చ వహ్నినిష్ఠశక్తేస్తత్తద్వ్యక్తిత్వం ప్రతి మణిత్వేన నాశకత్వే స్వీకార
ణ మణ్యాదిసత్త్వదశాయాం శక్తేరభావేన న దాహ ఇతి భావః। దాహానుకూలేతి।
అత్ర దాహానుకూలత్వం కారణతావచ్ఛేదకసాధారణం తేన శక్తేః కారణతావచ్ఛేదక
త్వేపి న క్షతిః। నను మణ్యాదేర్యది శక్తినాశకత్వం తదా సత్యుత్తేజకే విశిష్య మణ్యా
దావపసారితే దాహానాపత్తిరిత్యత ఆహ। ఉత్తేజకేనేతి మణ్యాద్యపసరణేనేత్య
త్ర చకారోఽవధారణార్థః। న చ దాహం ప్రతి మణ్యభావత్వేన హేతుత్వకల్పనాన్న మ
ణ్యసమవధానకాలే దాహాపత్తిరితి వాచ్యం। మణ్యభావత్వేన రూపేణానంత్యం తత్రాహ.

॥౮౪॥
౫౭౨

తుతాంకల్పనే గౌరవాత్ । విలక్షణా శక్తిః పదత్వే నైవ స్వీకారణ్యత్వేకల్పనే నైవ యోంచిత
త్వాదిత్యభిమానాత్ । నన్వేవం శక్తిః ద్వావపి తస్యాతిరిక్తత్వేసిద్ధిరితి చేన్న తథాత్వే పదార్థత్వ
నం తద్ధర్మతత్వాత్ తథాహి న తావద్ద్రవ్యాత్మికా శక్తిః గుణవృత్తిత్వాత్ అత ఏవ న గుణాత్మికా క
ర్మాత్మికా వా నచ సామాన్యాద్యన్యతమస్వరూపా తత్ప్రత్తిమత్త్వే సతి వినాశిత్వాదితి । ఏవం అతిరి
క్తాం శక్తిం ప్రసాధ్య అధునా సాదృశ్యస్య అతిరిక్తపదార్థతాం వ్యవస్థాపయతి ఏవమిత్యాదినా అతిరిక్తే
ఇతి క్లృప్తపదార్థాతిరిక్తే ఇత్యర్థః షట్స్వాపి నం తద్ధర్మత్వే సతి అభావానం తద్ధర్మత్వాదితి
హేతుః పూరణీయః తత్ర సత్త్వం తావద్ద్వితి తద్భితి । సాదృశ్యం హేతౌ సామాన్యేపతి సా
మాన్యేతరవృత్తిత్వే సతి సామాన్యవృత్తిత్వాదిత్యర్థః । తేన సామాన్యే న వ్యభిచారః వృత్తిరిత్వే
సతీతి విశేషణానుపాదానే యత్వాదౌ వ్యభిచారః । భావత్వే చాద్రవ్యాదిషట్కాన్యతమత్వరూ
పహేతుమతి సాధ్యస్యాప్యవస్థానాద్వ్యభిచార ఇతి చేన్నధిః । యది సాదృశ్యం ద్రవ్యాదావంతర్భావే
తదా ద్రవ్యాదేః సామాన్యవృత్తిత్వేన యథాగోత్వం నిత్యం తథా అవృత్తిత్వమపి స్యాదిత్యుక్తి

॥౮౫॥
౫౭౩॥

తిరస్కారాదిత్యర్థః। అభావేఽంతర్భావమూలకం వ్యతిరేకాపత్తేనాప్తేతి। యద్యప్యతిరిక్తాభావమనం-
గీకుర్వతః ప్రాభాకరస్యమతే అభావేఽంతర్భావోఽనుంతారన్య సంభవతి। తథాపి పరమతముత్ప్రె
(ప)త్యనిరాకృతమితి భావః। సత్త్వేన భావత్వేన ప్రతీయమానత్వాత్। మణిసమవధానకాలేపి
త్రినాదాహవారణాయ ప్రాభాకరైరంగీకృతాం శక్తిం దూషయతి। మణ్యాద్యభావేతి। ప్రతి
క్తశక్తికల్పనాం పూర్వోత్తేజకశక్తినాశ్యనాశకభావకల్పనాం చ అపేక్ష్య లాఘవాద్దాహం ప్రతి
విఘ్నం ప్రతి మణ్యాద్యభావత్వేన హేతుతాకల్పనమవచితమితి భావః। దాహం ప్రతి కమణ్య
దిపద్రవవత్త్వసంగ్రహః। మణివత్త్వవత్త్వశక్తేర్ఉత్పత్తేః తథా చ మణిరూపప్రతిబంధకసత్త్వేపి దా
హాపత్తిరితి భావః। నను యదా కదాచిన్మణ్యాభావవిశిష్టవహ్నేర్దాహోత్పత్తిః కారణతావచ్ఛేదకావచ్ఛి
న్నకారణసత్త్వేప్యవశ్యం కార్యోత్పత్తినియమకత్వాత్ కిం చ మణ్యభావవిశిష్టవహ్నిత్వం వహ్నివిశిష్టమ
ణ్యభావత్వం వా కారణతావచ్ఛేదకమిత్యత్ర విశేషణవిశేష్యభావే వినిగమనావిరహేణ గురుభూతే
కార్యకారణభావద్వయాపత్తిరిత్యత ఆహ మణ్యాద్యభావాదేరితి। తథా చ ప్రతిబంధకత్వం

నైకాయోరనుకూలధర్మవిషయకత్వం బాధకజ్ఞానస్యానుమితిప్రతిబంధకత్వాభావాపత్తేః
కింతు కారణీభూతాభావప్రతియోగిత్వం। తత్వ మణ్యభావస్యాహేతుత్వే నోపపద్యతే।
న త్వతిరిక్తశక్తికల్పన ఇతి భావః। నను ప్రతిబంధకత్వస్య శక్తిత్వే కారణీభూతవహ్నిరూపా
భావప్రతియోగిని వహ్న్యభావే అతివ్యాప్తిః స్వప్రాగభావప్రతియోగిని ఘటాదౌ చేతి చేన్న। తా
దాత్మ్యవ్యతిరిక్తసంబంధావచ్ఛిన్నయా కారణతా తదాత్మ్యం యా భూతత్వాభావభిన్నాయా
అత్యంతాభావః। తత్ప్రతియోగిత్వస్య వివక్షితత్వాత్। కారణతావిశేషణోపాదానాన్న
సాపేక్షత్వం వా భావప్రత్యక్షస్య ప్రతిబంధకత్వాపత్తిర్నిరస్తా విషయస్య తాదాత్మ్యేన సంబంధేన
ప్రత్యక్షే హేతుత్వాత్ నను వహ్నిమన్యాభావయోర్ద్వయోర్హేతుతాపక్షయోరతిరిక్త
శక్తిశక్తేనాప్యేవ హేతుతాం యుక్తా లాఘవాదిత్యత ఆహ అన్యైవేతి। దాహాదికం ప్రతి
మణ్యభావాదేర్హేతుత్వకల్పనైవేత్యర్థః। సామంతప్రమణాభిసమవధానదశాయాం

(సాం తత్ర దుత్తేజకాభావానాం సంసర్గానాధికరణత్వరూపం యద్వైశిష్ట్యం తదభావ నిరూపక...

దాహే వారణీ వృత్తి భావే మణ్యభావాదేరపి హేతుత్వం స్యాదితి। ఇదమపి లక్షణాం ప్రతి
యోగిత్వం స్యాత్ యోః శక్తేనాశమన్యోన్యాభావః శక్తిమణ్యుపసర్గయోః కార్యకారణ
భావకల్పనాపి న స్యాదిత్యపి బోధ్యం। ఉత్తేజకాభావేతి తథా చ కేవలమణిరపి ప్ర
తిబంధకః కిం తు ఉత్తేజకాభావవిశిష్టమణిః తదభావశ్చ ఉత్తేజకసమవధానే
అపి తిష్ఠతీతి న వ్యభిచార ఇతి భావః। అథ మణ్యాదిస్థలే యదా హేతుత్వం ఉత్తేజకస్య
వకారణతా స్యాదితి చేన్న తస్యాననుగతత్వాత్। తదభావకూటవిశిష్టమణ్యభావస్య
ననుగతత్వాత్। అత్రేదం బోధ్యం। అభావీయవిశేషణతా సంబంధేన దాహత్వావచ్ఛిన్నం
ప్రతి ఉత్తేజకాభావవిశిష్టవిశేషణతా సంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావస్యాభావీయ
విశేషణతా సంబంధేన హేతుత్వమితి తేన సంయోగసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగి
తాకమణ్యభావస్య హేతుత్వం యుక్తిః సత్త్వాద్దాహాపత్తిః నస్యేనం మాన వేదవశక్తా ప్రవ

॥దిశ॥
॥౧౨౪॥

ణాంతథాహివహ్నిదాహానుకూలం ద్విష్ట(అతీంద్రియధర్మత్వమవారయతాహిం
నశక్తత్వాదాత్మవదితివహ్నిధ్వంసశక్తత్వమాదాయభగ్నసకపాలేస్తవహ్నినా
సుద్ధాంతరూపమాదాయబద్ధసాధనవారణాయసాధ్యాదాహానుకూలేతివహ్నిధ్వ
ంసక్రంధనసంయోగమాదాయమాద్యక్షవదాత్మసంయోగమాదాయవాత
ద్వారణాయప్రతివహ్నినిష్ఠాత్మస్పర్శవమాదాయతద్వారణాయాతీంద్రియేతి
పెన్న(విశిష్టపబాధకతకార్యత్వరహితంతస్మానుమానస్యాప్రయోజకత్వాత్(అవి
త్మవహ్నింప్రతితృణఘూత్కారసంయోగాదీనాంతృణఘూత్కారసంయోగత్వాదినా।
రూపేణకారణతాయాః వృథివ్యాంరిక్తశక్త్యసిద్ధేః(నచతృణఘూత్కారసంయో
శశాలమంథనయోర్మణితరణీశిరసాయోర్ఘాత్పసంబంధస్యతావచ్ఛేదకంవహ్నిప్ర
తిపక్షాత్మకత్రయంకల్పితామితినవృథివ్యాం(ఇతివాచ్యం(తృణత్వాద్యవచ్ఛేదకవైజాత్య

॥౧ప్ర॥
॥౫౧౪॥

త్రయాణాం కల్పనామపేక్ష్య తత్తత్సంబంధానామేకశక్తిమత్త్వేన కారణత్వకల్పనాయా
ఏవ లఘుత్వేన న్యాయ్యత్వాదిత్యాహుః తన్న తత్తత్సంబంధసాధారణైకశక్తేరేవా
భ్యుపగమాత్ నచ యోగ్యవృత్తిజాతేర్యోగ్యత్వాపత్తిరితి వాచ్యం ప్రయోజకవిశేష
శక్తిరేవ యోగ్యత్వకల్పనాత్ నచ ప్రత్యేకత్వాదినా సంశయః తస్య ప్రయోజకత్వే తద్ప్ర
స్తుతమపి త్వయా కారణత్వసంభవాత్ నచ యాదృశతమత్వఘటకభేదానాం మధ్యే విశేష
విశేష్యభావే వినిగమనావిరహేణ కారణతావచ్ఛేదకభేదాత్ కారణతాబాహుళ్య
మితి వాచ్యం కారణతావచ్ఛేదకీభూతావచ్ఛేదకానాం సమనియతానాం భేదానామైక్యేన కార
ణతావచ్ఛేదకైక్యసంభవాత్ నచ భేదానాం స్వరూపసంబంధేనావచ్ఛేదకత్వాసంభవేన త్వగా
ఘ్రాణ్యత్వాదిసంయోగవిశిష్టాదీనామర్థసంయోగభేదవిశిష్టవద్వలక్షణాదీనాం
నాం భేదసంబంధభేదావభిన్నప్రతియోగితాకభేదత్వాదినా అవచ్ఛేదకత్వం వక్తవ్యం

తావచ్ఛిన్న ...

తావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాక

సంయోగత్వావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాక

తథాచ అవచ్ఛేదకత్వావచ్ఛేదకభేదావచ్ఛేదకతాభేదః తద్భిన్నే చ కారణతాభేద ఇతి
వాచ్యం స్వరూపసంబంధరూపాయాం అతిరిక్తాయాం వా కారణతాయాః అవచ్ఛే
దకతాభేదే ప్రభేదాదిత్యన్యత్ర విస్తరః। అపరే తు తృణాదిసంబంధే కార్యేణ వా యు
క్తం యోగాదినామేక శక్తమప్రత్యేకహేతుం తామాదాయ వినిగమనావిరహాన్న
శక్తిసిద్ధిరిత్యాహుః। యదా శంకం తు సాదృశ్యమన్యదతిరిక్తః పదార్థ ఇతి తదపి న
శాకశ్రౌతి సాదృశ్యమపీతి। తద్భిన్నత్వే సతి తి ఇదం చ సాదృశ్యనిరూపక ఇతి వ్యా
ప్తివారణాయ సులభోగితా సంబంధవివక్షణే తు న దోష ఏవ। తద్గతభూయో
ధర్మవత్త్వమితి తత్ర సాధారణ్యేన విద్యమానానాం భూయసాం ప్రసిద్ధానాం తద్వత్త్వమిత్యర్థః
ననుగగనం గగనాకారం సాగరః సాగరోపమః। రామరావణయోర్యుద్ధం రామరావణ
యోరివేత్యాదావవ్యాప్తిరితి చేన్న। తద్వృత్తిధర్మమాత్రస్య వివక్షితత్వాత్। యయుగభేదః॥

వివక్షయా భేదసత్త్వాదత్ర అతఏవ యుగభేదవివక్షాయాం ఇహోపమాలంకారః । అ
న్యథా అనన్వయాలంకార ఇత్యుక్తమలంకారాబ్ధిః । సాదృశ్యప్రయుక్తధర్మవిశిష్టా
తిరూపః । యథా ఘటసదృశః పట ఇత్యాదౌ తద్బుద్ధ్యుపాధిరూపః । యథా సౌత్వేన తే
థా శక్యత్వమపీత్యాదౌ । యథా చంద్రసదృశం ముఖమిత్యాదౌ ఆహ్లాదకత్వాదీతి అతి
రిక్తకల్పనే గౌరవాదితి । నవ్యాస్తు । సాదృశ్యమప్యతిరిక్తమేవ న చాతిరిక్తత్వే పదార్థవి
భాగవ్యాఘాత ఇతి వాచ్యం । తస్య సాక్షాత్పరంపరయా వా తత్త్వజ్ఞానోపయోగిప
దార్థమాత్రనిరూపణపరత్వాత్ । ఏవమధికరణతాపి । తత్ర సంయోగాదిస్వరూ
పత్వే బదరకుండసంయోగస్య ద్విష్ఠత్వేన కుండే బదరమితివద్బదరే కుండమిత్య
పి ప్రయోగః స్యాత్ । ఏవం ప్రతియోగిత్వమపీత్యాహుః । సాదృశ్యలక్షణం లక్ష్యైకదేశా
యతి । యథైతత్ స్త్రియాం చేత్ । ఇతి సూత్రవిహితతిప్ప్రత్యయాం తత్త్వేనోక్తస్య

క్షయవాచకత్వాత్ క్షితిశబ్దస్య ప్రవృత్తౌ ఉపయోగినమర్థం వహతి। క్షితిః పృథివీతి। అప్
శబ్దప్రవృత్తిః పృథివ్యాదినా పాణినీయసూత్రే శబ్దాపరత్వాదాహ। అభిప్రాయ ఇతి ప్రతాపస్య
ఖతేజః శబ్దవాచ్యత్వప్రవృత్తౌ తేజః పదార్థం వహతి। తేజో వహ్నిరితి। వహ్న్యాదిశక్త్యర్థః। దేవ
విశేషస్వరూపమరుత్ శబ్దవాచ్యత్వప్రవృత్తౌ ఉపయోగినమాహ। మరుద్వాయురితి। వ్యోమప
దస్యావిదబ్రహ్మణ్యప్రయోగాదాహ వ్యోమ ఆకాశ ఇతి। దేహవిశిష్టార్థకం దేహశబ్దా
ద్వైహవయవానా వంశప్రతి తేరాహ। దేహాంతి। అధీశ్వరస్య దేహినాం వంధ్యా। అనంతభార
వాత్రభం ద్రవ్యత్వమితి వెన్నవృద్ధాః భూతావేశన్యాయేన। ఈశ్వరస్య శరీరమిత్యంతి సంసారి
ణాం పృథ్వ్యప్యవశా~~తస్మా~~త్స శరీరమిత్యస్య। అత ఏవ అప్యరసాదాహ। ఆత్మేతి। ప్రథిత్వేత్యశేషవా
చ్యాత్మాన ఇతి పంచైవద్రవ్యాణి। వ్యోమాదేరీశ్వరాత్మనః తభారవాచ్యస్య। అసమవేత
భూతం తభారవాదితి నవీనాః ప్రాహుః। తన్మతం నిరాకర్తుం సంఖ్యాబోధకపదప్రయోగా

నాధర్మౌ। ఏతాని నవైవేతి ద్రవ్యాణ్యస్వానవచ్ఛిన్నాశ్రయతయా భక్తిః। నను భగవత ఏవ శబ్దాశ్రయత్వం
ప్రత్యేకం చ విభూనాం చ యువినాగమనాదిశక్తత్వాత్ నచ జీవానాం తదాశ్రయత్వే శబ్దవానహమితి ప్రత్యక్షాపత్తిః
అదృష్టవదాత్మసంయోగస్యైవ కల్పనాత్ కాలదిశోస్తు ఏతన్నస్తాత్ ఘటః పూర్వస్యాం దిశి ఘట ఇత్యాద్యనుగ
తాకారప్రత్యయాత్ మనసస్తు అణుత్వేన తథాత్వే పార్థివాదిత్వప్రసంగాత్ నాదాయవినిగమనావిర
హ ఇత్యాశయః। అధికం తు ద్రవ్యత్వం భవిష్యతీత్యత ఆహ ద్రవ్యాణీతి ద్రవ్యపదం ద్రవ్యత్వజాతివిశిష్టార్థకం న
తు గుణాశ్రయత్వాదివిశిష్టార్థకం గౌరవాత్। నను ముక్తావళ్యాం కిం ప్రమాణమితి చేన్న శబ్దః ప్ర
త్యేనసు ద్రవ్యం ద్రవ్యమితి అనుగతప్రతీతేరేవ జాతిసాధకత్వం విష్ణుతేత్యతేతి అహ నహితి। తత్ర ద్రవ్య
త్వజాతౌ భూతేతి। తథా చ భూతాదిషు పామరాణాం ద్రవ్యత్వాజ్ఞానాభావేన సకలద్రవ్యసాధార
ణం ద్రవ్యత్వజాతిసిద్ధిర్న భవతీతి భావః। కార్యేతి కార్యత్వం ప్రాగభావప్రతియోగిత్వం న చ ధ్వం
సాధారణం సత్త్వేన విశేషణీయత్వాత్। అత్ర చ కార్యస్య సమవాయః ప్రత్యాసత్తిః కారణా

వృత్తితాదాత్మ్యం। యత్ర సమవాయేన కార్యం తత్ర తాదాత్మ్యేన ద్రవ్యమితి నియమాత్। న చ [illegible]ద్రవ్యస
త్వరూపకార్యతావచ్ఛిన్నం ప్రతి తాదాత్మ్యేన ద్రవ్యత్వేన కారణత్వే మానాభావః। న చ ఏవం తిలో
త్పత్తివారణాయ తథాహి తత్త్వమితి వాచ్యం। సమవాయేన ఫలం ప్రతి స్వాశ్రయసమవేతద్రవ్య
త్వసంబంధేన [illegible]లహేతుత్వే ఏవ తద్వారణాత్। కార్యత్వస్య కార్యతావచ్ఛేదకత్వే గౌరవాత్। కాలిక
సంబంధేన [illegible]టత్వాదికమాదాయ వినిగమనావిరహాచ్చేతి దిక్। సంయోగ(గు)ణ ఇతి। అత్ర చ
రూపాదిగుణానాం సకలద్రవ్యసాధారణ్యాభావేన ద్రవ్యకార్యతయా పరిత్యాగః। సకలద్రవ్యవృ
త్తిసంఖ్యాదిత్రయస్య చ। గగనాదివృత్తిసంఖ్యాత్రయస్యానిత్యత్వాత్ న చ సంయోగత్వావచ్ఛిన్నం
ప్రతి ద్రవ్యత్వేన సమవాయికారణత్వే మానాభావః। తత్తద్వ్యక్తిసమవేత తత్తాదాత్మ్యం ప్రతి
తద్వ్యక్తిత్వేన సమవాయికారణత్వస్యావశ్యకత్వే తయా న చ సంయోగత్వావచ్ఛిన్నం ప్రతి ద్ర
వ్యత్వేన గుణాదౌ తదుత్పాదాసంభవాదితి వాచ్యం। కార్యమాత్రవృత్తిజాతేః కార్యతావచ్ఛేద
కత్వనియమేన తాదృశకారణత్వస్యావశ్యకత్వాత్। విభుసంయోగాంగీకర్తృమతే

సాధారణ్యేనాపి। విభాగస్యేతి। ద్రవ్యత్వసిద్ధిః జాతిరూపద్రవ్యత్వాసిద్ధేః స్వమతే త్వేవ పాఠః
అత్ర యద్యపి గుణత్వేనాన్యథాసిద్ధిః సంభవతి। తథాపి సాక్షాత్సంబంధధర్మబోధనే సత్యే
వానుమితేః పరంపరాసంబంధధర్మవిషయకత్వమితి భావః। ఇదముపలక్షణం। ద్రవ్యవతి
ద్రవ్యాంతరానుపపత్త్యా సమవాయేన ద్రవ్యస్య ప్రతిబంధకత్వం కల్పనీయమితి ప్రతిబంధక
తావచ్ఛేదకతయా ద్రవ్యత్వసిద్ధిః। ప్రతిబధ్యతావచ్ఛేదకం చ పృథివ్యాదిచతుష్టయమాత్ర
వృత్తిభూతత్వమేవ నిత్యవ్యావృత్తత్వాత్। భూతత్వస్య ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకత్వే తు।
మనోఽతర్భావస్య తథాత్వమాదాయ వినిగమనావిరహాపత్తిః। ద్రవ్యత్వస్య ప్రతిబంధకతా
వచ్ఛేదకత్వం ధర్మిగ్రాహకమానేన సిద్ధం న చైతస్య గగనాదివృత్తిత్వమానాభావ ఇతి వా
చ్యం। భూతత్వేన తుల్యవ్యక్తికత్వాభావాత్ వినిగమనావిరహేణ గగనాదిపంచవృత్తిత్వాభ్యు
పగమాత్। న చ భూతత్వేన తుల్యవ్యక్తివృత్తిత్వే వారణాయ చ మనోవృత్తిత్వమేవ ద్రవ్య

త్వైకల్ప్యతాం। గగనాదివృత్తిత్వకల్పనే గౌరవాత్। గగనాదివృత్తిత్వకల్పనేపి ఏవంగాత్ర్త్వే
నసాంకర్యవారణాయ మనోవృత్తిత్వస్యావశ్యకత్వాదితి వాచ్యం। తథాసతి మనో
ర్తేత్యభావాత్ ద్రవ్యత్వస్య తుల్యవ్యక్తవృత్తితాపత్తేరితి। ననుచ ఏవం ద్రవ్యత్వస్య జ్ఞానత్వ
వ్యాప్యత్వయుక్తమిత్యభిప్రాయకమాహ ఘటాంశకః ఇతి నన్వితి తమః ఘటాకాశా వారిత
సోక్తమిత్యాశంక్య తమః సాధర్మ్యప్రత్యక్షప్రమాణాత్ తత్రైతి తత్రాపి ప్రత్యక్షఃప్ర
త్యక్షం ఘటప్రత్యక్షం ననుతమస్యద్రవ్యత్వప్రత్యక్షం ప్రమాణమిత్యాశంక్యాహ న
ఘటాకాశం ప్రమాణాభావాత్ తస్మాత్ తమఃప్రత్యక్షేః ఘటాకాశాద్రవ్యత్వమిత్యనేనాప్యతథా
చ తదభావాద్రవ్యంరూపవత్త్వాదిత్యనుమానేన తమసో ద్రవ్యత్వప్రమాణం ఘటాభావం ఇ
దముపలక్షణం పరత్వాపరత్వాదియుతత్వాదిత్యపి బోధ్యం। ఇదం తమఃపరం ఇదం
తద్దూరం ఇతి ప్రతీతేః ప్రత్యక్షత్వాత్ తతోఘటః కర్మవత్త్వాదితి కర్మవత్త్వం వ్యంజనా

ణసంబంధేనవివక్షితం।తేనఘటత్వవాన్ద్రవ్యత్వాత్కాలికసంబంధేనసమవేతత్వేనవ్యభిచారః।నచస్వరూ
పాపత్తిః।చలతిత్వప్రతియోగికసమవేతత్వసాధ్యకద్రవ్యత్వవద్వృత్తిభావత్వంనాశాసమవేతత్వాదినా।
సంభవతి।సంయోగాభావస్యహేతుత్వాద్యుక్తేఘటస్తత్సంయోగప్రతియోగితాకాభావవత్వాదావ్యభి
చారాభావాత్।అతఃసాధ్యత్వమవచ్ఛేదకప్రతియోగిత్వాధికరణసమవాయసంబంధా
వచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావత్వం।తేనైవవృత్తికాలికేనసంయోగసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగి
తాకాభావవత్వావ్యభిచారిత్వవ్యభిచారః।నిలయాదిత్యనుగతేనైకేనైవనిలయాదిభిః
ఘటాదిద్రవ్యత్వకభేదసిద్ధేః।స్వరూపాభావత్వస్వరూపాభావాదీనాంవాసనానుగతానాంనహేతుత
త్వాదిభావాః।ఘటాదికేవలత్వాదినాతత్ప్రకృతిద్రవ్యసంగ్రహః।తథాచనవసుద్రవ్యేషు
అంతర్భావాత్సంబంధేనపరిశేషేణాంతమనః।అధికద్రవ్యత్వమితిభావః।తదుక్తంతమఃఖలు
చలంనీలంపరాపరవిభాగవత్ప్రసిద్ధద్రవ్యవైధర్మ్యాన్నవభ్యోభేత్తుమర్హతి।నసత

॥ದಿನ೪
೧೨೯೮

ಮನಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಆಲೋಕನಿರಪೇಕ್ಷ್ಯಾ ಚಕ್ಷುರಿಂದ್ರಿಯಗ್ರಹಣಾಸಮ್ಭವಾತ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಹ್ಯಾಲೋಕಸಾಪೇಕ್ಷ
ಚಕ್ಷುರಿಂದ್ರಿಯಸ್ಯಾಪಿ ಕಾರಣತ್ವಾದಿತ್ಯತ ಆಹ ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಚೇತಿ ತಮಃಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಚೇತ್ಯರ್ಥಃ ತಮೋಭಿನ್ನ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾತ್ರೇ ವಾ ಆಲೋಕಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಸಂಯೋಗಸಂಬಂಧೇನ ಆಲೋಕಸ್ಯೈವ ಕಾರಣತ್ವಾದಿತಿ
ಭಾವಃ। ಆಲೋಕಸ್ಯ ಚಕ್ಷುರಭಾವೇನೇತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಹತ್ತ್ವೋದ್ಭೂತಾನಭಿಭೂತರೂಪವತ್ತ್ವೇ ಚ ಸ್ಯಾ
ತ್ ಆಲೋಕಾಭಾವ ಇತ್ಯರ್ಥಃ। ಅಂಧಕಾರಾಭಾವ ಏವ ತೇಜಃ ಕಿಂ ನ ಸ್ಯಾದಿತ್ಯತ ಆಹ ಭೂಯಸ್ತ್ವ
ರ್ಭಾವಾಂತರಬುದ್ಧೇರನುಪಪತ್ತೇರಿತಿ ನೀಲತ್ವಪ್ರತೀತ್ಯನುಪಪತ್ತೌ ತಮೋದ್ರವ
ಹಾನೋಪಪತ್ತೌ ನೀಲತಮಸೀತ್ಯಾಭಾವೇ ರೂಪವತ್ತ್ವೇ ರೂಪವತ್ತ್ವಪ್ರತೀತೇಃ ತಥಾತ್ವಾ
ವೇ ರೂಪವತ್ತ್ವಾಭಾವ ಇತ್ಯತ ಆಹ। ರೂಪವತ್ತ್ವೇತಿ। ರೂಪವತ್ತ್ವಪ್ರತೀತೇಃ ಭ್ರಮತ್ವೇ ಚ ಅನ್ಯ
ತ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸಮತ್ವ ನಾಂತರಮ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಕೃತೇ ಸತ್ಯಾಹ। ಸಮ ತ್ವಪ್ರತೀತಿ

॥ಶ್ರೀ॥
೧೨೯೮

నహిద్రవ్యేజాత్యాసాధికరణము(ప్రతితిరతిత్వవిాదః నను ప్రతితేః విప్రాంశిత్వం తత్రైవస్తిత్రయ
యత్రయుత్తరకాలేబాధజ్ఞానం ప్రత్యక్షేచ తమోనచలతీత్యుత్తరకాలేబాధజ్ఞానాభా
వాత్తథా ప్రతితేర్విప్రాంశిత్వం ఇత్యతేద్రవ్యాంతరమాహ తమ ఇతి అవయ
వాదిత్యాదినాయుత్పత్తిత్వం ఆవరిత్యాహ యత్నాశో విశం నీలరూపం తమ ఇతి కంద
లీకారమతం తన్న ఇహాంధకారమితిప్రతీతేః విప్రమత్వాపత్తేః తమః నీలం నతు నీలమి
తిప్రత్యయోద్భవ నను తమసః అనతిరిక్తత్వే పను వర్ణ (స్త్రా) అతిరిక్తస్యాగత్యా న ద్వవత్వాపా
త్తాతః తదవస్థ ఏవేత్యత అహ నువర్ణస్యైతి వక్ష్యతఇతి తేజో నిరూపణావసర
ఇతి శేషః సంతతఇతి రూపరసగంధస్పర్శసంఖ్యాపరిమాణపృథక్త్వసంయోగ
విభాగపరత్వాపరత్వబుద్ధిసుఖదుఃఖేచ్ఛాద్వేషప్రయత్నాశ్చ గుణాఇతివిభా

॥ದಸ೪
॥೨೦॥

ಗಣಾಸ್ತ್ರಿಸಪ್ತದಶಕಂ ತೇ ಉಕ್ತಾಃ । ಸಾತ್ರ ಸ್ವೈನಾ ಜಶಬ್ದೈನ ಸುರುತ್ತ ಪ್ರವರ್ತನ್ತೇ ಷಾಸಂಸ್ಕಾರ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ
ಶಬ್ದಾಃ ನವಾಸು ಕಾಃ ಶೇ ಚಾನವೇ । ವಿಶೇಷಯೋಗ ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ಗುಣಾ ಇತಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾಃ ।
ನನು ಚತುರ್ವಿಂಶತೌ ಕಿಂ ನಾಮ ಗುಣತ್ವಂ ನ ಚ ಜಾತಿ ವಿಶೇಷಃ (ಪ್ರ) ವಗಾಂ ಮೀ ವಾದಿ ಕ್ವ ಶಕ್ತೇ
ಷಾ ಶಕ್ತೇ ಶಿ ತೇಷು ಗುಣೇ ಷ್ವತ್ಯರ್ಥಃ ಅತ್ರೈಕ ಗುಣ ನಿರೂಪಣಾ ವಸತಿ ವಕ್ತ್ಯತ ಇತಿ ದ್ರವ್ಯ
ತ್ವ ಭಿನ್ನೇ ಗಾ ಮಾನ್ಯವತಿ ಯೋ ಕಾರಣತಾ ಗಾ ಕಿಂಚಿದ್ಧರ್ಮಾ ವಚ್ಛಿದ್ಯಾ ಕಾರಣತಾ ತ್ವಾ
ದಿತ್ವ ನ ಸಮಾನಂ ಗುಣತ್ವ ಜಾತೌ ಪ್ರಮಾಣಮಿತಿ ಭಾವಃ । ಏತತ್ತ್ವಂ ತತ್ರೈವ ಸ್ಫುಟೀ ಭವಿ
ಷ್ಯತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಇದ್ದೇತಿ ಚ । ಅನಾಕಾರ ಗತ ಪ್ರತ್ಯಯ ಇತ್ಯೈವೇತ್ಯರ್ಥಃ । ಅಧಿಕರಣ ಯಥಿ ತಿ ಕರ್ಮ
ವಿಭಾಗಚಯೋ ಪಾಧಿಭಿಃ ಪ್ರಮಾಣಾನ್ತರೈಃ ಮುಕ್ತಮನಾದಿ ವೇತಿ । ಅಕ್ಷೈವಂ ಅಕ್ಷೇ ಪಗಾ
ದಿನಾಮು ಏಗಮನಾದೇವ ಲಾಘಿ ಲಕ್ಷ್ಯೇ ಪಗಾದಿಭಿ ವಿಭಾಗೋ ಅನು ಚಿತಃ । ನ ಹ್ಯುಕ್ಷೇ

॥ಪ್ರ೪
॥೨೦೪

ಪಗಾಡಾಗಮನತ್ವಂ ನಾನುಪ್ಪಾವಿತಂ ಉ। ಧ್ವಂಸಮಧ್ಯಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಲೋಷ್ಠಾದಾ ಉ। ಧ್ವಂಸ
ಆದಿ ಅಧೋಗ ಆದಿ ಪ್ರತ್ಯಯೋ ದಿಶಾ ಚೇನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರೆ ಆಪ್ರಮಾಣೇ ನಿರ್ಣಯಂ ತು ಮತ್ಪಕ್ಷ
ತ್ವಾದಿತಿ ಕಲ್ಪಿತ್ವಾಂತ್ವಿತಿ ಲಕ್ಷಣಾಪ್ರಯೋಜನಂ ತು ಇತರ ರೂಪಿ ದಸ್ತ್ವಪ್ರ ವ್ಯವಹಾರಸ್ತ್ವಾಸಿದ್ಧಿಃ ತಥಾ
ಹಿ। ಸಾಮಾನ್ಯಮಿತರ ಭಿನ್ನೋ ದ್ರವ್ಯಾದಿ ಭಿನ್ನೋ ಇತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಹಾರ ವಿಷಯೋ ವಾ
ನಿತ್ಯತ್ವೇ ಸತಿ ಅನೇಕ ಸಮವೇತತ್ವಾತ್ ಯನ್ನೈವಂ ತನ್ನೈವಂ ಯಥಾ ದ್ರವ್ಯಮಿತಿ ಏವಂ ಲಕ್ಷ
ಣಾಂತರೇಷ್ವಪ್ಯೂಹ್ಯಂ ಅನೇಕೇತಿ ಅನೇಕತ್ವಮೇಕಭಿನ್ನತ್ವಂ ಜಲಪರಮಾಣುರೂಪಾದಾವ
ತಿವ್ಯಾಪ್ತಿವಾರಣಾಯ ವಿಶೇಷ್ಯಭಾಗಃ ಸಮವೇತತ್ವಂ ಚ ಸಮವಾಯ ಫಲಮಾಪ।
ನಿತ್ಯತ್ವೇ ಸತಿ ಅನೇಕವೃತ್ತಿತ್ವಮಿತಿ॥ ನ ಚ ನಿತ್ಯತ್ವೇ ಏವಂ ನಿತ್ಯ ಸಂಯೋಗೇ ತಿವ್ಯಾಪ್ತಿರಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ
ತಸ್ಯ ನಿರಸ್ತತ್ವಾತ್ ಮೂರ್ತಾನಾಂ ... ಚೇನ್ನ ದ್ರವನಿರೂಪಿತ ಸಂಯೋಗ ನಿತ್ಯತ್ವ ... ವಲಭೀ।

ಗಬಿಸ॥
ಗ೨೧೫

ತ್ವ—

ಮಲ್ಪ

ದಶಕೋಷ್ಠೌ ಚ ಸ್ವತ್ವನಿವೇಶೇ ಗೌರವಾತ್ ನಿತ್ಯಸಂಯೋಗಾಂಗೀಕರ್ತೃನಯೇ ಸಂಯೋಗತ್ವೈನ್ಯಾನಿ
ರೂಪವೃತ್ತಿತ್ವೈನ ಕಾರ್ಯತಾನವಚ್ಛೇದಕತ್ವಾತ್ ಯುಕ್ತ್ಯಾ ನಿತ್ಯವಿಭಾಗಬಹ್ವಾಪತ್ತೇರ್ವ್ಯಸನುಕ್ತಾಶ
ತ್ವರೂಪಜಾತಾವವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ತಸ್ಯಾ ಅನೇಕಸಮವೇತತ್ವಾಭಾವಾದಿತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ ಅಲಕ್ಷ್ಯವೃತ್ತಿತ್ವೋಕ್ತರ
ಮಾಹ ಅಶವೃತ್ತಿಮಾತ್ರೇತಿ ವೃತ್ತ್ಯನ್ತಿದರೂಪಜಾತಿಬಾಧಕಸಂಗ್ರಹಾದಿತಿ ಶೇಷಃ ಅನುಗತಧ
ಯಃ ಜಾತಿಕಲ್ಪಕಾಯಾಃ ಅಭಾವಾದಿತಿ ಭಾವಃ ವೃತ್ತ್ಯನ್ತಿದಂ ಜಾತಿಬಾಧಕತ್ವಮೆ
ವಾಸಿದ್ಧಂ ನಿಸ್ಪಿವಗಾನ್ಯತ್ವೇ ಸತಿ ವಿಶೇಷಾನ್ಯತ್ವೇ ಸತಿ ಸಮವೇತತ್ವ ಜಾತಿಲಕ್ಷಣಾತ್ ವಾದಿತ್ಯತಃ
ಸ್ವಂ ಮಹಿಮಾಹ ತಥಾ ಚೋಕ್ತಮತಿ ದ್ರವ್ಯತ್ವಗಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ ಉದಯನಾಚಾರ್ಯ್ಯ
ರಿತಿ ಶೇಷಃ ಬಹ್ವಪುವೃತ್ತ್ಯೇಕಧರ್ಮಸ್ವೈವ ಸಾಮಾನ್ಯತಯಾ ಪದಶಕ್ಯತ್ವಾಂದೇಕವೃತ್ತೇ ಜಾತಿ
ಶಬ್ದಪ್ರವೃತ್ತಿಯೋಗ್ಯಾಭಾವಃ ವೃತ್ತೇರಬ್ಧಿದಃ ಏಕವೃತ್ತಿವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಶಾಕತ್ವಾದೇಃ ಜಾತಿತ್ವೇ—

॥ಪ್ರ॥
॥೩೧॥

బాధకం తుల్యత్వం తుల్యవ్యక్తివృత్తిత్వం ఘటత్వకలశత్వాదీనాం జాతీనాం వ్యాదివస్తు
తత్తు తుల్యత్వం తుల్యవ్యక్తివృత్తిత్వం న్యూనాధమనసమనియతత్వమితి యావత్
తచ్చ ఘటత్వకలశత్వాదౌ బాధకమేవేతి ద్వయం సంకరశ్చ పరస్పరాత్యంతాభావసమానా
ధికరణయోః ధర్మయోః ఏకత్ర సమావేశః భూతత్వమూర్తత్వాదీనాం జాతిత్వే
భూతత్వం విహాయ మనసి వర్తమానస్య మూర్తత్వస్య మూర్తత్వం విహా

మూర్తత్వస్య

య గగనే వర్తమానస్య భూతత్వస్య చ పృథివ్యాదిచతుష్టయే సత్త్వాత్ తేషాం సంకరస్య
జాతిబాధకత్వే కిం మూలమితి చేత్ స్వసమానాధికరణాత్యంతాభావసమానాధి
కరణస్వప్రతియోగిసంబంధేన జాతివిశిష్టజాతిత్వావచ్ఛేదేన స్వసమానాధిక

ರಗಾತ್ವಂ ಕಾಮಿನಾವಪ್ರತಿ ಯೋನಿಕ್ಷ್ಮಾಮಿನಾವನಿಯಮನ್ನಾಂಗಪ್ರಸಂಗ ಏವೇತಿ ಕಾಧ್ಯಾಶನಿಯಮ
ಮಾನಾಭಿಮಾನಸಾಂಕರ್ಯಂ ಜಾತಿಬಾಧಕಮಿತಿ ತು ನ ವಾಚ್ಯಃ ಅನವಸ್ಥಾಮುಖಾಂ ಕೇಃ ಜಾತಿ
ಮತ್ತೈ ಯುಕ್ತವಿನಿಖಿಲಜಾತಿಷು ವೃತ್ತಿಜಾತ್ಯಾಂಗೀಕಾರೇ ತದ್ವೃತ್ತಿಜಾತ್ವೈ ನವೃತ್ತಿಜಾತ್ಯಾಂತರಮೇಕಸ್ಯ
ತ್ವೇನ ಸ್ವೀಕಾರೇ ತದ್ವ್ಯಾಪಿನಿಖಿಲಜಾತಿಷು ಏಕವೃತ್ತಿಜಾತ್ಯನಿದ್ವಾರೇ ತದ್ವೃತ್ತಿಜಾತ್ಯೈ ತದಾಶ್ರಯಜಾತಿಷು
ಮನವೃತ್ತಿಜಾತ್ಯಮೇವಂ ಅಗ್ರೇಪ್ಯೇಕೈನ ಅನವಸ್ಥಾಪತ್ತೇಃ। ರೂಪಹಾನಿಸ್ವಾವಗಾಹ್ಯತ್ವಸಮ್ಬಂಧೇನ
ಸ್ವಾಶ್ರಯಾಭಾವಃ। ವಿಶೇಷಸ್ಯ ಜಾತಿಮತ್ತ್ವೇ ಅಥವಾ ರೂಪಸ್ಯ ಸ್ವತೋ ವ್ಯಾವೃತ್ತತ್ವಹಾನಿಃ।
ತತ್ರ ಜಾತಿಸ್ವೀಕಾರೇ ತಯೋರ್ವ್ಯಾವೃತ್ತತ್ವಂ ವ್ಯಾಹನ್ಯೇತ। ಸಮವಾಯಸ್ಯ ಜಾತ್ಯಾಶ್ರಯತ್ವೇ ಸಮವಾಯ
ಪೇಕ್ಷವಸ್ತಿದಸಾಧಕತ್ವಾನಿಯಮಾತ್। ನ ಚ ಸಮವಾಯಸ್ಯ ರೂಪಾಭಾವೇ ವಿಶೇಷಾಣಾಂ ವಿರೋಧಕತ್ವಂ

గంభీరత్వాత్। వృత్తిబాహ్యాకాశే। తాదృశనియమాసంగతా శేషత్వముగత్వేకత్వాదీనాం తత్త్వ
ద్వృత్తిత్వే స్వరూపసంబంధాంతరత్వమేవ కత్తృత్వం తేన విశేషణత్వవైయర్థ్యప్రసంగాదితి
మవాయ్యాః ఉపసంబంధః ప్రతియోగిత్వానుయోగిత్వాన్యతరసంబంధేన సమవా
యాభావః। సమవాయాభావయోః స్వాత్మకత్వే ఇతి తదపేక్షయాంచేతి సత్తాపేక్ష
యా పృథక్। సత్తాజాతిశ్చ ద్రవ్యం గతే గుణాన్ నిత్యానుగతప్రతీత్యా సిద్ధేతి తత్ర న
వ్యాప్యః సన్నితి ప్రతీతివిషయో భావత్వమేవ అత ఏవ సామాన్యాదిష్వపి సదితి వ్య
వహారః। సత్త్వం తు రిక్తద్రవ్యాదిత్రితయవృత్తిసత్తాజాతిరితి తేన పరమపరం చేతి
ద్వివిధం సామాన్యం పరం సత్తైవ నైతేషాం విభాగః। సత్త్వజాత్యాదినా దేయమిత్యా

॥ ದಿನ॥
॥೨೨॥

ಷು:। ತದ್ಧ್ವಂಸಕಾರಣತಾವಚ್ಛೇದಕತಯಾ ಸತ್ತಾಜಾತಿಸಿದ್ಧಿಃ ಯತ್ರ ಪ್ರತಿಯೋ
ಗಿತಾನುಯೋಗಿತಾನ್ಯತರಸಂಬಂಧೇನ ಧ್ವಂಸೋತ್ಪತ್ತಿಃ। ತತ್ರ ತಾದಾತ್ಮ್ಯಸಂಬಂಧೇನ
ಸದಿತಿ ಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಭಾವೇ ಸ್ವಪ್ರಾಗಭಾವೇ
ವ್ಯಭಿಚಾರಃ। ನ ಸತ್ತಾವಿರಹಾದಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಪ್ರಾಗಭಾವಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾಭಿನ್ನಪ್ರತಿ
ಯೋಗಿತಾಯಾಃ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಸಂಬಂಧತ್ವಾದಿತಿ ವಸ್ತುತಸ್ತು ಸತ್ತಾವಚ್ಛಿ
ನ್ನಂ ಪ್ರತಿ ತಾದಾತ್ಮ್ಯೇನ ದ್ರವ್ಯತ್ವೇನ ಕಾರಣತಯಾ ಜನ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತಯಾ ಜಾತಿಸಿ
ದ್ಧಿಃ। ತಾದೃಶಕಾರ್ಯಕಾರಣಭಾವೇ ಮಾನಾಭಾವ ಇತಿ ತು ನ ಸ್ವಾಶ್ರಯಸಮವೇತತ್ವ+
ವಿಶಿಷ್ಟದ್ರವ್ಯತ್ವಸಂಬಂಧೇನ ಸಲಾದಿಷೇ(ಷು)ತಯೈವ ಸತ್ತಾದಾವಾಪತ್ತಿರಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ತಾದೃಶ

+ಸಂಬಂಧೇನ ಸಲೋದೇನ ಸಲೋದಾವಪಿ ಸ
ತ್ತ್ವೇನ ಸಲಾಪತ್ತಿನಿರಾಕರಣಾಯ ತಾದೃಶಕಾರ್ಯಕಾ
ರಣಭಾವಗ್ರಹೇ ದ್ರವ್ಯತ್ವೇನ ಸ್ವಾಶ್ರಯಸಮ
ವೇತತ್ವ

॥ಪ್ರ॥
॥೨೨॥

ಗಮವೇತತ್ವತ್ವವ್ಯಕ್ತ್ಯೋರ್ವಿಶೇಷಣವಿಶೇಷ್ಯಭಾವೇ ವಿನಿಗಮನಾವಿರಹೇಣ ಕಾರಣತಾವಾ
ಬಾಹುಲ್ಯಾಪತ್ತೇಃ ಕಾಲಿಕಸಮವಾಯೋಭಯಸಂಬಂಧಸ್ಯ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತಾವ
ಚ್ಛೇದಕತ್ವಾತ್ ಸತ್ತಾಯಾ ನಿತ್ಯಸಾಧಾರಣ್ಯೇಪಿ ಕ್ಷತಿವಿರಹಾದಿತ್ಯಸ್ಯ ತತ್ವವಿಸ್ತರಃ। ಸ್ವತ್ವವತಿ
ಸ್ವತ್ವೋವ್ಯಾಪಕತ್ವಂಚ ಸ್ವಾಮಿತ್ವಲಿಂಗಜನ್ಯಸ್ವವಿಶಿಷ್ಟಸ್ವಾನುಮಾನಜಾತೀಯತ್ವಮಿದಾನುಮಿತ್ವವಿ
ಷಯತ್ವಂ ತಾಜಾತ್ಯಂ ಚ ಪದಾರ್ಥವಿಭಾಜಕೋಪಾಧಿರೂಪೇಣ ತೇನ ಘಟಾದೇಸ್ತಾದಾ
ತ್ಮ್ಯೇನ ವ್ಯಾಪಕತ್ವೇಪಿ ವಿಶೇಷ್ಯತ್ವಸ್ಯ ಗುಣಾದಿಕಾಸ್ವತ್ವೇನ ಇತರಭೇದಾನುಮಿತಿವಿಷಯ
ತ್ವೇಪಿ ದ್ರವ್ಯಾದೇಃ ಪ್ರಮೇಯತ್ವಾದಿನಾ ವಿಶೇಷ್ಯತಾಶ್ರಯತ್ವೇಪಿ ನಕ್ಷತಿಃ। ನಿತ್ಯದ್ರವ್ಯವೃತ್ತಿರಿತಿ
ವಿಶೇಷಣಾಂ ಸ್ತ್ಯಾನಕಥನಂ ನಮು ಲಕ್ಷಣಾ[illegible]ಪ್ರಯೋಜನಾಭಾವಾತ್ತತ್ರ ವಿಶೇಷ

ವ್ಯಾವೃತ್ತೌ ನನ್ವೇತತ್ಪರಮಾಣುತ್ವಾದಯೋ ವ್ಯಾವೃತ್ತತಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ ತಿ ಇಂ ವಿಶೇಷೋ ಗೌರವಾಚ್ಚೇನ್ನ ಅ
ವ್ಯಾವೃತ್ತಿಧರ್ಮಸ್ಯ ವ್ಯಾವೃತ್ತತ್ವಸ್ಯಾಭಾವಾತ್ ತತ್ರಾಪಿ ವ್ಯಾವೃತ್ತತಾಂತರಾಪತ್ತ್ಯಾ ನವಸ್ಥಾ
ಸಾನಾತ್ ನನು ವಿಶೇಷೇಷ್ವಪಿ ಪ್ರಸಂಗ ಇತಿ ಚೇನ್ನ ತತ್ಪ್ರಧರ್ಮಸ್ಯ ತತ್ಸ್ವರೂಪಮಾತ್ರೇಣ ಸ್ವತೋ
ವ್ಯಾವೃತ್ತತ್ವಸ್ಯ ಸಿದ್ಧೇಃ ಏವಂ ಚ ನಿತ್ಯದ್ರವ್ಯೇಷು ವಿಶೇಷಾಃ ಸಿದ್ಧಾ ಇತ್ಯಗ್ರೇಽಸ್ತು ನ ತದ್ವಿಶೇ
ಷವಂತಃ ತಥಾ ಚ ಯಥಾ ಗುಣವಿಶೇಷಸ್ಯೈವ ತೇಷಾಂ ವ್ಯಾವೃತ್ತತ್ವಾತ್ ತಥಾ ಚ ಯತ್ರ ವಿಶೇಷವ
ತ್ತಯೋಃ ವ್ಯಾವೃತ್ತತ್ವೇನ ನವಿಶೇಷತ್ವ ಸಂಭವಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ಇತ್ಯಾಶ್ರಯಾಕಾಶಯೋರ್ನಿತ್ಯ
ಜ್ಞಾನಶಬ್ದಾಭ್ಯಾಂ ವ್ಯಾವೃತ್ತೇಸ್ಸಂಭವಾನ್ನ ತತ್ರ ವಿಶೇಷ ಇತ್ಯಾಹುಃ ನವೀನಾಸ್ತು ವಿಶೇಷ
ಅತಿರಿಕ್ತೇ ಮಾನಾಭಾವಃ। ಯತ್ರೈವ ವಿಶೇಷಾಣಾಂ ಸ್ವವೃತ್ತಿಧರ್ಮಂ ವಿನಾ ವ್ಯಾವೃತ್ತತ್ವಂ

తథా నిత్యద్రవ్యాణామపి స్యాత్ ॥ షట్పదానాం సపాలాండా ద్రవ్యేషు గుణకర్మణోః ॥
తేషు జాతేష్వసంబంధ ఇతి మూలం తత్ర ఘటకపాలవదవయవవ్యవయవావయవ ఇత్య
ర్థ్యాహ అవయవావయవినోరితి జాతేర్వ్యక్తిత్యశాతేర్గనిత్యద్రవ్యేష్వితి విశేషసంబంధః
సముచ్చీయత ఇత్యాహ సమవాయస్య లక్షణమాహ నిత్యసంబంధత్వమితి సంబంధస్యాత్ర
సంబంధిభిన్నత్వాత్ తేన నిత్యాభావస్వరూపసంబంధేనాతివ్యాప్తిః నను సమవాయ
సంబంధసత్వే కిం ప్రమాణమిత్యాశంక్యాహ తత్ప్రమాణం త్వితి గుణక్రియాదిత్యాదినా
జాతివదిత్యపః సంయోగాదితి ద్రవ్యయోరేవ సంయోగ ఇతి నియమాదితి భావః
అత్ర సమవాయసంబంధేన పటత్వావచ్ఛిన్నం ప్రతి తాదాత్మ్యసంబంధేన తంతు
త్వేన హేతుతా సార్వత్రికా అవచ్ఛేదకసంబంధవిధయా సమవాయసిద్ధిః నచాస

೧ದಿನ॥
೧೨೫॥

ಮವಾಯಸ್ಯಾನೇನ ಸ್ವರೂಪಸಂಬಂಧೇನಾವೃತ್ತಿತ್ವಾತ್ ಕಾರಣಾಭಾವಃ ಕಲ್ಪನೀಯ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ
ತಥಾ ಸತಿ ಯತ್ರ ಸಮವೇತಂ ಕಾರ್ಯಮುತ್ಪದ್ಯತೇ ತತ್ರ ಸಮವಾಯಿಕಾರಣಮಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾನಾತ್
ನ ಚ ಯತ್ಸಂಬಂಧೇನ ಕಾರ್ಯಮುತ್ಪದ್ಯತೇ ತತ್ಸಮವಾಯಿಕಾರಣಮಿತ್ಯೇವಾಸ್ತ್ವಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ।
ಕಪಾಲಸಂಯುಕ್ತಘಟಧ್ವಂಸಂ ಪ್ರತಿ ಕಪಾಲಸ್ಯ ಸಮವಾಯಿಕಾರಣತ್ವಪ್ರಸಂಗಾದಿತ್ಯವಧೇ
ಯಂ।ಇತ್ಥಂ ಗಂಧಸಂಬಂಧಘಟಪಟಯೋಃ ಸ್ವರೂಪಸಂಬಂಧ ಇತಿ ಪದಾರ್ಥಃ ಪರಸ್ಯೇತಿ ತೇ
ಷಃ। ಅಥ ಕಾರಣತ್ವಂ ವೇತಿ ಸಮವಾಯಿಗಂಧಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಣಾಂ ನೈಯಾಯಿಕಾನಾಂ ಮತೇ ಶೇಷಃ
ನನು ಸಮವಾಯಸ್ಯೈಕತ್ವೇ ರೂಪಸಮವಾಯಸ್ಯ ತತ್ರ ಲಾಘವಾದಿತಿ ಯಥಾ ಕ್ಷಿತ್ಯಾದಿಷು ನ
ತಯೋಃ ಇತ್ಯತ್ರ ಲಾಘವಾದೇಕ ಸಿದ್ಧ್ಯತಿ ತಥಾ ಸಮವಾಯೋಪಿ ಸ್ವರೂಪವತ್ತಾಬುದ್ಧಿ

॥ಶ್ರೀ॥
॥೨೫॥

ತಿರೂಪವತ್ತ್ವಾಬುದ್ಧೇಃ ಪ್ರತ್ಯೇಕಮಾತ್ಮತ್ವಪ್ರಸಂಗಾತ್ ಸ್ಪರ್ಶಃ ಸ್ಪರ್ಶಸಮವಾಯರೂಪಸಮವಾಯಯೋಶ್ಚೈಕ್ಯಾ
ದಿತಿ ಭಾವಃ ತತ್ರತ್ಯವಾಯತಾರೂಪಾಭಾವಾದಿತಿ ನಚ ರೂಪಸಮವಾಯಸತ್ತ್ವೇ ತೇನ ಸಂಬಂಧೇನ
ತತ್ರ ಕಥಂ ರೂಪಾಭಾವಃ ಸಂಬಂಧಸತ್ತ್ವೇ ತೇನ ಸಂಬಂಧೇನ ಸಂಬಂಧಿಸತ್ತ್ವಾವಶ್ಯಕತ್ವಾದಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ
ರೂಪನಿರೂಪಿತತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಸಮವಾಯಸ್ಯೈವ ರೂಪಸಂಬಂಧಿತಯಾ ವಾಯೌ ತದಭಾ
ವಾತ್ ನಚ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯಾನತಿರಿಕ್ತತಯಾ ವಿಶಿಷ್ಟಸಮವಾಯೋಪಿ ವಾಯಾವಸ್ತೀತಿ ವಾಚ್ಯಂ
ರೂಪನಿರೂಪಿತತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಸಮವಾಯನಿರೂಪಿತಾಧಿಕರಣತಾಯಾ ಏವ ರೂಪಸಂ
ಬಂಧಿತ್ವಾತ್ತಸ್ಯಾ ವಾಯಾವಭಾವಾತ್ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಗಂಧಸ್ಯ ಸಮವಾಯೋ ನಾಚಲಿ
ತ್ವಾದಿಪ್ರತೀತೇಃ ಸಮವಾಯಸ್ಯ ನಾನಾತ್ವಮಿತಿ ತು ನವ್ಯಾಃ ಸಂಬಂಧಾಂತರಮತಿರಿಕ್ತ

పదార్థ(ఇతిచేన్నః ఘటాదిత్వస్య ఘటాభావాదావిత్యాదిః ఇతివైశిష్ట్యమతిరిక్తమువర్తప్రియతే।
తదాతన్నిష్ఠమనిత్యం చేతివిశిష్ట్యతే ద్వైదూష్యాపాత తస్యేతి నసు వైశిష్ట్యస్యాతత్ర
సత్త్వే విషయతానయునదరాయాం ఘటాభావాభావాదేవన ఘటాభావబుద్ధిః అ
తత్రాప ఘటాభావస్యేతి తత్ర ఘటవతి భూతలే ఘటాభావస్యేతి ఘటాభావ
స్యేత్యర్థః అన్యథా ఘటాభావస్య నిత్యత్వేదేశాంతరేపి ఘటవత్యపి ఘటా
భావబుద్ధ్యాభావస్య ఏతత్త్వాదితి భావః వైశిష్ట్యస్యేతి వైశిష్ట్యస్యానత్యత్వాభ్యుపగమ
ఇత్యాదిః తత్ర విషయతానయనే ఘటవతి నచ ఘటవతి న ఘటాభావబుద్ధిః
ఘటవత్తాజ్ఞానస్య ప్రతిబంధకత్వానభ్యుపగమాదితి వాచ్యం ఘటవత్తాజ్ఞానవిరహాద

తాయాం ఘటాభావబుద్ధేర్జాయమానాయాః ప్రమాత్వప్రసంగాదిత్యత్రాప్యర్థాత్
సను భిద్రాంతినోపపత్తే పాక్షేన తత్త్వఘటిత్వాదరూపానుపాయస్యాగత్యాత్త్వాదరూ
పవత్త్వాద్ప్రసంగాదిత్యత ఆహ మమత్వేతి ద్వితీయే దూష్యామాహ ప్రతీత్యైత్యేతి
ననుప్రతీతిత్వ సంసర్గకాలే ఘటాభావభూతలయోః సంబంధః స్వరూపమితి
చేత్తథాపి ఘటశూన్యదశాయామివ ఘటవత్త్వదశాయామపి భూతలే
ఘటాభావబుద్ధిస్స్యాదత ఆహ ప్రత్యక్షే ఘటాభావభూతలయోస్స్వరూపసంబం
ధస్యాపి సత్త్వాదత ఆహ ఇత్థం చేతి। తత్కాలీనేతి ఘటాభావవద్భూతలమి
తి జ్ఞానకాలీనేత్యర్థః తత్తద్భూతలాదికమితి యత్రయత్ర భూతలే ఘటాభా

ತಬುದ್ಧಿತ್ವತ್ತದ್ಭೂತಲಾದಿತಂತತ್ತದಭಾವಾನಾಮಿತಿ ಯತ್ಸ್ವಾಯತ್ತಾಭಾವತ್ವಾಕ ಬುದ್ಧಿತ್ವವ್ಯತ
ತ್ತೈಕ್ಯಧರ್ಮ್ಯತ್ವಾಚ ನಸ್ವರೂಪತ್ವಂ ಸಂಬಂಧಃ ಕಿಂತು ಸ್ವಾವೃತ್ತಿಸ್ವರೂಪ ಇತಿ ನ
ಮಾತ್ರೋಕ್ತಾಪ್ರಸಂಗ ಇತಿ ಭಾವಃ ನತ್ವಾಸ್ತು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಂ ಸಂಬಂಧಾಂತರಮೇವ ಭೂ
ತಲಂ ಘಟಾಭಾವವದಿತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಾತ್ ಸ್ವರೂಪಸಂಬಂಧಾಭ್ಯುಪಗಮೇ ಚಾಭಾ
ವಾಧಿಕರಣಾತ್ಮಕತ್ವಂ ಖಂಡನೀಯಂ ತನ್ನಾತ್ರ ವಿಷಯತ್ವಜ್ಞಾನಾದಿಕಮಾದಾಯ
ವಿನಿಗಮನಾವಿರಹ ಇತ್ಯಾಶಯಃ ಪ್ರತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಸ್ಯ ನ ತ್ವಾಭಾವ ಇತಿ ಇತ್ಯಪಿ ಚೇತ್ ಪ್ರ
ವೃತ್ತ್ಯಾದಿ ನ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ಅನನುಗಮಾತ್ ಕಿಂತು ತದ್ಧರ್ಮಸಂಬಂಧ
ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾವಚ್ಛೇದಕಾ ದ್ವಿಪ್ರತಿಯೋಗಿಕಭೇದತ್ವಾದ್ದ್ವಿತ್ವಮವಚ್ಛೇದಕಂ ವಸ್ತುತಸ್ತು

ಭಾವಭಿನ್ನತ್ವಮೇವ ತದ್ಘಟಕೋದ್ಯಂ ಅತ್ರ ಕೇಚಿತ್ ಭಾವಭಿನ್ನತ್ವಸ್ಯಾಭಾವತ್ವೇ ಭಾವತ್ವರೂಪವಿಶೇಷ್ಯ
ಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯಕಾಲೇಽಪಿ ಘಟೋ ನಾಸ್ತೀತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಾನಾಪತ್ತೇಃ ಏವಮನ್ಯೋನ್ಯಾಭಾವತ್ವಸ್ಯ ಅಭಾವತ್ವಸ
ಚ ಅನ್ಯೋನ್ಯೇತರತ್ವಘಟಿತತಯಾ ಅಭಾವತ್ವಸ್ಯಾನ್ಯೋನ್ಯಾಭಾವಗರ್ಭತ್ವೇ ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಶ್ರಯಾಪತ್ತಿಃ
ಏವಮಭಾವತ್ವಸ್ಯ ಭಾವಭಿನ್ನತ್ವರೂಪತ್ವೇ ಅಭಾವೋ ನ ಭಾವ ಇತಿ ವಾಕ್ಯಾಚ್ಛಾಬ್ದ
ಬೋಧಾನುಪಪತ್ತಿಶ್ಚ ಉದ್ದೇಶ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕವಿಧೇಯಯೋರೈಕ್ಯಾದಿತಿ ತಸ್ಮಾದ
ಖಂಡೋಪಾಧಿಃ ಅನುಯೋಗಿತಾವಿಶೇಷೋ ವಾ ಅಭಾವತ್ವಮಿತಿ ವದಂತಿ ತತ್ರ ನವ್ಯಾಃ ಅ
ಭಾವತ್ವಸ್ಯ ಖಂಡೋಪಾಧಿತ್ವೇ ಪ್ರಮಾಣಾಭಾವಃ ಕಿಂತು ಅಭಾವತ್ವಂ ಸಮವಾ
ಯತ್ವಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯಾನ್ಯತರಸಂಬಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾಕತ್ವಾ
ಭಾವರೂಪಂ ತಚ್ಚ ಘಟಾದೌ ನಾಸ್ತೀತ್ಯವಪ್ರಕಾರಃ ಏವಂ ಚ ಘಟಾಭಾವಾ

ఘటాభావప్రతీతీనాం అభావాంశే అనుగతత్వముపపద్యతే న చ విషయతాయాః సవస్త్వా
సత్త్వాత్ క్వం తాభావవృత్తేః స్వరూపసంబన్ధప్రకారత్వోపగమాదవ చ అనత్వారూప
ప ప్రతియోగిజ్ఞానం వినాపి ఘటో నాస్తీతి బుద్ధ్యాపాతః అభావత్వప్రకారకప్రత్య
క్షవత్ప్రతియోగిధియో హేతుత్వాత్ అన్యథా ఇదం తమ ఇతి ప్రతీత్యాపత్తేః నచ సత్తా
భావరూపత్వాభావత్వాత్ సుపపన్నత్వప్రకారత్వే విశేష్యాంశే ధియో హేతుత్వే స్వాభి
చారణ ఇతి వాచ్యం విశేష్యాంశే దినహేతుతాయా అభిన్నత్వేన తత్ర తద్ధేతుత్వా
నుపగమాత్ ఇత్యానుకూలోధార్త్వత్వప్రాయ ఇతి ప్రాహుః నంచగో(సౌత్ర)స్తా
భావధీ ఇతి మూలతత్త్వం నంచగో(సౌత్ర)పక్షః అపరస్తు అసౌత్ర స్త్రాభావ
ఇతి ప్రతీత్యుత్పత్తౌ ఆయుక్తం నంచగో(సౌత్ర) భావత్వానంగీకారాదిత్యత్రత్యే

ప్రాగంత సంసర్గాభావేతి క్రమేణ ద్వయోరభావయోర్లక్షణమాహ సంసర్గాభావత్వమి
తి అన్యోన్యాభావే అతివ్యాప్తివారణాయ అన్యోన్యాభావభిన్నేతి ఘటోదా
వతివ్యాప్తివారణాయ అభావపదం ఏవమగ్రేపి తాదాత్మ్యేతి తాదాత్మ్య
త్వేన తాదాత్మ్యావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావత్వం వివక్షితం తేన సంయో
గావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకసంయోగత్వంతాభావే నాతివ్యాప్తిః ప్రాగ
భావస్య లక్షణమాహ వినాశ్యితి తత్త్వమితి అత్ర ధ్వంసే అతివ్యాప్తివా
౪౩ రణాయ వినాశీతి అనుత్పన్నభావత్వే తత్కింమానమిత్యత్ర ఉత్పన్న
స్య మానరూపాదభియోగసిద్ధిః ఇతి ప్రాంచః నేచః స్వజాతిలాభ యత్ర

॥దిన౫
॥౨౯॥

త్వాదివదుత్పన్నో ఘటధ్వంస ఇతి నాశోఽపి వ్యక్తిః నను ప్రాగభావః ఇదానీం ఘట
ప్రాగభావ ఇతి లౌకికానాం ప్రత్యయాభావాత్ న చ కృద్ధ్యముఖోఽవధాయికత్వ
త్వప్రాఙ్లక్షణం యోగాదీనాం తద్ధ్వంసోత్పత్తికాలే గత్వా సంసారవిరద్ధ్వమోత్ప
త్త్యుపత్తేః ప్రాగభావాంగీకారే తదభావాదేవ సమానత్వాదుత్పత్తిరితి వాచ్యం ఘటస్య
ధ్వంసోత్పత్తేః ప్రాక్ ఘటసంప్రతి జనకతయోః కృత్స్నాగమవా యుగం బంధావఖిన్న
ఘటస్య ధ్వంసోత్పత్తౌ ప్రతియోగితాంశాభావస్య విరహేణ వతదాం పక్షాణాం
భావాత్ న చ ఘటస్య ధ్వంసాభావస్య ఘటస్య ధ్వంసానోత్పత్తి కద్ధ్వం గాభావానాం ధ్యోత్పత్తి
తేషూత్పత్తిమత్త్వవిదితమనాగత్వే ... ధ్వంసాభావస్య ... ధ్వంగాభా
వానాం చ కారణతాముచిత్యా లాఘవాదేకః ప్రాగభావోఽప్యేవం కల్ప్యత ఇతి వాచ్యం

॥శ్రీ॥
॥౨౯౫॥

ప్రాగభావశబ్దస్య తత్త్వాత్ ఘటోత్పత్తికాలసందర్శత్వాదాధ ప్రతియోగికానాం ప్రాగభావానాం
వినిగమనావిరహాద్ధేతుతాయా దుర్వారత్వాత్ తథాచ ప్రాగభావరూపధర్మస్యైవ
నాగౌరవం తత్తదుపరిచ్ఛేదకత్వమిత్యాహుః తత్ర వదంతి స్థానధికరణఘటంతు ఘట
ఘటోత్పత్తి వారణాయ ప్రతిబంధకాభావత్వేన బహూనాం తదభావానాం తత్త్వం యో
గాదీనాం చ తత్తద్వ్యక్తిత్వేన హేతుత్వకల్పనాపేక్షయా ఏకప్రాగభావస్య హేతుతా
యాం లాఘవం కింతు అత్రైవ విప్రతిపత్తిః యుక్తిస్తు ఘటప్రాగభావత్వం
తుపఘటోత్పత్తిం ప్రతి నచాచరమసంయోగవ్యక్తిత్వేన తద్వ్యక్తిత్వేన హేతుత్వా
న్నాపత్తిరితి వాచ్యం తథాసతి స్థానధికరణతంతుష్వపి చరమసంయోగాభా

॥దిన॥
॥౪౦॥

వా ద్రవప్రతియోగిత్వ ప్రత్తి వారణాయ సంయోగాది ప్రతియోగికాభావే ల్లు తాం తా అవ్యాప్తిరితి చేన్న
పరమాణు సంయోగస్య సమవాయాభావే కారణాం తా ధీ కరణ్య ప్రతియోగిత్వా
భావ ఘటత్వం తత్వం తస్య అపి సమవాయాత్ ఘటాత్ పృథక్త్వే సమవాయో న
సమవాయ సంయోగాభావాదివత్ అభావాన్ సత్వా సమవాయాభావాభేద స్వరూపత్వావ
చ్ఛిన్న ప్రతి పరమాణు సంయోగస్య ధ్వంసః అతః సంబంధ భావత్వాభావా
చ్చ తదానీ సమవాయిత్వ తదంతర్భావ ఏవా అత్ర సంబంధ సమవాయ సంయోగస్య
సత్వాపత్తే ఘటాత్ పృథక్త్వ వారణాయ అప్రతియోగి ఏవాత్వ తస్య అవ్యాప్తిరితి।
ఏవమపృథక్త్వవతాం శిక్షః పదార్థః తద్భావేతస్యాప్రతియోగిత్వే ప్రమాణా
భావ ఇతి తత్త్వం ధ్వంసస్య లక్షణమాహ జన్యాభావత్వమితి ప్రాగభావే అతివ్యా
ప్తివారణాయ జన్యేతి అత్యంతాభావస్య లక్షణమాహ నిత్యేతి ధ్వంసాదివా
రణాయ నిత్యేతి నను అత్యంతాభావస్య నిత్యత్వే ఘటానయనానంతరం భూ

॥ద్రు॥
॥౪౦॥

తలేషు ఘటో నాస్తీతి ప్రత్యయాపత్తిరిత్యత ఆహ యత్రేతి తథా చ సంబంధాభావాదేవ ఘ
టానయనానంతరం ఘటాత్యంతాభావబుద్ధిర్నేతి భావః కాలవిశేషవిశిష్టస్వరూ
పస్య సంసర్గస్యాపగమాదేవ ఘటవతి ఘటో నాస్తీతి ప్రత్యయాభావోపప
త్తే చ తథా సంసర్గాభావే మానాభావ ఇత్యస్వరసః కేచిత్తు దిత్యనేన సామాన్యతః
సనుమాస్తు ఘటత్వాతిరిక్తఘటాత్యంతాభావబుద్ధిః ఘటోత్పత్తేః ప్రాక్కాలే ఇత్యా
దిత్వాచ్ఛం త్యాప అత్రేత్యాదినా సను తమాసంసర్గరూపప్రాగభావాధికరణే త్వా
మప్రేత్యామరూపధ్వంసాధికరణే చ ఘటే ఘటత్వం ఘటో నాస్తీత్యాహో నా
స్తీతి ప్రతీతిః ధ్వంసప్రాగభావయోరధికరణే త్యంతాభావ స్యాదిత్యత
ఆహ త్వామపి ఘటే ఇతి తత్రేతి ధ్వంసప్రాగభావయోర్విరుద్ధః అత్యంతాభావేన స

ఛేదితిషః తథాచ నష్టమతి మూర్తవిషకత్వ తథంతా యామిత్యాపత్తిరితి భావః
యుక్తంచ్చైతత్తథమన్యథా మూర్తమిత్యేవకత్తేవధ్వంసాప్రామితృపతేర్తకరూపంనా
స్తీతిప్రత్యయః తస్యాగాంవరాన్యాభావావగాహిత్వాత్ నచతాదృశప్రత్యయోఽత్ర
మధ్వంసాంధ్యవగాహీ మూర్తావచ్ఛిన్నధ్వంసప్రాగభావవతి తత్తైవతాదృశప్రత్య
యప్రసంగాదితి నచ తత్త్వాద్యవచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకత్వస్య ధ్వంసప్రాగభావ
యోరవ్యాప్యవృత్తిత్వేనాంతరాత్మావధిత్వం నాస్తీతిప్రత్యయః తదా ధ్వంసప్రా
గభావయోరన్యోన్యాభావవచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకత్వస్య శారారాణ్ణ నమూర్తా
వానవచ్ఛిన్నమధ్వంసప్రాగభావవతి తత్తే తత్రతదా తదనభ్యుపగమాదితి వా
చ్యం ఏవనిగమనావివక్షితో తదా తదాధ్వంసప్రాగభావయోరవచ్ఛేదకత్వా

తేఙ్గారవాకే తదపేక్షయా త్వం తాంబాభావస్య అంతరాత్వమాదాగం బంధత్వత్త్వప్రసేలాంఘ
వాదిత్యస్యత్రత్రవాన్తరః నను అభావస్తు ద్విధైక్యనుపపన్నం అభావ ఏవమూనాభావా
దిత్యభిప్రాయిణా శంకతే నన్వితి అభావస్యాధికరణాత్మకత్వే నాశవంధత్వే యిమ
మనంతత్వప్రసక్తం అతిరిక్తేతి భావాతిరిక్తేత్యర్థః అభావస్యాధికరణాత్మకత్వే తత్
ద్ధారాధేయభావానుపపత్తిరూపో దోషః సోప్యన్యస్తకేనేత్యాహ ఏవం
చేతి అధికరణాపేక్షయా అతిరిక్తత్వే చేత్యర్థః నను అభావాధికరణత్వాభా
వస్య అభావాత్మకత్వే యాతాధారాధేయయోరుపపత్తిరిత్యస్త్యత ఆహ
తరవాహ ఏవంచేతి అన్యథా అభావస్య అధికరణాత్మకత్వే ఏతేన వక్ష్యమాణేన
పరస్పరవధర్మ [illegible] దాధా [illegible] వరస్పరభేదకత్వం [illegible]

సాధర్మ్యవైధర్మ్యనిరూపణారంభః

పయితుమాహ ఇదానీమితి పదార్థనిరూపణానంతరమిత్యర్థః। తదనిరూప
ణే పదార్థానాం సాధర్మ్యవైధర్మ్యయోర్నిరూపణానంభవదితి భావః సమాన
త్వాత్సాధర్మ్యం భూతత్వాభావవత్సాధర్మ్యం ఏవం వైధర్మ్యమిత్యత్రాపి భ్రమవాచ
గాయ బహుష్వేకమానాసాధర్మ్యం యథా మితి కేవలాన్వయి
త్వాదితి విషయభేదేన విషయతాయాం భేదేన జ్ఞానవిషయతాత్వేన కేవలాన్వ
యిత్వమస్త్యేవేతి భావః ఏవమగ్రేపి జ్ఞేయం త్వాదిత్యత్ర ఆదిపదార్థం దర్శయ
తి। ఏవమభిధేయత్వమితి అభిధేయత్వం అభిధావిషయత్వం అభిధా చ
సంకేతగ్రాహ్యా అధికపదార్థ ఇతి మీమాంసకాః సంకేతభిన్నాయామభి
ధాయాం మానాభావాత్సంకేత ఏవ అభిధేతి నైయాయికాః ప్రమేయత్వాదిత్యాది